

بزرگترین کانال دهمی ها

@Disoniha10

برای دانلود رایگان شامل : گام به گام، نمونه سوال، جزوه، فیلم آموزشی، آزمون موسسات

و...

روی اینجا کلیک کنید

برای عضویت در کانال دهمی ها

اینجا کلیک کنید:

[T.me/@Disoniha10](https://t.me/@Disoniha10)

۱- معنی کدام عبارت، درست نیست؟

- (۱) هنر آن بود که کشتی‌های دیگر به او نزدیک بودند: خوشبختانه کشتی‌ها دیگر به او نزدیک بودند.
- (۲) چنان که یک دوال پوست و گوشت بگسست و هیچ نمانده بود از غرقه شدن: طوری که تسمه‌ی چرمی و پوست و گوشت کنده شد و چیزی نمانده بود که غرق شود.
- (۳) امیر از آن جهان آمده، به خیمه فرود آمد و جامه بگردانید: امیر جان سالم به در برده بود، وارد خیمه شد و لباس خود را عوض کرد.
- (۴) امیر را تب گرفت چنان که بار نتوانست داد و محجوب گشت از مردمان: امیر تب کرد، طوری که به کسی اجازه‌ی ملاقات نداد و مردم نتوانستند او را ببینند.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. معنی همه‌ی گزینه‌ها صحیح است به جز گزینه‌ی ۲. معنی گزینه‌ی پاسخ: طوری که یک لایه پوست و گوشت کنده شد و چیزی نمانده بود که غرق شود.

۲- مفهوم بیت زیر در کدام گزینه درست است؟

«چه در کار و چه در کار آزمودن / نباید جز به خود محتاج بودن»

- (۱) آزمودن افراد هنگام کار
- (۲) مناعت طبع داشتن
- (۳) کار و آزمون نشان‌دهنده‌ی ارزش افراد است
- (۴) نکوهش نیازمندی افراد

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فقط یک مفهوم از بیت استنباط می‌شود و آن هم تأکید بر «مناعت و بلندنظری افراد» است.

۳- کدام بیت، تماماً به مفاهیم «نکوهش وابستگی و دعوت به یاری» اشاره دارد؟

- (۱) برو شیر درنده باش ای دغل / مینداز خود را چو روباه شل
- (۲) معیار دوستان دغل، روز حاجت است / قرضی به رسم تجربه از دوستان طلب
- (۳) کسی نیک بیند به هر دو سرای / که نیکی رساند به خلق خدای
- (۴) بگیری ای جوان، دست درویش پیر / نه خود را بیفکن که دستم بگیر

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم مصراع اول گزینه‌ی پاسخ «دعوت به یاری» و مفهوم مصراع دوم «نکوهش وابستگی افراد» است. معنی دیگر گزینه‌ها:

- گزینه‌ی ۱: مصراع اول: «دعوت به تلاش»، مصراع دوم «پرهیز از تنبلی»
- گزینه‌ی ۲: مصراع اول: «سنجش دوستان»، مصراع دوم «کمک کردن شرط دوستی است»
- گزینه‌ی ۳: مصراع اول: «بازگشت نتیجه‌ی کارها به خودمان»، مصراع دوم «دعوت به یاری یک‌دیگر»

۴- مفهوم عبارت «قیامت سخت نزدیک است»، با کدام گزینه نزدیکی دارد؟

- (۱) عَزَّ مَنْ قَنَّعَ
- (۲) اللَّهُ دَرَّكُمَا
- (۳) حَاسِبُوا قَبْلَ أَنْ تَحَاسَبُوا
- (۴) تَعَزَّ مَنْ تَشَاءَ وَ تَذَلَّ مَنْ تَشَاءَ

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم عبارت سؤال و گزینه‌ی پاسخ: باید هر لحظه به اعمال خود بازنگری داشته باشیم. معنی گزینه‌های دیگر:

- گزینه‌ی ۱: قناعت کار عزیز است.
- گزینه‌ی ۲: خدا خیرتان دهد.
- گزینه‌ی ۴: خدا هرکس را بخواهد عزیز و هرکس را بخواهد خوار می‌کند.

۵- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات، متفاوت است؟

(۱) کجروان را دهند خرمن‌ها / قوت یک شب به نیکوان ندهند

(۲) اگر لطفش قرین حال گردد / همه ادبارها، اقبال گردد

(۳) کنی دین‌دار را خواری و دنیا‌دار را عزّت / عزیز توست خوار ما، عزیز ماست، خوار تو

(۴) زهی آثار صنعت جمله هستی / بلندی از تو هستی دید و پستی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ همان مفهوم آیه‌ی «تعزّ من تشاء و تدلّ من یشاء» است. خداوند عزّت و ذلّت دهنده است.

مفهوم گزینه پاسخ اشاره به «ویژگی دوره‌ی اختناق و رواج ظلم بر عدل» است.

۶- تمام ابیات با بیت زیر تناسب مفهومی دارند به جز:

«آیات رخت را دو جهان گر چه کتاب است / جز روی تو ما کاتب و مکتوب نداریم»

(۱) می‌کند باد صبا هر روز پیش از آفتاب / مصحف خلق تو را از بوی گل تفسیرها

(۲) چشم بگشا به گلستان و ببین / جلوه‌ی آب صاف در گل و خار

(۳) روی زیبای تو را بدر منیر، آینه‌دار / حلقه‌ی گوش تو را شاه فلک، حلقه به گوش

(۴) دیده را کن دوا تا ببینی / شیوه‌های چگونه دیدن را

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت مورد سوال «خداوند در همه‌جا حضور دارد: العالم محضرالله» است. مفهوم گزینه‌های ۱، ۲، ۳ نیز (پدیده‌ها هر یک نشان از خدا دارند، وحدت وجود و حضور خداوند در جهان هستی) است. اما گزینه‌ی ۴ به مفهوم «تغییر دید و نگاه افراد» اشاره دارد.

۷- مفهوم کدام دو بیت، یکسان است؟

(الف) ای حیات عاشقان در مردگی / دل نیابی جز که در دل بردگی

(ب) ز دوست گر همه تیغ بلا رسد ای دل / طریق عشق نباشد که رو بگردانی

(ج) تو نیک و بد خود هم از خود پیرس / چرا بایدت دیگری محتسب

(د) به عزّت بکن یاد پروردگار / لباست ز هر عیب پاکیزه دار

(۱) د، ج (۲) ج، الف (۳) ب، الف (۴) د، ب

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفاهیم ابیات به ترتیب:

گزینه‌ی الف: ترک مادیات (مرگ قبل از مردن)

گزینه‌ی ب: تحمل نامالیمات در راه عشق

گزینه‌ی ج: ترک مادیات (مردن قبل از مردن)

گزینه‌ی د: دور شدن از پلیدی‌ها

۸- مفهوم روبه‌روی همه‌ی ابیات زیر درست است، به‌جز:

- (۱) می‌نالَم از جدایی تو دم به دم چونی / وین طرفه‌تر که از تو نیم یک نفس جدا (جدایی‌ناپذیری از یار)
  - (۲) در محفلی که خورشید اندر شماره ذره است / خود را بزرگ دیدن شرط ادب نباشد (نفی فضل‌فروشی)
  - (۳) آگه از عیش جوانی نشدم در غم عشق / هم‌چو آن عید که بر مردم زندان گذرد (غم اسارت)
  - (۴) عاقلی گر صبر آن دارد که بنشیند رواست / من که عاشق باشم و دیوانه، نتوانم نشست (ناصری عاشق)
- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم همه‌ی ابیات صحیح می‌باشد به جز گزینه‌ی ۳: در این بیت به مفهوم (نابودگری غم عشق) اشاره می‌کند.

۹- مفاهیم «یاری‌رسانی، کامیابی، تلاش، سنجیده‌گویی» به‌ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

- (الف) سحر دیدم درخت ارغوانی / کشیده سر به بام خسته جانی
  - (ب) منزل حافظ کنون بارگه پادشاست / دل بر دلدار رفت، جان بر جانانه شد
  - (ج) نباید سخن گفت ناساخته / نشاید بریدن نینداخته
  - (د) ز اشتیاق آب دریا، ماهیان / خاک می‌لیسند و ساحل ناپدید
  - (ه) دگر روز باز اتفاق افتاد / که روزی رسان قوت روزش بداد
- (۱) الف، ه، ب، ج   (۲) ب، ه، الف، ج   (۳) ب، د، ج، الف   (۴) الف، ب، د، ج

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. نکته‌ی قابل توجه اضافه بودن یک بیت (بیت گزینه‌ی ه) با مفهوم (خداوند روزی‌رسان است) می‌باشد. شباهت مفهوم این بیت و بیت گزینه‌ی ب در تعیین سطح این سؤال مؤثر است.

۱۰- نوع حذف‌ها در تمام گزینه‌های زیر یکسان است به‌جز:

- (۱) خنک آن که زو نیکویی یادگار / بماند اگر بنده گر شهریار
  - (۲) می صبح و شکرخواب صبح دم تا کی / به عذر نیم‌شبی کوش و گریه‌ی سحری
  - (۳) حلالش باد اگر خونم بریزد / که سر در پای او خوش‌تر که بر دوش
  - (۴) روزی که نیکی ای نرسد از تو خلق را / اندر شمار عمر تو نشمرده نیک‌تر
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. حذف و نوع آن در گزینه‌ها:
- گزینه‌ی ۱: خنک آن باشد ... اگر بنده باشد گر شهریار باشد: حذف به قرینه معنایی تذکر: می‌توان هر فعل اسنادی دیگری جایگزین کرد بدون تغییر در نوع حذف
- گزینه‌ی ۲: حذف مصراع اول معنایی: می صبح و شکرخواب صبح دم تا کی باشد / به عذر نیم‌شبی کوش و گریه‌ی سحری کوش - نوع حذف مصراع دوم لفظی است.
- گزینه‌ی ۳: مصراع دوم: خوش‌تر باشد که بر دوش باشد: حذف به قرینه لفظی (حلالش باد)
- گزینه‌ی ۴: مصراع دوم: اندر شمار عمر تو نشمرده شود نیک‌تر است: حذف به قرینه معنایی (تذکر: افعال اسنادی می‌توانند بدون تغییر در نوع حذف تغییر کنند)

۱۱- شکل مجهول قدیم کدام فعل به درستی ذکر نشده است؟

- (۱) می‌گوید: گفته می‌گردید.
  - (۲) نوشته باشد: نوشته آمده باشد.
  - (۳) خوانده است: خوانده گشته است.
  - (۴) خواهد پوشید: پوشیده خواهد آمد.
- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی پاسخ فعل مجهول قدیم به زمان مضارع ذکر نشده است بلکه به زمان ماضی استمراری مجهول شده است. درست آن: (گفته می‌گردد) می‌باشد.

۱۲- در کدام گزینه، نوع رابطه‌ی گروه کلمات یکسان نیست؟

- ۱) (عارف و زاهد) (افشا و اخفا) (عشق و عقل)
- ۲) (طبع سخنگو) (بیت نغز) (بار عشق)
- ۳) (التفات و عنایت) (ترمیم و تخریب) (منصور و ممدود)
- ۴) (زبان و گوش) (شال و کلاه) (ماهی و صدف)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. رابطه گروه‌های هریک از گزینه‌ها:
گزینه‌ی ۱: تماماً تضاد دارند.
گزینه‌ی ۲: تماماً تضمن (شمول) دارند.
گزینه‌ی ۳: تماماً مترادف به جز (ترمیم و تخریب که تضاد دارند)
گزینه‌ی ۴: تماماً تناسب دارند.

۱۳- کدام گزینه، فاقد مسند است؟

- ۱) زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست.
- ۲) در حق ما هر چه گوید جای هیچ اکراه نیست.
- ۳) اگر تو فارغی از حال دوستان، یارا
- ۴) لطیفه‌ای است نهایی که عشق ازو خیزد

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. افعال اسنادی (نیست و است) در گزینه‌ی ۱ و ۴ و (ی: هستی) در گزینه‌ی ۳ سبب پیدایش نقش مسند شده‌اند و به ترتیب آگاه / لطیفه‌ای نهایی / فارغ در گزینه‌ها مسند هستند.
ولی در گزینه‌ی ۲ فعل غیراسنادی (نیست) به معنی (وجود ندارد) به چشم می‌خورد. در این گزینه (جای هیچ اکراه): گروه نهادی است.

۱۴- در تمامی گزینه‌های زیر انواع «را» یکسان است، به جز:

- ۱) یکی را به سر برنهد تاج بخت / یکی را به خاک اندر آرد ز تخت
- ۲) افتادگی برآورد از خاک دانه را / گردن کشی به خاک نشاند نشانه را
- ۳) چشمت به غمزه ما را خون خورد و می‌پسندی / جانان روا نباشد خونریز را حمایت
- ۴) تو را خامشی ای خداوند هوش / وقار است و ناهل را پرده‌پوش

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. انواع (را) در گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: یکی را به سر: فک اضافه / یکی را به خاک: مفعولی
گزینه‌ی ۲: هر دو مفعولی

گزینه‌ی ۳: ما را خون - خونریز را حمایت هر دو فک اضافه

گزینه‌ی ۴: هر دو متممی (برای تو - برای ناهل) توجه: می‌توانند فک اضافه هم باشند: خامشی تو - پرده‌پوش ناهل
در هر دو صورت انواع (را) یکسان است.

۱۵- آرایه‌های «ایهام تناسب، مجاز، تشخیص، تناقض» به ترتیب در کدام بیت یافت می‌شود؟

- (الف) خنده‌ها بر شمع دارد دیده‌ی گریان ما / مو نمی‌گنجد میان گریه و مژگان ما
(ب) کرم و وزد آن سر که مغزی در اوست / که دون همتانند بی‌مغز و پوست
(ج) گر هزار است بلبل این باغ / همه را نغمه و ترانه یکی است
(د) ای ماه دل‌افروز بگردان قدح می / چون ماه فلک دم مزن از دور پیایی
- (۱) ب، د، الف، ج (۲) ب، الف، ج، د (۳) ج، ب، د، الف (۴) ج، د، الف، ب

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی آرایه‌ها:

گزینه‌ی الف) خنده‌ی دیده‌ی گریان تناقض دارد.

گزینه‌ی ب) سر مجازاً وجود / مغز مجازاً اندیشه / پوست مجازاً ظاهر

گزینه‌ی ج) «هزار» از واژه‌های سازنده ایهام یا ایهام تناسب است. در این بیت چون هزار با باغ مراعات‌نظیر می‌سازد ایجادکننده‌ی ایهام تناسب می‌باشد. به دو معنی: نوعی بلبل (که موردنظر نیست) / عدد هزار (که موردنظر است)
گزینه‌ی د) ماه فلک، استعاره و تشخیص دارد (تذکر: ماه دل‌افروز استعاره از محبوب است ولی تشخیص ندارد)

۱۶- کدام آرایه‌های ادبی، تماماً در بیت زیر به کار نرفته است؟

«سزای توست چون گل گریه‌ی تلخ پشیمانی / که گفت ای غنچه‌ی غافل، دهن پیش صبا بگشا»

- (۱) تشبیه، استعاره (۲) تشخیص، حس‌آمیزی (۳) مراعات‌نظیر، کنایه (۴) حسن تعلیل، مجاز

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی آرایه‌ها:

گزینه‌ی ۱: تشبیه تو (غنچه) به گل / پشیمانی به گریه / غنچه‌ی غافل استعاره دارد (به نظر می‌رسد صبا هم شخصیت انسانی دارد پس استعاره و تشخیص دارد)

گزینه‌ی ۲: تشخیص بر غنچه‌ی غافل و صبا / حس‌آمیزی (گریه‌ی تلخ)

گزینه‌ی ۳: مصراع اول کنایه از این‌که پشیمانی جزای توست / مصراع دوم کنایه از این‌که باید رازدار می‌بودی. مراعات‌نظیر بین غنچه و گل و صبا

گزینه‌ی ۴: شاعر به ظرافت به این اشاره کرده است همان‌طور که تبدیل گل به گلاب نتیجه‌ی شکوفایی غنچه است از مخاطب می‌خواهد رازدار باشد تا به سرنوشت گل مبتلا نشود ولی در بیت مجاز مشاهده نمی‌شود.

۱۷- آرایه‌های روبه‌روی ابیات زیر کاملاً درست هستند، به جز:

- (۱) به نام چاشنی بخش زبان‌ها / حلاوت‌سنج معنی در بیان‌ها (مجاز - کنایه)
(۲) بلند آن سر، که او خواهد بلندش / نژند آن دل، که او خواهد نژندش (جناس - مجاز)
(۳) نادره کبکی به جمال تمام / شاهد آن روضه‌ی فیروزه فام (ایهام - واج‌آرایی)
(۴) نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست / چو چنگش رگ و استخوان ماند و پوست (تضاد - تشبیه)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی پاسخ، جناس مشاهده نمی‌شود اما (سر) مجازاً به معنی (وجود) است. بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: چاشنی بخش کنایه از ارزش‌دهنده، مؤثر - حلاوت‌سنج کنایه از تأثیربخش و شیرین‌کننده - زبان مجازاً به معنی سخن است.

گزینه‌ی ۳: شاهد ایهام دارد به معنی ناظر و گواه - زیبارو - واج‌آرایی (ا) در بیت محسوس است.

گزینه‌ی ۴: تضاد بین بیگانه و دوست - تشبیه روباه به چنگ (از شدت لاغری و خمیدگی)

- ۱۸- در کدام گزینه هر سه آرایه‌ی «تشبیه، جناس، استعاره» به کار رفته است؟
- (۱) مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو / یادم از کشته‌ی خویش آمد و هنگام درو
  - (۲) اگر در آتش سوزان هزار غوطه خورد / صدا بلند نسازد سپند غیرت ما
  - (۳) بر ایشان بیارید باران جود / فرو شستشان گرد دل از وجود
  - (۴) خاک ره از چشم من چشمه‌ی خوناب گشت / تا به من از باد غم، آتش هجران رسید

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی آرایه‌ها:

گزینه‌ی ۱: مزرع سبز فلک (تشبیه: فلک به مزرع سبز) داس مه (تشبیه: مه به داس) کشته و هنگام درو به ترتیب استعاره از اعمال و قیامت، بیت فاقد جناس است.

گزینه‌ی ۲: سپند غیرت (تشبیه: غیرت به سپند) غیرت استعاره و جان‌بخشی دارد (به دلیل صدا بلند نسازد) بیت فاقد جناس است.

گزینه‌ی ۳: باران جود تشبیه دارد (جود به باران تشبیه شده است) گرد دل استعاره از کدورت و کینه. جناس بین (جود - وجود) در بیت مشهود است.

گزینه‌ی ۴: خاک به چشمه‌ی خوناب تشبیه شده است. جناس بین چشم و چشمه - در مراع دوم باد غم و آتش هجران هر دو تشبیه دارند. بیت فاقد استعاره است، توجه (خوناب کنایه از سرخ رنگ اشاره به گریه‌ی فراوان دارد. واژه‌ی خوناب ترکیب تشبیهی است و آب به خون تشبیه شده است).

۱۹- از دیدگاه ادبی، کدام مورد غلط است؟

- (۱) بوستان کتابی است به نظم در هشت باب و قالب مثنوی که سعدی آنرا با موضوع حکمت عملی سروده است.
- (۲) دقت و صداقت در بیان و استواری و پختگی در نگارش، تاریخ بیهقی را از دیگر آثار تاریخی و ادبی متمایز می‌سازد.

(۳) مثنوی تحفة الاحرار اثر جامی عارف قرن نهم به تقلید از نظامی سروده شده است.

(۴) ایجاز، توصیفات دقیق و حذف افعال به قرینه از ویژگی‌های کتاب تاریخ بیهقی است.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در مورد گزینه‌ی ۱: بوستان کتابی است به نظم در ده باب و قالب مثنوی که سعدی آنرا با موضوعات حکمت نظری (مدینه‌ی فاضله‌ی سعدی و آرمان‌های او) سروده است. بقیه‌ی موارد صحیح می‌باشند.

۲۰- در کدام گزینه، دو غلط املایی یافت می‌شود؟

- (۱) خردمند را چاره نباشد از گذاردن حق، چه هر که بر پادشاه نصیحتی پیوشاند، خود را خیانت کرده باشد.
- (۲) چون دمنه از این سخن فارغ شد اعجاب شیر بدو زیادت گشت و جواب‌های نیکو و ثناهای بسیار فرمود.
- (۳) آن‌گاه بط با قبای سفید سر از آب بیرون کرد و چنین پوزش خاست.
- (۴) مراد از نزول قرآن، تحصیل سیرت خوب است نه ترطیل صورت مکتوب.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. دو غلط‌گزینه‌ی ۴: (ترتیل - سورت) است.

غلط‌های گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: گزاردن

گزینه‌ی ۲: غلط ندارد

گزینه‌ی ۳: خواست

۲۱- در کدام بیت، غلط املائی به چشم می خورد؟

- ۱) مهمان کشت خویشم اگر نیک اگر بد است / حاشا که هیچ شکوه بود از غزا مرا
  - ۲) منه ذخیره که بسیار کس ز غایت حرص / نهاد گنج به صد رنج و دیگری برداشت
  - ۳) به احتیاط قدم در طریق عشق گذار / که داغ لاله‌ی این دشت، دیده‌ی شیر است
  - ۴) تنگ چشمان چشم خود بر رزق مهمان می‌نهند / از طمع چون آسیا نان بر سر نان می‌نهند
- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. واژگان کلیه‌ی گزینه‌ها درست است، به استثنای گزینه‌ی ۱: واژه‌ی (غزا) غلط است که به صورت (قضا) اصلاح می‌گردد.

۲۲- کدام گزینه، فاقد غلط املائی است؟

- ۱) (غالب و چیره) (ذلت و لغزش) (رثای شهیدان)
  - ۲) (ضمایم و پیوست‌ها) (غدر و نیرنگ) (شیخ و سایه)
  - ۳) (القای بردگی) (امارت و فرمانروایی) (ترب و نشاط)
  - ۴) (نزدیک و قریب) (رقعه و نامه) (قریه و استعداد)
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. واژگان غلط شامل:
- گزینه‌ی ۱: ذلت ← زلت
گزینه‌ی ۳: القای ← الغای / ترب ← طرب
گزینه‌ی ۲: ندارد
گزینه‌ی ۴: قریه ← قریحه

۲۳- در میان واژگان زیر، چند واژه‌ی مفرد به چشم می‌خورد؟

«ادبار، اطبا، افگار، حشم، مبشر، مهمات، نکت، صلت»

- ۱) پنج (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. واژه‌های مفرد عبارتند از: ادبار، افگار، مبشر، صلت

۲۴- تمام معانی کدام واژه در برابر آن، درست است؟

- ۱) محبوب: پنهانی، مستور، پوشیده
  - ۲) حمیت: غیرت، جوانمردی، غرور
  - ۳) وبال: سختی، عذاب، گناه
  - ۴) کافی: قابل، با کفایت، کارآمد
- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معانی واژه‌ها:
- گزینه‌ی ۱: محبوب: پنهان، مستور، پوشیده
گزینه‌ی ۲: حمیت: غیرت، جوانمردی، مردانگی
گزینه‌ی ۳: وبال: سختی، عذاب، گناه
گزینه‌ی ۴: کافی: با کفایت، لایق، کارآمد

۲۵- در کدام گزینه، معنی دو واژه غلط است؟

- ۱) (کران: ساحل) (کوشک: قلعه) (علت: بیمار)
- ۲) (ناو: کشتی) (ضیعتک: زمین زراعتی کوچک) (شرع: خیمه)
- ۳) (مطرب: آوازخوان) (متقارب: پشت سر هم) (لختی: اندکی)
- ۴) (شبگیر: پیش از صبح) (زنخدان: چانه) (جیب: لباس)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. معانی واژه‌ها:

گزینه‌ی ۱: کران: ساحل، کنار، طرف، جانب - کوشک: ساختمانی بلند، وسیع، زیبا که اغلب در میان باغ قرار گرفته است، قصر، کاخ - علت: بیماری

گزینه‌ی ۲: ناو: کشتی، به ویژه کشتی با تجهیزات جنگی، ضیعتک: زمین زراعتی کوچک - شرع: خیمه، سایه‌بان

گزینه‌ی ۳: مطرب: آوازخوان، نوازنده - متقارب: نزدیک به هم، در کنار هم - لختی: اندکی

گزینه‌ی ۴: شبگیر: سحرگاه، پیش از صبح - زنخدان: چانه - جیب: گریبان، یقه

۲۶- مفهوم جابه‌جایی ارزش‌های اجتماعی (بدی به‌جای خوبی) در کدام گزینه وجود دارد؟

- (۱) اهل فضل و هنر گرفته کران / کار دنیا به کام بی‌هنران
  - (۲) خلوت دل نیست جای صحبت اصداد / دیو چو بیرون رود فرشته درآید
  - (۳) مسند شاهی بیافت فضل و هنر در جهان / بی‌هنری خوار شد در قدم پادشاه
  - (۴) چو با سفله گویی به لطف و خوشی / فزون گرددش کبر و گردن‌کشی
- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

۲۷- مفهوم عشق ازلی در همه گزینه‌ها به‌جز ..... وجود ندارد.

- (۱) از شبنم عشق خاک آدم گل شد / صد فتنه و شر در جهان حاصل شد
- (۲) نقش خیال روی تو تا وقت صبحدم / بر کارگه دیده بی‌خواب می‌زدم
- (۳) پیش از این کاین سقف سبز و طاق مینا برکشند / منظر چشم مرا ابروی جانان طاق بود
- (۴) تا مرا در نظر آن حُسن خداداد آمد / هر سر موی مرا نام خدا یاد آمد

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. خداوند عشق خود را قبل از آفرینش آسمان به من عطا کرده و از ابتدا ابروی جانان، منظر چشم من بوده است. (عشق ازلی)

۲۸- در کدام بیت جمله مرکب دیده نمی‌شود؟

- (۱) به شهر اندرون هر که برنا بُدند / چه پیران که در جنگ دانا بُدند
- (۲) تو شاهی و گر ازدها پیکری / بیاید بدین داستان داوری
- (۳) پیوید کاین مهتر اهرمن است / جهان‌آفرین را به دل دشمن است
- (۴) بدانست خود کافریدون کجاست / سر اندر کشید و همی رفت راست

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. دقت داشته باشید که «گر» در این بیت در معنای «یا» حرف ربط هم پایه‌ساز است و نه وابسته‌ساز، بنابراین تمام جملات این بیت ساده‌اند، در حالی که در سایر ابیات حرف ربط وابسته‌ساز «که»، جملات مرکب پدید آورده است.

۲۹- در کدام گزینه واژه‌های مقابل الگوهای همگی درست است؟

- (۱) بن ماضی + ه ← صفت وندی: شکسته / نشانده / افسرده / لرزه
- (۲) وند + اسم ← صفت وندی: بی‌سواد / نامناسب / بی‌درد / باهنر
- (۳) وند + بن مضارع ← صفت وندی: نادار / نایاب / ناگوار / نارس
- (۴) صفت + ه ← اسم وندی: سفیده / سده / لبه / سبزه

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): لرزه: بن مضارع + ه ← اسم وندی

گزینه (۲): نامناسب: وند + صفت ← صفت وندی

گزینه (۴): لبه: اسم + ه ← اسم وندی

۳۰- قالب شعری کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) ای کعبه به داغ ماتمت، نیلی پوش / وز تشنگی ات فرات در جوش و خروش
جز تو که فرات، رشحه‌ای از یم توست / دریا نشنیدم که کشد مشک به دوش
- (۲) که اینان ز آب و گل دیگرند / نگهبان دین، حافظ کشورند
بداندیش را آتش خرمن‌اند / خدنگی گران بر دل دشمن‌اند
- (۳) خویش را دیدند سیمرغ تمام / بود خود سیمرغ، سی مرغ تمام
محو او گشتند آخر بر دوام / سایه در خورشید گم شد والسلام
- (۴) دفاع از وطن، کیش فرزانیست / گذشتن ز جان، رسم مردانگیست
کسی کز بدی دشمن میهن است / به یزدان که بدتر ز اهریمن است

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. این گزینه در قالب رباعی و سایر گزینه‌ها در قالب مثنوی هستند.

۳۱- آرایه مقابل کدام بیت نادرست معرفی شده است؟

- (۱) به کار آیدت چون رگ تلخ می / به یاد آوری تلخی کام من (حس آمیزی)
- (۲) فریب دختر رز طرفه می‌زند ره عقل / مباد تا به قیامت خراب طارم تارک (تشبیه)
- (۳) نداد بوسه و این با که می‌توان گفتن / که تلخ کامی ما زان دهان شیرین است (تناقض)
- (۴) پرده مطربم از دست برون خواهد بود / آه اگر زانکه درین پرده نباشد پارم (جناس همسان)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): «دختر رز» اضافه تشبیهی است.

گزینه (۳): تلخ کامی از دهان شیرین است: تناقض

گزینه (۴): «پرده» مصراع اول «ساز» / «پرده» مصراع دوم «خلوت»: جناس همسان

۳۲- در کدام گزینه غلط‌املایی دیده می‌شود؟

- الف- اضطراب و تشویشی بزرگ به پای شده و عیان و وزیر به خدمت استقبال رفتند.
- ب- نادره کبکی به جمال تمام / شاهد آن روزه فیروزه فام
- ج- تو خیلی باهوش و صاحب ذوق و قریحه هستی و نباید از کمک یک‌دیگر فروگذاری نمایم.
- د- به عزت ذوالجلالی حق طاقت قرب ندارم، عزرائیل به طوع و رغبت آن را بیاورد در کمال مدلت و خواری.
- ه- ناچار با اصرار همراهان به قونیه بازگشت، از خورد و بزرگ در تشییع پیکر مولانا حاضر شدند و بر او نماز گزاردند.

(۱) الف، ب، ه (۲) الف، ج، د (۳) ب، ج، د (۴) ب، د، ه

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. الف) عیان ← اعیان / ب) روزه ← روضه / ه) خورد ← خرد

۳۳- معنی واژگان «کیش، ثقت، تأثر، برزیگر، مطلق» در کدام گزینه همگی درست آمده‌اند؟

- (۱) آیین، اطمینان، اندوهگین کردن، کشاورز، ارزش
- (۲) دین، اعتماد کردن، اندوه، دهقان، بی‌شرط و قید
- (۳) مذهب، استواری، اثرگذاری، زارع، محترم
- (۴) روش، عهده‌دار شدن، اثرپذیری، مزرعه، یله

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. معنای «ثقت» در تمام گزینه‌ها به‌جز گزینه (۴) درست است. / معنای «تأثر» در گزینه‌های

۱ و ۳ غلط است. / معنای «مطلق» در گزینه‌های ۱ و ۳ غلط است. / معنای «برزیگر» در گزینه (۴) غلط آمده است.

۳۴- مفهوم عبارت «گوهر محبت بود که در صدف امانت معرفت تعبیه کرده بودند و بر مُلک و ملکوت عرضه داشته، هیچ کس استحقاق خزانگی و خزانه‌داری آن گوهر نیافته، خزانگی آن را دل آدم لایق بود» در کدام گزینه مشهود است؟

(۱) امانت‌دار راز خود مکن جز مخزن دل را / که چون از لب برون آمد به دست گفت‌وگو افتد
 (۲) آسمان سُست‌پی، مرد شکوه عشق نیست / رخس می‌باید که رستم را به میدان آورد
 (۳) تن نازک کجا تاب خرابی‌های عشق آرد / چگونه مرغ خانه در ده ویران بیاساید؟
 (۴) از گلیم خویش نگذار برون پا مرد عشق / دل کند هر چند طیران (پرواز) در فضای خود بُود

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عبارت مورد نظر و بیت گزینه (۲): هر دو تلمیح دارند به آیه ۷۲ سوره احزاب: «إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ ظَلُمًا جَهْلًا».

مفاهیم گزینه‌های دیگر:

گزینه (۱): توصیه به رازداری و عدم افشای راز
 گزینه (۲): ناتوانی جسم انسان برای تحمل رنج عشق
 گزینه (۴): محدودیت پرواز دل انسان در فضای عشق

۳۵- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

(۱) از چنبر نفس، رسته بودند آن‌ها / بت‌ها همه را شکسته بودند آن‌ها
 (۲) ازدهای نفس نگذارد که رو آری به گنج / ازدهاکش شو، گرت در سر هوای گوهر است
 (۳) تو پای‌بند زمینی و رشته‌ایست نهان / که با گذشته تو را ارتباط دهد
 (۴) خیال خود همه باید ز سر به در کردن / دگر به عالم سودای او گذر کردن

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این بیت به این مفهوم اشاره شده است که «انسان همواره با گذشته و نیاکان خود از نظر تاریخی و میهنی ارتباط دارد و از هم گسسته نیست»، در حالی که در سایر ابیات مفهوم «نفس‌کشی و از خودگذشتگی» دیده می‌شود.

۳۶- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

(۱) از جان خود گذشتم در خون خود تیپدم / بهر تو ای نگارین محبوب پاک دامن
 (۲) به غیر موی سر خود، مرا کلاهی نیست / گذشتن از سر دنیا ز افسرم پیداست
 (۳) ز سیر برق تازان شرر جولان چه می‌پرسی؟ / که بود از خود گذشتن اولین گام سمنند ما
 (۴) به طوف کعبه رسیدن گذشتن است از خود / خوشا کسی که سر و برگ این سفر دارد

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. این بیت می‌گوید «انسان باید به دنیا پشت کند و مفهوم ترک تعلقات را می‌رساند»، در حالی که سایر ابیات اشاره دارند به «ایثار و از خودگذشتگی» و این مفهوم با بیت زیر از درس قرابت مفهومی نیز دارد: «از عمر من آنچه هست بر جای / بستان و به عمر لیلی افزای».

۳۷- مفهوم مقابل «از آسمان تاج بارد، اما بر سر آن کس که سر فرود آرد» کدام گزینه است؟

- (۱) به بارگاه نیاز دارد فروتنی ناز سربلندی / به خاک روزی دو ریشگی کن دگر ببال و شجر برون آ
- (۲) اوج عزت، فروتنی دارد / قطره پستی گزید، گوهر گشت
- (۳) غرور من نمی‌سازد به هر صید زبون صائب / به گرد دام خود گردانده‌ام صد بار عنقا را
- (۴) تو را رفعت اگر باید ره‌افتادگی بسپر / ز بالا قطره می‌بندد که در پایین گهر بندد

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت سؤال «تواضع و فروتنی» است و نقطه مقابل آن «غرور و تکبر» است که در گزینه (۳) آمده است.

۳۸- در عبارت زیر به ترتیب چند واژه «وندی»، «مرکب» و «وندی-مرکب» یافت می‌شود؟

«شتابان علفزار کشید و حیوان را تا ساق پا به علف نشانند. معلم که از مخمصه رسته بود به خونسردی گفت: در علف است، حیوان باید بچرد. معلم نقاشی مرا خبر سازید که شاگرد وفادار حقیرت هر جا به کار صورتگری درمی‌ماند، چاره درماندگی به روش معلم خود می‌کند.»

- (۱) پنج، یک، دو (۲) شش، یک، یک (۳) پنج، دو، دو (۴) شش، دو، یک

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

واژه‌های وندی: شتابان، علفزار، نقاشی، درماندگی، روش، صورتگری
واژه مرکب: وفادار
واژه‌های وندی-مرکب: خونسردی

۳۹- همه گزینه‌های زیر به استثنای بیت ..... با بیت «همت اگر سلسله جنبان شود / مور تواند که سلیمان شود» تناسب معنایی دارند؟

- (۱) دیوار من از خضر کند وحشت سیلاب / ویران شده همت مردانه خویشم
- (۲) به هر کاری که همت بسته گردد / اگر خاری بود گل دسته گردد
- (۳) گر عروج نفس خواهی بال همت برگشای / کآن چه در پرواز دارد اعتبار اول پر است
- (۴) به آب روی همت خاک را زر می‌توان کردن / غلط کردم که عمر خویش صرف کیمیا کردم

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ به «بلندهمتی» اشاره شده است: «همت اگر در کار باشد، همه کارها درست می‌شود»، اما در گزینه (۱) شاعر از «بلندهمتی‌های خود در زحمت افتاده است.»

- ۴۰- آرایه‌های «اغراق، تناقض، ایهام، تشخیص، مجاز» به ترتیب در کدام گزینه درست آمده است؟
- الف- صبا از عشق من رمزی بگو با آن شه خوبان / که صد جمشید و کیخسرو غلام کم‌ترین دارد
 ب- عمری شب و روز در تفکر بودیم / سرگشته درآمدیم و حیران رفتیم
 ج- آن دم که با تو باشم یک‌سال هست روزی / وان دم که بی تو باشم یک لحظه هست سالی
 د- گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد / گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید
 ه- عالم از ناله عشاق مبادا خالی / که خوش آهنگ و فرح‌بخش هوایی دارد
- (۱) ب، د، ج، الف، ه (۲) ج، د، ه، الف، ب (۳) ه، د، الف، ج، ب (۴) ج، د، الف، ه، ب

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

الف) صبا (ای صبا) ← تشخیص

ب) «شب و روز» مجاز از «همیشه و همواره»

ج) شاعر در وصال و فراق معشوق با استفاده از کلمات سال و لحظه، اغراق ایجاد کرده است.

د) کُفر باعث هدایت و رهبری است. ← تناقض

ه) «ناله عشاق» ایهام دارد و به دو معنی آمده است: ۱- ناله عاشقان، ۲- یکی از گوشه‌های موسیقی

۴۱- در چند خانه از خانه‌های جدول مقابل، واژه مناسبی قرار نگرفته است؟

(۱) یک

(۲) دو

(۳) سه

(۴) چهار

واژه	مترادف	هم‌خانواده	متضاد
غدر	مکر	غدیر	وفاداری
تَبَع	چاکری	متبوع	توسنی
عزم	آهنگ	اعزام	اهمال

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هم‌خانواده «غدر» ← «غدار» است و «غدیر» به معنای «محل آبگیر» است و هم‌خانواده آن به حساب نمی‌آید.

۴۲- آرایه‌های مقابل کدام بیت نادرست است؟

- (۱) یاری که دلم خستی، در بر رخ ما بستی / غمخواره یاران شد تا باد چنین بادا (کنایه، جناس)
 (۲) روزی که عشق خاک دیار نیاز گشت / سرو تو خوشخرام به گلگشت ناز بود (تشبیه، استعاره)
 (۳) دل از آسایش دوران نشود جمع مرا / زلف ایام پریشان به نظر می‌آید (تشخیص، تناقض)
 (۴) ما «رمیت إذا رمیت» از نسبت است / نفی و اثبات است و هر دو مثبت است (تضمین، تضاد)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): «بستی» و «خستی»: جناس / در بر رخ بستی: کنایه

گزینه (۲): گلگشت ناز: تشبیه / «سرو» استعاره از «قد یار»

گزینه (۴): «ما رمیت...»: تضمین به آیه ۱۷ سوره انفال / نفی و اثبات: تضاد

۴۳- آرایهٔ مقابل کدام بیت به درستی ذکر شده است؟

- (۱) آفتابا مکش ز ما دامن / نی که بر دامن تو بنشستیم (جناس)
- (۲) آفتابی درآمد از روزن / کرد ما را بلند اگر پستیم (تناقض)
- (۳) ما همه از آلت همدستیم / عاقبت شکر باز پیوستیم (تلمیح)
- (۴) چند تلخی کشید جان ز فراق / عاقبت از فراق وارستیم (حسن آمیزی)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. واژه «الست» تلمیح دارد و به آغاز آفرینش و داستان حضرت آدم «الست بریکم قالوا بلی ...» اشاره شده است.

۴۴- آرایه‌های مقابل همهٔ ابیات درست است به جز ..... .

- (۱) بهای بوسه او نقد جان دریغ مکن / که این معامله نفع از پی ضرر دارد (تشبیه، استعاره)
- (۲) چه سان هوای تو از سر بدر توانم کرد / که با تو هر سر مویم سر دگر دارد (مجاز، جناس)
- (۳) جهان عشق ندانم چه زیر سر دارد / که زیر هر قدمی یک جهان خطر دارد (تشخیص، اغراق)
- (۴) گدا چگونه کند سجده آستانی را و که بر زمین سر شاهان تاجور دارد (متناقض‌نما، استعاره)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در این گزینه استعاره به کار نرفته است. / پارادوکس: سجده کردن سر شاهان در برابر گدا بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): تشبیه: نقد جان / استعاره: این معامله (خرید بوسه)
گزینه (۲): مجاز: سر (دوم، مصرع دوم): قصد و اندیشه / جناس: در، سر (جناس گرفتن یک حرف با یک اسم ایرادی ندارد).

گزینه (۳): تشخیص: «زیر سر داشتن» کنایه‌ای است که تشخیص هم دارد. / اغراق: در زیر هم قدم یک جهان خطر است.

۴۵- املا واژهٔ مشخص شده در کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) کسی که بوی تماش در دماغ می‌افتد / حریم زندگانی خویشش فراق می‌افتد
- (۲) رو ای صبا و ز بهر مسافران فراغ / از آن دو لب سخنی چند یادگاری پرس
- (۳) به پیری گشته حاصل از برای من فراغ دل / سحر شد روغن دیگر نمی‌خواهد چراغ دل
- (۴) کنون چه چاره که در بحر غم به گردابی / فتاد زورق صبرم ز بادبان فراغ

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه (۱): کسی که تو را طلب کند در آسایش خواهد بود. (فراغ)

گزینه (۲): سخنانی از جدایی پرس. (فراق)

گزینه (۴): در جدایی تو بی‌صبر هستم. (فراق)

۴۶- در متن زیر املائی کدام واژه نادرست است؟

«مرا بدین ملامت نباید کرد که من ریاست این کبوتران تکفل کرده‌ام و ایشان را از آن روی بر من حقی واجب شده است و چون ایشان حقوق مرا به طاعت و مناصحت بگذارند و به معونت و مظاهرت ایشان از دست صیاد بجستم، مرا نیز از عهده لوازم ریاست بیرون باید آمد و مواجب سیادت را به ادا رسانید.»

(۱) بگذارند (۲) معونت (۳) مظاهرت (۴) سیادت

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بگذارند ← بگزارند

گزاردن: انجام دادن، ادا کردن، تعبیر کردن، بیان کردن / گذاردن: قرار دادن، رها کردن، اجازه دادن، تأسیس کردن

۴۷- معنی چند واژه در مقابل آن نادرست است؟

(امام: پیشوا) (شکاری: نخجیر) (اهمال: سست) (راه تافتن: به سرعت رفتن) (موالات: پیروی کردن) (عیار: سنجه) (ممد: مددکننده) (کذا: همان‌طور) (قفا: پشت) (سو: دید)

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. واژه‌هایی که غلط معنا شده‌اند: اهمال: سستی / راه تافتن: راه را کج کردن، تغییر مسیر دادن / کذا: چنین، این چنین

۴۸- مفهوم دقیق عبارت زیر در کدام گزینه وجود ندارد؟

«از آسمان تاج بارد، اما بر سر آن کس که سر فرود آرد.»

(۱) تواضع سر رفعت افرازدت / تکبر به خاک اندر اندازد

(۲) چو خواهی که در قدر والا رسی / ز شیب تواضع به بالا رسی

(۳) گدا گر تواضع کند خوی اوست / ز گردن فرازان تواضع نکوست

(۴) بلندی از آن یافت کاو پست شد / در نیستی کوفت تا هست شد

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم گزینه (۳): تواضع از جانب بزرگان و قدرتمندان زیباتر است. مفهوم سؤال و گزینه‌های ۱، ۲ و ۴: تواضع و فروتنی موجب کمال و رفعت است.

۴۹- مفهوم عبارت «پدرم دریادل بود، در لاتی کار شاهان را می‌کرد.» در کدام گزینه آمده است؟

الف- قرار بر کف آزادگان نگیرد مال / چو صبر در دل عاشق چو آب در غربال

ب- با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت

ج- من که دارم در گدایی گنج سلطانی به دست / کی طمع در گردش گردون دون‌پرور کنم

د- در کوی می‌کشان نبود راه بخل را / این جا ز دست خشک سبو آب می‌چکد

(۱) الف و ب (۲) ج و د (۳) ج و ب (۴) د و الف

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم عبارت سؤال و بیت‌های «الف» و «د» به «بخشش و عدم دلبستگی به مال دنیایی» اشاره دارد.

مفهوم بیت «ب»: «رهایی از تعلقات دنیایی موجب آسایش و آرامش است. (با این که در این دنیا ثروت و دلخوشی‌ای ندارم، اما آسایشی دارم که جمشید نداشت.)

مفهوم بیت «ج»: «این بیت هم به «قانع بودن و مناعت طبع داشتن در عین نداری» اشاره دارد.

۵۰- مفهوم جمله «از تجارب برای دفع حوادث سلاح‌ها توان ساخت» با کدام گزینه تناسب معنایی دارد؟

- ۱) ای دل خفته، عمر شد تجربه‌گیر از جهان / زندگی‌ای به دست کن مردن مرد و زن نگر
- ۲) سود نمی‌کرد و دشمنیش زیان بود / تجربه کردیم تا بدیش یقین شد
- ۳) ز راه رفته مرو که در طریق صواب / دلالت است نگه به رد پا کردن
- ۴) بس تجربه کردیم در این عالم خاک / نیکان، نیکی کنند تا وقت هلاک

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم عبارت سؤال در مورد «استفاده از تجربیات گذشتگان در مواجهه با مشکلات است» که این مفهوم در گزینه (۳) دیده می‌شود. «ز راه رفته مرو» یعنی «از تجربیات دیگران استفاده کن چراکه شرط اصلی حرکت در راه راست، توجه به رد پاها کردن (تجربیات گذشته) است».

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): به عبرت گرفتن و تجربه اندوختن از جهان توصیه می‌کند.

گزینه (۲): «تجربه کردن» در این بیت به معنی «آزمایش کردن» آمده است: آزمایش کردیم و بدی او بر ما مسلم شد.

گزینه (۴): از راه تجربه فهمیدیم که مردم نیک‌نام تا وقت مردن فقط نیکی می‌کنند.

۵۱- معنی چند لغت صحیح نیامده است؟

- (ابلاغ: رساندن نامه) (حدّت: تیزی) (مسامحه: ساده‌انگاری) (فراخور: درخور) (مطلق: آزاده) (همگان: همه) (ورطه: خطر و دشواری) (استخلاص: رهایی دادن) (خایب: بی‌بهره) (موالات: یاری کردن)
یک (۱)	سه (۲)	دو (۳)	چهار (۴)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مطلق: آزاد

۵۲- کدام گزینه با بیت «چه از تیر و چه از تیغ، شما روی نتابید / که در جوشن عشقید، که از کرب و بلاید» قرابت ندارد؟

- ۱) چون شهادت، دولتی در عالم ایجاد نیست / عاشقان بال هما دانند بر سر تیغ را
- ۲) فیض ماه نو ز شمشیر شهادت می‌برند / خون، حنای عید باشد کشتگان عشق را
- ۳) سر به پیش انداختن در زندگانی خوش‌نماست / زیر شمشیر شهادت گردن‌افرازی خوش است
- ۴) با صبا در چمن لاله سحر می‌گفتم / که شهیدان که‌اند این همه خونین کفن

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ و بیت صورت سؤال به شهادت‌طلبی اشاره می‌کنند، اما بیت گزینه‌ی ۴ می‌گوید: با باد صبا می‌گفتم، که شهیدان لاله‌های گلگون کفن هستند.

۵۳- با توجه به بیت زیر کدام گزینه نادرست است؟

«آسوده خاطر این ره بی‌اعتبار را / پروین، کسی سپرد که بار گران نداشت»

(۱) جمله‌ی وابسته، از اجزای (نهاد + مفعول + فعل) تشکیل شده است.

(۲) یک واژه‌ی مرکب در نقش قید در بیت به کار رفته است.

(۳) در بیت حذف فعل به قرینه‌ی معنوی دیده می‌شود.

(۴) دو گروه مفعولی در بیت به کار رفته است که هر دو با وابسته همراه است.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. واژه‌ی «آسوده‌خاطر» دارای ساختمان «وندی - مرکب» است. (آسود + ه + خاطر)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: ای پروین، کسی این راه بی‌اعتبار را آسوده‌خاطر سپرد (جمله‌ی هسته) + که (وابسته‌ساز) [او] بار گران

نداشت. (جمله‌ی وابسته) (اجزای تشکیل‌دهنده‌ی جمله‌ی وابسته: نهاد + مفعول + فعل) است

گزینه‌ی ۳: «پروین» در نقش منادایی به کار رفته است. «منادا» حذف فعل به قرینه‌ی معنوی محسوب می‌گردد.

گزینه‌ی ۴: گروه‌های اسمی «این راه بی‌اعتبار» و «بار گران» در نقش مفعولی به کار رفته‌اند و هر دو با وابسته همراه

شده‌اند.

۵۴- کدام بیت فاقد نقش تبعی است؟

(۱) خیز و بالا بنما ای بت شیرین حرکات / کز سر جان و جهان دست‌فشان برخیزم

(۲) روی تو و ماه آسمان هر دو یکی است / قد تو و سرو بوستان هر دو یکی است

(۳) بد آید فال چون باشی بداندیش / چو گفתי نیک، نیک آید فرا پیش

(۴) دیگری را در کمند آور که ما خود بنده‌ایم / ریسمان در پای حاجت نیست دست‌آموز را

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی ۳ نقش تبعی ندارد.

توجه داشته باشید که تکرار تبعی برای زمانی است که یک واژه، در یک نقش و در یک جمله و اغلب به منظور تأکید،

تکرار شود.

زمانی که نیک (مفعول) گفتی، نیک (نهاد) فرا پیش آید. (یعنی نیکی به سوی تو می‌آید)؛ واژه‌ی «نیک» در دو جمله‌ی

مختلف و با دو نقش متفاوت است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: جان و جهان: معطوف

گزینه‌ی ۲: روی تو و ماه آسمان هر دو: معطوف و بدل / قد تو و سرو بوستان هر دو: معطوف و بدل

گزینه‌ی ۴: ما خود: بدل

۵۵- در متن زیر چند نادرستی املائی به کار رفته است؟

«مرغان جمله به نزدیک سیمرخ رفتند، و صورت واقعه را با او بگفتند و آینه فرا روی او داشتند که اگر در این انتقام

جد ننماید بیش شاه مرغان نتواند بود. سیمرخ شادمانی نمود و قدم به نشاط در کار نهاد. مرغان به مؤونت و مضاهرت

او قوی‌دل گشتند. وکیل دریا قوت سیمرخ و دیگر مرغان شناخته بود به ضرورت، بچگان مرغ دریایی باز دارد.»

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. املائی صحیح کلمات عبارت است از:

مؤونت ← معونت

مضاهرت ← مظاهرت

۵۶- تمام معنای مقابل کدام واژه‌ها، درست است؟

- (الف) حضرت: آستانه، الوهیت، درگاه
(ب) غیرت: حمیت، رشک بردن، تعصب
(ج) مسحور: مفتون، مقید، شیفته
(د) نهیب: فریاد، هراس، هیبت
(ه) موالات: موذت، پیروی کردن، تکفل
- (۱) ب - د   (۲) ب - ج   (۳) د - ه   (۴) الف - ج

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

- (الف) حضرت: آستانه، درگاه، پیشگاه (الوهیت: خدایی و خداوندی)
(ج) مسحور: مفتون، شیفته، مجذوب (مقید: گرفتار، بسته، در قید شده)
(ه) موالات: موذت، دوستی، محبت، یاری کردن

۵۷- ابیات زیر به ترتیب، سروده‌ی چه کسانی هستند؟

- (الف) عشق بازی کار بیکاران بود / عاقلش با کار بیکاران چه کار؟
(ب) جهد بر توست و بر خدا توفیق / زان که توفیق و جهد هست رفیق
- (۱) بیدل دهلوی، نظامی گنجوی
(۲) نعمت‌الله ولی، سنایی
(۳) صائب تبریزی، مسعود سعد سلمان
(۴) نظام وفا، ملامحسن فیض کاشانی

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

- (الف) عشق بازی کار بیکاران بود / عاقلش با کار بیکاران چه کار؟ (نعمت‌الله ولی)
(ب) جهد بر توست و بر خدا توفیق / زان که توفیق و جهد هست رفیق (سنایی)

۵۸- کدام بیت در توصیف روزگار ضحاک است؟

- (۱) به هم برشکستند هر دو گروه / شدند از دد و دام دیوان ستوه
(۲) جهاندار سی سال از این بیش تر / چه گونه پدید آوریدی هنر
(۳) شده بر بدی دست دیوان دراز / به نیکی نرفتی سخن جز به راز
(۴) چو دیوان بدیدند کردار او / کشیدند گردن ز گفتار او
- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این بیت به ویژگی‌های روزگار ضحاک که در درس آمده اشاره شده است.

۵۹- واژه‌ی مشخص شده در کدام مورد، نیازمند افزودن صامت میانجی است؟

- (۱) برای هفته‌ای که می‌آید، برنامه‌ریزی می‌کنم.
(۲) هفته‌ای دیگر گذشت.
(۳) هفته‌ای یک بار به کوه می‌روم.
(۴) برنامه‌ی هفته‌ای نوشتم.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۶۰- در کدام یک از موارد زیر، به ترتیب شاخص و بدل به کار رفته است؟

(الف) خدمت مستطاب ذوتکریم / حضرت شیخ، سید ابراهیم

(ب) سلام گرم این موجود عامی / به آقای حسین انتظامی

(ج) حضور حضرت منیژه خاتون / چطور حال بچه گربه‌ها تون

(د) این وصف چه کس بود؟ اگر گفتی آری / استاد بلافضل ابوالفضل زرویی

(۱) الف - الف (۲) ج - د (۳) ب - الف (۴) الف - ج

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سید ابراهیم بدل برای حضرت شیخ است. سید، شاخص برای ابراهیم. بررسی سایر گزینه‌ها: شاخص هیچ‌گونه نقش‌نمایی نباید داشته باشد. بنابراین آقای / حضرت / استاد نقش شاخص پیدا نمی‌کنند. در گزینه‌ی ۲ ابوالفضل زرویی بدل از استاد بلافضل است، اما در گزینه‌ی ج شاخص به کار نرفته بنابراین گزینه نمی‌تواند پاسخ صحیح باشد.

۶۱- ساخت قافیه در کدام مصراع با بقیه متفاوت است؟

(۱) که بادا عهد و بدعهدی و حسنت هر سه پاینده

(۲) جهانی را به یک غمزه قرانی را به یک خنده

(۳) که آن مه‌رو نفرماید که رو تا سال آینده

(۴) شنیدی نور رخ نسبه ز قرص ماه تابنده

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. (خنده: بن مضارع + ه // باقی گزینه‌ها: بن مضارع + سنده)

۶۲- شعر زیر می‌تواند سروده تمام شاعران زیر باشد؛ به جز:

«تا با غم عشق تو مرا کار افتاد / بی‌چاره دلم در غم بسیار افتاد

بسیار فتاده بود هم در غم عشق / اما نه چنین زار که این بار افتاد»

(۱) باباطاهر همدانی (۲) عطار نیشابوری (۳) مولوی بلخی (۴) بابا افضل کاشانی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. قالب شعر رباعی است. گزینه‌های ۳ و ۴ از رباعی سرایان مشهور ادبیات فارسی هست اما بابا طاهر از دو بیتی سرایان به نام است.

۶۳- در تمام ابیات زیر واژه‌ای فرانسوی به کار رفته است؛ به جز:

(۱) گاه لطف است و خوشی گاه عتابست و خطاب / تا چه از این همه پلتیک تقاضا دارند

(۲) به کمیسیون عرایض چکنم شکوه ز تو / که همه حال من بیدل شیدا دارند

(۳) در پناه سر زلف تو بهارستانی است / که در او هیئت دل مجلس شوری دارند

(۴) خوبرویان اروپا ز چه در مردن ما / حيله سازند گر اعجاز مسیحا دارند

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. به واژه‌ی کمیسیون به عنوان واژه‌ای فرانسوی اشاره شده است. در گزینه‌های ۱ و ۴ واژه‌های پلتیک و اروپا واژه‌های فرانسوی هستند. در بیت سوم هیچ واژه فرانسوی دیده نمی‌شود.

۶۴- کدام بیت با بیت زیر، قرابت مفهومی دارد؟

«هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای / من در میان جمع و دلم جای دیگر است»

- ۱) ای غایب از نظر به خدا می‌سپارم / جانم بسوختی و به دل دوست دارم
- ۲) تو خود چه لعبتی ای شهسوار شیرین کار / که در برابر چشمی و غایب از نظری
- ۳) وین طرفه‌تر که تا دل من دردمند توست / حاضر نبوده یک دم و غایب نگشته‌ای
- ۴) ای ماه‌روی حاضر غایب که پیش دل / یک روز نگذرد که تو صد بار نگذری

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت سؤال، در میان جمع بودن و دل در جای دیگر داشتن است که از گزینه‌ی ۳ نیز همین مفهوم دریافت می‌شود و می‌گوید: از هنگامی که دل من عاشق تو گشته است، همواره با تو بوده است و یک لحظه نیز از دلم غایب نشده‌ای. تشریح گزینه‌های دیگر:

- گزینه‌ی ۱: دوست داشتن و دعا کردن معشوق غایب از نظر
- گزینه‌ی ۲: در برابر چشم بودن و غایب از نظر بودن معشوق
- گزینه‌ی ۴: پیوسته حاضر بودن معشوق در قلب عاشق

۶۵- کدام گزینه با عبارت «العبد یدبّر و الله یقدّر» در تقابل است؟

- ۱) رد نشد تیر بلای تو به تدبیر از ما / ما همانا هدف ناوک تقدیر شدیم
- ۲) مدبری است به ملک اندرون چنان «صائب» / که در جنیت تدبیر (= اسب یدک) او رود تقدیر
- ۳) رخت تدبیر برانداز که تقدیر رسید / رایت سحر نگون‌ساز که اعجاز آمد
- ۴) سعی تو کلید قفل مشکل نشود / تقدیر به تدبیر تو باطل نشود

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم عبارت صورت سؤال و گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ آن است که تدبیر قدرت مقابله با تقدیر را ندارد و مغلوب تقدیر است؛ در حالی که شاعر در گزینه‌ی ۲ خود را چاره‌گری می‌داند که تقدیر با او همگام است.

۶۶- مفهوم عبارت زیر، در کدام بیت دیده می‌شود؟

- «آن چه بود؟ گوهر محبت بود که در صدف امانت معرفت تعبیه کرده بودند و بر ملک و ملکوت عرضه داشته، هیچ کس استحقاق خزانگی و خزانهداری آن گوهر نیافته، خزانگی آن‌را دل آدم لایق بود.»
- ۱) گرچه در سینه صد آتشکده آتش دارم / لله الحمد که با سوزش دل خوش دارم
  - ۲) بار عشقی که از آن چرخ به زنه‌ار آمد / کوه دردی است که بر جان بلاکش دارم
  - ۳) نرود از سر سودازده تا حشر برون / بیچ و تاب‌ی که از آن طره‌ی دلکش دارم
  - ۴) نکند تیره، غبار غم ایام مرا / مشربی صاف‌تر از باده‌ی بی‌غش دارم

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در عبارت صورت سؤال اشاره به آیه‌ی معروف «أنا عرضنا الامانة على السموات و الارض و الجبال...» شده است. فقط تنها در بیت گزینه‌ی ۲، به مفهوم «بار امانت الهی» اشاره شده است.

۶۷- مفهوم «از آسمان تاج بارد اما بر سر آن کس که سر فرو آرد.» با کدام گزینه تناسب ندارد؟

- (۱) به بارگاه نیاز دارد فروتنی ناز سربلندی / به خاک روزی دوریشگی کن دگر ببال و شجر برون آ
- (۲) اوج عزت فروتنی دارد / قطره پستی گزید گوهر گشت
- (۳) تخت ما افتادگی و لشکر ما بی کسی / جوهر ذاتی است تیغ ما و تاج ما سر است
- (۴) تو را رفعت اگر بیاید ره افتادگی بسپر / ز بالا قطره می بندد که در پایین گهر بندد

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در عبارت صورت سوال و گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ به رسیدن به جایگاه والا با فروتنی اشاره کرده‌اند اما بیت گزینه‌ی ۳ می‌گوید: «تخت پادشاهی ما فروتنی؛ لشکر ما بی کسی است (کسی را نداریم) جوهر و سرشت درونی ما، تیغ ماست و تاج پادشاهی ما، سرمان است.»

۶۸- معنی مقابل کدام واژه‌ها با توجه به شماره‌ی آن‌ها همگی نادرست است؟

- ۱- مناسک: جای عبادت حاجیان ۲- چنبر: گردن بند ۳- دها: زیرک و باهوش ۴- صباحت: زیبایی ۵- گشن: شاخ و برگ ۶- نهیب: هراس ۷- چله: کمان آماده ۸- خوالیگر: آشپز
- (۱) ۱، ۳، ۵، ۷ (۲) ۲، ۴، ۶، ۸ (۳) ۱، ۴، ۶، ۷ (۴) ۲، ۳، ۵، ۸

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مناسک: جاهای عبادت حاجیان (جمع منسک) / دها: زیرکی و هوش / گشن: پرشاخ و برگ، انبوه / چله: زه کمان، روده‌ی تاییده که بر کمان بندند. توجه: به مفرد و جمع، صفت‌ها و جزئیات معنایی واژه‌ها دقت کنید.

۶۹- کدام گزینه با عبارت زیر تناسب ندارد؟

- «من از مثل این واقعه ایمن نتوانم بود و از تجارب برای دفع حوادث سلاح‌ها توان ساخت.»
- (۱) نظر به عاقبت حرف کن دهن بگشا / نشان ندیده منه تیر در کمان زنه‌ار
  - (۲) چاه خس‌پوش خطر بیش ز رهزن دارد / دوربین امن ز همواری دشمن نشود
  - (۳) نمی‌باشد فراغ بال جز در ساده‌لوحی‌ها / که مرغ دوربین از سایه‌ی خود در بلا افتد
  - (۴) «صائب» کسی که عاقبت‌اندیش اوفتاد / هر چند در ره است به منزل سواره است

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم گزینه‌ی ۳: توصیه به برخورد ساده با قضایا
مفهوم عبارت سوال و سایر گزینه‌ها: لزوم عاقبت‌اندیشی

۷۰- کدام گزینه با بیت «گفت: من تیغ از پی حق می‌زنم / بنده‌ی حقم نه مأمور تنم» تناسب معنایی دارد؟

- (۱) به تدبیر خرد سرپنجه نتوان با قضا کردن / در این دریا به دست بسته می‌باید شنا کردن
- (۲) ز دیوار زمین گیر قناعت سایه‌ای خوش کن / که خواب امن نتوان در ته بال هما کردن
- (۳) چو می‌دانی گواه از خانه دارد دست و پای تو / کمال کوتاه‌اندیشی است دست از پا خطا کردن
- (۴) نکردی سجده‌ای ز اخلاص تا افراختی قامت / به بام کعبه‌ی عمرت رفت در کسب هوا کردن

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک بیت سوال و گزینه‌ی ۴: ضرورت جهاد با نفس
مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) تغییرناپذیر بودن قضا و قدر

(۲) لزوم قناعت داشتن

(۳) اعمال انسان تحت نظارت است پس نباید خطا کند.

۷۱- کدام گزینه با عبارت زیر متناسب است؟

«جمله به طریق تعاون قوتی کنید تا دام از جای برگیریم که رهایش ما در آن است»

- (۱) از حسن اتفاق مگر بر هدف خورد / تیر هوایی که نباشد نشانه‌اش
  - (۲) متحد گردند با هم، چشم چون بر هم نهند / هست اگر جان‌های روشن چون شرار از هم جدا
  - (۳) معنی یک بیت بودیم از طریق اتحاد / چون دو مصرع گر چه در ظاهر جدا بودیم ما
  - (۴) اتفاق دوستان با هم دعای جوش است / سختی از دوران نبیند دانه تا در خرمن است.
- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک عبارت سوال و گزینه‌ی ۴: اتحاد، کلید پیروزی‌ست. مفهوم سایر گزینه‌ها:

- (۱) توصیه به داشتن هدف / توصیه به اندیشیدن در کارها
- (۲) اتحاد و یکی شدن عاشق و معشوق / فنای عاشق در معشوق
- (۳) اتحاد و یکی شدن عاشق و معشوق / فنای عاشق در معشوق

۷۲- کدام گزینه با عبارت «اگر به داده‌ی خدا قانع بودی و خرسند نمودی، ردای من به بازار به گرو نرفتی!» تناسب بیش‌تری دارد؟

- (۱) گر سنگ بیارد، نتوان قطع طمع کرد / «صائب» ز نهالی که امید ثمری هست
  - (۲) از پیر، حرص زرد به مداوا نمی‌رود / این تب به مرگ می‌رود از استخوان برون
  - (۳) توان به خون جگر سرخ داشت تا رخسار / کسی چرا ز طمع روی خویش زرد کند
  - (۴) نمی‌شود ز مگس خیرگی به راندن دور / ز منع، حرص طمع کار می‌شود افزون
- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک عبارت سوال و گزینه‌ی ۳: نکوهش زیاده‌خواهی / راضی نبودن به قسمت
- مفهوم سایر گزینه‌ها:
- (۱) طمع پایان ندارد.
  - (۲) نکوهش طمع در پیری
  - (۴) منع طمع کار موجب افزونی طمع او می‌شود.

۷۳- مضمون کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) هر کجا بینید زهر خشم در جام غضب / از من و از خلق خشم‌آشام من یاد آورید
  - (۲) کارفرمای غضب را خشم می‌سوزد نخست / بعد از آن در دیگران گرمی سرایت می‌کند
  - (۳) چشم بستن ز مکافات رکاب ظفر است / خصم مغلوب چو شد ترک غضب باید کرد
  - (۴) به غیر خشم که در خوردنش وبالی نیست / در این بساط دگر روزی حلالی نیست
- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم گزینه‌ی ۳: لزوم ترحم بر حریف مغلوب
- مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: لزوم غلبه بر خشم

۷۴- واژگان کدام گزینه یادآور نام اثری از «نادر ابراهیمی» است؟

- (۱) بدین عشق اگر گردی مسلمان / نماید رویت این جا گاه جانان
- (۲) سرانجامت عجب در زیر این خاک / حقیقت این بدان هان از دل پاک
- (۳) سه چیز است آن که با هم آشنایند / حقیقت هر سه دیدار خدایند
- (۴) ز من تا جان جان یابی از این باز / حجاب حرفها این جا برانداز

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. سه دیدار: نادر ابراهیمی

۷۵- آرایه‌های مقابل کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) گر به قسمت قانعی بیش و کم دنیا یکی است / تشنه چون یک جرعه خواهد کوزه و دریا یکی است: تکرار - تناقض
  - (۲) دیده آن روز که شد اشک‌فشان دانستم / کاین تنک زورق من طاقت طوفانش نیست: استعاره - تناسب
  - (۳) هم چون قلم از سیاه‌بختی / جز گریه مرا در آستین نیست: حسن تعلیل - کنایه
  - (۴) از دستبرد حُسن تو بر لشکر بهار / یک نیزه خون گل ز سر ارغوان گذشت: اغراق - تلمیح
- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اغراق: گذشتن خون گل سرخ - آن هم به ارتفاع یک نیزه - از سر گل ارغوان / تلمیح: بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) تکرار: یکی است / تناقض: یکی بودن بیش و کم دنیا و یکی بودن [آب] کوزه و دریا
- (۲) استعاره: زورق استعاره از وجود شاعر (عاشق) / طوفان استعاره از دشواری‌های ویرانگر عشق / تناسب: دیده، اشک‌فشان / زورق، طوفان
- (۳) حسن تعلیل: علّت گریه‌ی قلم، بدبختی اوست! / کنایه: در آستین داشتن چیزی کنایه از در اختیار داشتن آن

۷۶- اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «کنایه - تشبیه - تلمیح - استعاره» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

- (الف) دل کنده‌ام از جمله‌ی یاران و عزیزان / تا رفته‌ام اندر پی آن یار یگانه
  - (ب) در پرده‌ی شب نوش می ناب که دریافت / عمر ابدی خضر به یک جام شبانه
  - (ج) هر چند برآورده‌ی آن جان جهانم / چون خانه ندارم خبر از صاحب خانه
  - (د) بس تیر سبک‌سیر که بر خاک نشاند / هر کس که ز ثابت‌قدمان شد چو نشانه
- (۱) ج - الف - ب - د (۲) ب - د - ج - الف (۳) د - ج - ب - الف (۴) الف - د - ب - ج

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی آرایه‌ها:

کنایه (بیت الف): دل کندن کنایه از قطع تعلق

تشبیه (بیت د): ثابت‌قدمان به نشانه

تلمیح (بیت ب): روایت عمر جاودانه‌ی حضرت خضر (ع)

استعاره (بیت ج): جان استعاره از معشوق / نسبت دادن «بی‌خبری» به خانه، تشخیص و استعاره است.

۷۷- در همی ایات «حسن تعلیل» به کار رفته است، به جز ..... .

- ۱) از شرم نقطه‌ای که سنان نیام فشاند / خورشید خویش را زده بر تیغ کوهسار
- ۲) ز رشک روی تو هر شب نهان شود خورشید / ز شرم روی تو از وی عرق چکد چو گلاب
- ۳) نظر کرد اندر او خورشید و از شرم / برآمد سرخ و می شد دیده‌اش گرم
- ۴) آهنگ دست‌بوس تو دارم ولی ز شرم / لرزان تنم چو رایت خورشیدوار توست

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) شاعر علت غروب خورشید را شرم از نقطه‌ی چکیده از قلم خود می‌داند!
- ۲) شاعر علت عدم حضور خورشید در شب و عرق کردن خورشید را رشک و شرم از روی محبوب می‌داند!
- ۳) شاعر علت سرخ و گرم بودم خورشید را شرم از زیبایی یار می‌داند!

۷۸- تعداد وابسته‌های «پسین» در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) هر که چون شبنم گل صاف کند مشرب خویش / آب از چشمه‌ی خورشید جهان‌تاب خورد
- ۲) پیشگاه حرم و دیر گریبان چاک است / تا کجا غمزه‌ی او طرح شکار اندازد
- ۳) با لب او سخن از حسن گلوسوز زده است / زهر خود را خط سبزش به شکر می‌ریزد
- ۴) کیست بر صفحه‌ی ایام به غیر از «صائب» / کز زبان قلمش معنی رنگین ریزد

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. او / گلوسوز / خود / سبز / ش (۵ مورد). بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) گل / خویش / خورشید / جهان‌تاب (۴ مورد)

۲) حرم / دیر / او / شکار (۴ مورد)

۴) ایام / قلم / ش / رنگین (۴ مورد)

۷۹- چند مورد از واژه‌های مشخص شده هسته‌ی گروه نیستند؟

«چون رسی آن‌جا نه تو مانی و نه غیر تو هم / پس چه ماند هیچ، کان‌جا هیچ غیر از یار نیست
آن‌چه می‌جویی تویی و آن‌چه می‌خواهی تویی / پس ز تو تا آن‌چه گم کردی ره بسیار نیست
هر که آمد هیچ آمد هر که شد هم هیچ شد / هم از این و هم از آن در این جهان آثار نیست
در زمین و آسمان این گنج کی یابی تو باز / زان‌که آن جز در درون مرد معنی دار نیست»

۱) ۵   ۲) ۴   ۳) ۳   ۴) ۲

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

این جهان ، این گنج ، درون مرد

- نکته ۱: اگر گروه متشکل از یک واژه باشد، همان یک واژه هسته است مثل چه و هیچ در بیت اول
نکته ۲: شیوه‌ی تشخیص هسته: ۱- اگر بین کلمات کسره باشد اولین کلمه‌ای که کسره گرفته است، هسته است.
۲- اگر بین کلمات کسره نباشد آخرین کلمه هسته است.

۸۰- در کدام عبارت غلط املائی وجود ندارد؟

- ۱) در امضای فرمان، تأخیر جایز شمرده‌ام، و از بیم این مقام و هول این خطاب باز اندیشیده.
- ۲) هر که در حفظ آن احوال نماید و فراغت جوید در سوز ندامت افتد و به غرامت مأخوذ گردد.
- ۳) هیچ‌کس از وحوش تو را در آن معذور ندارد، و در تخلص تو از آن مئونت و مظاهرت روا نبیند.
- ۴) دشمن چون از آن ورته بجست، قوت گیرد و به همه حال فرصتی جوید و بلایی رساند.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. املائی درست واژه در سایر گزینه‌ها:

- ۲) احوال: کوتاهی، سهل‌انگاری کردن
- ۳) معونت: یاری کردن (مئونت: هزینه‌ی زندگی)
- ۴) ورطه: جای هولناک، مهلکه

۸۱- در کدام گزینه غلط املائی وجود دارد؟

- ۱) چونک به عشق زنده شد قصد غزاش چون کنم / غمزه‌ی خونی تو شد حج و غزای نفس ما
- ۲) نیست آن مردانگی کاندرا غزا کافر کشی / در صف عشاق خود را کشتن از مردانگی است
- ۳) نفس را بر سر میدان ریاضت کشتیم / چون در این معرکه از بهر غزا آمده‌ایم
- ۴) نصیحت‌گوی رندان را که با حکم غزا جنگ است / دلش بس تنگ می‌بینم مگر ساغر نمی‌گیرد

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. املائی درست واژه: قضا: تقدیر، سرنوشت (غزا: جنگ)

۸۲- در معنی واژه‌های کدام گزینه اشتباه وجود ندارد؟

- ۱) موجب: عملی که انجام آن بر شخص واجب است. / سیادت: بزرگی / همگان: همه / گشن: انبوه / عقده: گره
- ۲) خایب: بی‌بهره / جال: دام و تور / اعتذار: پوزش‌خواهی / تکفل: عهده‌دار شدن / اثر: ردّ پا
- ۳) متواتر: پی‌درپی / مطلق: رها شده / قفا: پشت گردن / طاعن: عیب‌جو / راه تافتن: ادامه‌ی مسیر دادن
- ۴) ریاحین: گیاهان خوشبو / شکاری: نخجیر / ارک: کلاه‌خود / برّ و برّ: خیره خیره / موّقر: متین

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه در سایر گزینه‌ها:

- ۱) موجب: جمع موجب، وظایف و اعمالی که انجام آن بر شخص واجب است.
- ۳) راه تافتن: راه را کج کردن، تغییر مسیر دادن
- ۴) ارک: قلعه، دژ

۸۳- در کدام گزینه به معنی درست واژه‌های «تمام عیار - ملالت - وقیعت - رفعت - موّدت» اشاره شده است؟

- ۱) بی‌غش - سرزنش - سستی - اوج - دوستی
- ۲) سنجه - شماتت - بدگویی - مهربانی - محبت
- ۳) خالص - ماندگی - عیب‌جویی - بلندی - دوستی گرفتن
- ۴) بی‌نقصان - به ستوه آمدن - سرزنش - والایی - یاری رساندن

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معنی درست واژه‌ها: تمام عیار: کامل و بی‌نقصان، پاک، خالص / ملالت: آزرده‌گی، ماندگی، به ستوه آمدن (ملامت: سرزنش / شماتت: سرکوفت، سرزنش، ملامت) وقیعت: سرزنش، بدگویی، عیب‌جویی / رفعت: اوج، بلندی، والایی (رافت: مهربانی) موّدت: دوستی، محبت، دوستی گرفتن

۸۴- در تمام موارد شناسه به قرینه‌ی لفظی حذف شده است؛ به جز:

- (۱) و من از علم طلب تبر می‌بنمودم و همت و نهمت به طلب علم دین مصروف گردانید.
  - (۲) همه عمر بر و بازو زدم و مال به دست آورد تا تو کار دل پشتواره بندی و ببری؟
  - (۳) از برادران و خواهران مستثنی شدم و به مزید تربیت و ترشیح مخصوص گشت.
  - (۴) از این نمط در حال شیر می‌گفتند تا کراهیتی به دل او راه یافت.
- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. نهاد در قسمت دوم کراهیت است. بررسی سایر گزینه‌ها: در افعال مخصوص گشت / مصروف گردانید / به دست آورد، شناسه «م» به قرینه فعل قبلی حذف شده است.

۸۵- ابیات زیر با واژگان کدام مورد، معنای کامل و درستی می‌یابند؟

- (الف) هم‌چو ماهی است خسته گشته به شست / هم‌چو مرغی است بسته گشته به .....
(ب) کبوتر ..... و رهانیدان کبوتران را دام / به دانایی توان رستن از ایام
(ج) اگر نه عقل به مستی فروکشد لنگر / چگونه کشتی ما از این ..... بلا خیزد
(د) این تردد عقبه‌ی راه حق است / ای خنک آن‌را که پایش ..... است
- (۱) حبس - مطلق - سجایا - محکم
(۲) بست - صحیفه - معمر - بسته
(۳) داغ - جاهل - کشتی - مغلق
(۴) جال - مطوقه - ورطه - مطلق
- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

۸۶- در کدام مورد، معنای واژه‌ی «دستوری» با بقیه متفاوت است؟

- (۱) در این موضع دبیر را دستوری است و اجازت که قلم بردارد.
  - (۲) قیصر گفت: به راستی که شایسته‌ی دستوری خسروانی
  - (۳) اگر دستوری باشد، بنده به مقدار خویش بازگوید.
  - (۴) قاضی را دستوری است که چنین مصالح بازنماید.
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این گزینه دستوری به معنای وزارت و در گزینه‌های دیگر به معنی اجازه است.

۸۷- ابیات کدام گزینه با بیت زیر تناسب معنایی دارند؟

- «گریز از کَفَش در دهان نهنگ / که مردن به از زندگانی به ننگ»
- الف- نترسیدند از مردن که جنگ / ز نام بد بترسیدند و از ننگ
ب- زندگی در بند و قید رسم و عادت مردن است / دست دست توست بشکن این طلسم ننگ را
ج- ننگ عشاق بود بر سر بستر مردن / صائب آلوده این ننگ نمی‌باید شد
د- بشد بر تو ز بدنامی جهان تنگ / که من مردن روا دارم از این ننگ
- (۱) ب و الف (۲) د و ج (۳) ج و ب (۴) د و الف
- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم ابیات مرتبط با صورت سؤال: زندگی با ننگ تحمل‌ناپذیر است.
مفهوم بیت مورد «ب»: رهایی از قیدوبندهای زندگی مادی
مفهوم بیت مورد «ج»: جان‌فشانی در راه عشق

۸۸- ابیات کدام گزینه با یکدیگر قرابت معنایی دارند؟

- الف- بالاتر است از حرکت رتبه سکون / آب روان به صافی آب ستاده (ایستاده) نیست
ب- هر که چون صائب قدم بر کرسی همت نهاد / می‌تواند تاج رفعت از سر کیوان گرفت
ج- اندکی جنبش بکن هم‌چون جنین / تا بینخشندت حواس نوریین
د- هفت اختر هر جنین را مدتی / می‌کنند ای جان به نوبت خدمتی

(۱) الف و ب (۲) د و ج (۳) ج و ب (۴) د و الف

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت‌های گزینه (۳) بر این نکته اشاره دارد که «اگر جهد و تلاش صورت گیرد و همت با انسان یار گردد، پیروزی نزدیک می‌گردد.» مفهوم بیت «الف»: «ترجیح سکون بر حرکت» و مفهوم بیت «د» درباره «پیدایش انسان و عظمت آفرینش او» است.

۸۹- تنها بیت گزینه ..... با بیت زیر تناسب معنایی دارد.

«هلا منکر جان و جانان ما / بزخ زخم انکار بر جان ما»

- (۱) عشق تو رقیب راز من باد / زخم تو جگر نواز من باد
(۲) رقیبا تیر می‌رانی و در جان می‌کنی رخنه / تو این زخم می‌گویی و ما را فتح باب است این
(۳) با رقیب سخت دل زخم زبان کردن چه سود / چون از این سوهان بیفتد رخنه در فولاد او
(۴) بنده خود کیست که با خواجه به انکار آید / تیغ از او بنده از او زخم از او مرهم از اوست

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک صورت سؤال و بیت گزینه (۲) در این است که «منکر عشق سختی‌های راه عشق را زخم می‌بیند و اما این زخم‌ها برای عاشق مرهمی شفا بخش است.»

۹۰- مفهوم مقابل بیت «نهان گشت آیین فرزنانگان / پراکنده شد نام دیوانگان» در کدام گزینه مشهود است؟

- (۱) وین پری پیکران حلقه به گوش / شاهده می‌کنند و جلوه‌گری
(۲) دیوانه عشقت ای پری روی / عاقل نشود به هیچ بندی
(۳) شاهد ما را نه هر چشمی چنان بیند که هست / صنع را آینه‌ای باید که بر وی زنگ نیست
(۴) در پای ناکسان نپراکنده‌ام گهر / از دست مهتران نپذیرفته‌ام عطا

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت سؤال: «انسان‌های بد و نابکار معروف شدند و خوبان پنهان شدند»، ولی در گزینه (۱) «زیبارویان به تجلی آمدند و دیده شدند».

- گزینه (۲): تقابل عشق و عقل است یعنی هیچ عاشقی نمی‌تواند در راه عشق از عقل تبعیت کند.
گزینه (۳): معشوق ما را هر چشمی قدرت دیدن ندارد و آن کس می‌بیند که قلبی پاک دارد.
گزینه (۴): ارزش سخن را می‌رساند که شعر و لفظ ارزشمندم را برای ناکسان نخواهم گفت.

۹۱- آرایه‌های کنایه، حسن تعلیل، ایهام، جناس در کدام گزینه دیده می‌شود؟
 (۱) غلام آن لب ضحاک و چشم فتانم / که کید سحر به ضحاک و سامری آموخت
 (۲) پا بر سر سبزه تا به خواری ننهی / کان سبزه ز خاک لاله‌رویی رسته است
 (۳) شهره شهر مشو تا نهم سر در کوه / شور شیرین منما تا نکنی فرهادم
 (۴) درازی شب از مژگان من پرس / که یک دم خواب در چشمم نگشته است
 گزینه ۲ پاسخ صحیح است. کنایه: پا بر چیزی گذاشتن (نادیده گرفتن)
 ایهام: روی (چهره - رویدن)
 حسن تعلیل: مصراع دوم جواب ادبی است.
 جناس: «تا»، «پا»

۹۲- در کدام بیت صفت نسبی یا لیاقت به کار نرفته است؟
 (۱) ولی چشم از درون خود نبندی / که در جان تو چیزی دیدنی هست
 (۲) کاسه‌گردان بزم تقدیرت / صبح زرین کلاه سیم اندام
 (۳) گردنده آسمانی و عدل آفتاب تو / تابنده آفتابی و تخت آسمان تو
 (۴) اگر آن ترک شیرازی به دست آرد دل ما را / به خال هندویش بخشم سمرقند و بخارا را
 گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه (۳) در «آسمانی» و «آفتابی» اسنادی است به معنای «هستی». بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه (۱): دیدنی (لیاقت) / گزینه (۲): زرین (نسبی) / گزینه (۴): شیرازی (نسبی)

۹۳- در همه گزینه‌ها فرآیند واجی ابدال دیده می‌شود به جز گزینه .....
 (۱) بگفتا من گلی ناچیز بودم / ولیکن مدتی با گل نشستم
 (۲) می‌رود آن نازنین گیسوکشان از هر طرف / صد هزاران دل به دنبالش کشان آید همی
 (۳) از عصا دست سفیدش محکم است / قدرت کامل به علمش توأم است
 (۴) ز رخسارش فرو می‌ریخت اشکی / بنای زندگی بر آب می‌دید
 گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی سایر گزینه‌ها:
 گزینه (۱): لیکن / گزینه (۲): دنبال / گزینه (۳): سفید

۹۴- واژه‌های کدام گزینه به ترتیب بر اساس الگوهای «اسم + بن مضارع ← اسم مرکب»، «وند + اسم ← صفت وندی» و

«بن مضارع + وند + بن مضارع ← اسم وندی-مرکب» ساخته شده‌اند؟

- (۱) خداجو، بیکار، پرس وجو
(۲) هواپیما، ناشکر، سوزوگداز
(۳) خط‌کش، نامعلوم، شست‌وشو
(۴) مردم‌دار، بی‌اساس، جوش و خروش

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. هوا (اسم) + پیما (بن مضارع) ← اسم مرکب
نا (وند) + شکر (اسم) ← صفت وندی
سوز (بن مضارع) + و (وند) + گداز (بن مضارع) ← اسم وندی-مرکب
بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه (۱): «خداجو» صفت مرکب است.

گزینه (۳): «نامعلوم» صفت مرکب است و «شست‌وشو: بن ماضی + وند + بن مضارع» است.

گزینه (۴): «مردم‌دار» صفت مرکب است.

۹۵- در کدام گزینه هر چهار وضعیت معنایی واژگان در گذر زمان وجود دارد؟

- (۱) گوش، برگستوان، سپر، خنده
(۲) زندگی، زین، دستار، یخچال
(۳) ترگ، گناه، رکاب، دستور
(۴) مزخرف، آزنداک، ناله، سفیر

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ترگ: متروک شده / گناه: بدون تغییر / رکاب: حفظ معنای سابق و پذیرش معنای جدید / دستور: تحول معنایی
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): گوش و خنده: بی‌تغییر / برگستوان: متروک شده، سپر: حفظ معنای سابق و پذیرش معنای جدید
گزینه (۲): زندگی: بی‌تغییر / زین و یخچال: حفظ معنای سابق و پذیرش معنای جدید / دستار: متروک شده
گزینه (۴): مزخرف: تحول معنایی / آزنداک: متروک شده / ناله و سفیر: بی‌تغییر

۹۶- در کدام گزینه تمامی شاعران از سراینده‌گان نامی رباعی هستند؟

- (۱) مولوی، صائب، خیام (۲) عطار، مولوی، صائب (۳) بابا افضل، عطار، مولوی (۴) بیدل، صائب، خیام

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در کتاب درسی خیام، عطار، مولوی و بابا افضل سراینده‌گان نامدار رباعی معرفی شده‌اند.

۹۷- املا و رسم‌الخط چند واژه نادرست آمده است؟

«ضحاک فریب ابلیس را می‌خورد، ابلیس با موافقت او پدرش مرداص را از پا درمی‌آورد تا ضحاک به پادشاهی برسد. سپس در لباس خالیگری چالاک خورش‌هایی حیوانی به او می‌خوراند. بدین ترتیب هر شب دو تن از کهتران یا مهترزاده‌گان به دیوان او می‌برند و جانشان را می‌گیرند و...»

- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) یک

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مرداص ← مرداس / خالیگیری ← خوالگیری / مهترزاده‌گان ← مهترزادگان

۹۸- معنی واژگان «عَلَم، الحاح، کلاف، صحن» در کدام گزینه تماماً نادرست آمده است؟

- (۱) آگاهی، فشرده، دوک، پهن
(۲) بیرق، اصرار، نخ و ریسمان که گرد کرده باشند، میدانگاه
(۳) پرچم، درخواست کردن، دوک، پهنا
(۴) درفش، پافشاری، نخ و ریسمان باز، میدانگاه

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

گزینه (۱): معنی همه واژگان نادرست آمده است.

گزینه (۲): معنی همه واژگان به ترتیب درست آمده است.

گزینه (۳): «کلاف» و «صحن» نادرست معنی شده‌اند.

گزینه (۴): «کلاف» نادرست معنی شده است.

۹۹- مفهوم کدام بیت با بقیه تفاوت دارد؟

(۱) زان بیخودم که عاشق صادق نباشدش / پروای نفس خویشتن از اشتغال دوست

(۲) زیر پا آور هوای دیو نفس خویش را / چون سلیمان حکم کن بر انس و جن و مور و مار

(۳) گر مراد خویش خواهی ترک وصل ما بگویی / ور مرا خواهی رها کن اختیار خویش را

(۴) سعیدیا ترک جان بیاید گفت / که به یک دل دو دوست نتوان داشت

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم گزینه (۴): به «جان‌سپاری عاشق» اشاره کرده است که «عاشق در راه رسیدن به

معشوق از جان هم می‌گذرد»، اما در سایر گزینه‌ها به «ترک نفس و ترک خود» اشاره شده است یعنی «در راه رسیدن

به معشوق از نفس خویش باید بگذری».

۱۰۰- مفهوم بیت «رازی که خطرکنندگان می‌دانند / در بازی خون برندگان می‌دانند» در کدام گزینه دیده شده است؟

(۱) زنهار از این امید درازت که در دل است / هیهات از این خیال محالت که در سر است

(۲) رازم از پرده برملا افتاد / چند شاید به صبر پنهان داشت

(۳) سعدی غم نیستی ندارد / جان دادن عاشقان نجاتست

(۴) هر کسی را دل به صحرایی و باغی می‌رود / هر کس از سوئی به در رفتند و عاشق سوی دوست

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. عشق را فقط عاشق واقعی می‌فهمد و عاشق کسی است که مرگ او رهایی‌اش خواهد بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): به «خیال باطل و آرزوهای بی‌پایان و دست‌نیافتنی» اشاره شده است.

گزینه (۲): به «رسوایی عاشق و این‌که راز عشق را با صبوری هم نتوان پنهان ساخت» اشاره دارد.

گزینه (۴): مفهوم آن فقط «معشوق» است و «فقط عاشق به معشوق می‌اندیشد».

۱۰۱- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) پیش از آن کاین نفس کل در آب و گل معمار شد / در خرابات حقایق عیش ما معمور بود
- (۲) مرغی که ز دام نفس خود رست / هر جای که برپرد نترسد
- (۳) اهل صیقل رسته‌اند از بوی و رنگ / هر دمی بیند خوبی بی‌درنگ
- (۴) از چنبر نفس رسته بودند آن‌ها / بت‌ها همه را شکسته بودند آن‌ها

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم بیت گزینه (۱) به «ازلی بودن عشق» اشاره دارد و سایر ابیات به «رهایی از نفس و به تبع آن به رستگاری رسیدن» اشاره دارد.

۱۰۲- کدام بیت به مکافات عمل اشاره ندارد؟

- (۱) مکافات مودی به مالش مکن / که بیخس برآورد باید ز بن
- (۲) مکافات بدی کردن حلالست / چو بی‌جرم از کسی آزرده باشی
- (۳) پس پرده بیند عمل‌های بد / همو پرده پوشد به آلائی خود
- (۴) چنین است سوگند چرخ بلند / که بر بی‌گناهان نیاید گزند

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اشاره دارد به «خداوند گناهان ما را می‌بیند و می‌بخشد»، ولی در سایر گزینه‌ها اشاره شده است «به‌خاطر کارهای زشت باید عقوبت شویم».

۱۰۳- ترتیب آرایه‌های «جناس، پارادوکس، حس‌آمیزی، تشبیه» در کدام گزینه آمده است؟

- الف- هر آینه لب شیرین جواب تلخ دهد / چنان که صاحب نوشند ضارب نیشند
  - ب- تو عاشقان مسلم ندیده‌ای سعدی / که تیغ بر سر و سر بنده‌وار در پیشند
  - ج- تو را چه غم که یکی در غمت به جان آید / که دوستان تو چندان که می‌کشی بیشند
  - د- مرا به علت بیگانگی ز خویش مران / که دوستان وفادار بهتر از خویشند
- (۱) د، الف، ب، ج (۲) ج، الف، د، ب (۳) ب، د، ج، الف (۴) د، ج، الف، ب

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

(د) جناس: خویش (خود)، خویش (خویشاوندان)

(ج) پارادوکس در مصراع دوم: «می‌کشی، اما بیش‌تر می‌شوند».

(الف) حس‌آمیزی: جواب تلخ

(ب) تشبیه: بنده‌وار

۱۰۴- در کدام بیت آرایه داخل کمانک نادرست ذکر شده است؟

- (۱) قاضی شهر عاشقان باید / که به یک شاهد اختصار کند (ایهام)
- (۲) ای عجب دردی است جان را بس عجب / مانده در اندیشه آن روز و شب (جناس)
- (۳) جو فروش است آن نگار سنگدل / با من او گندم نمایی می کند (تشبیه)
- (۴) چرا خوانم چو فرقان کردم از بر / به جای ختم قرآن مدح دهقان؟ (تشبیه)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه (۴) حرف «چو» به معنی «وقتی که، زمانی که» است و از ادات تشبیه محسوب نمی گردد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): ایهام: «شاهد»: ۱- زیبارو، ۲- گواه

گزینه (۲): جناس: «جان» و «آن»

گزینه (۳): تشبیه: سنگدلی، دلی که در سختی به سنگ می ماند.

۱۰۵- کدام بیت فاقد آرایه جناس و دارای آرایه‌های ایهام و تشبیه است؟

- (۱) نافه داری بر هر خشک دمانی مگشا / اول آن به که طلبکاری عطار کنی
- (۲) هر کسی را چون قدح دوری است در بزم سخن / نوبت ما چون رسد صائب سخن خواهیم کرد
- (۳) مشک از چین طلب که نیم شبی / چینی از زلف تو به چین افتاد
- (۴) روزی برون آمد ز شب طالب فنا گشت از طلب / شور جهان سوزی عجب در انجمن افتاده شد

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بیت گزینه (۲) جناس ندارد. / ایهام: «دور»: ۱- دوره و زمانه، ۲- چرخش و دور دادن
پیمانه شراب / تشبیه: بزم سخن

۱۰۶- در کدام گزینه فرآیند واجی ابدال صورت گرفته است؟

- (۱) آبم نم باران است، فارغ ز لب جویم / تنگ است محیط آن جا در باغ نمی رویم
- (۲) بنشین بر لب جوی و گذر عمر بین / کاین اشارت ز جهان گذران ما را بس
- (۳) من نگویم که کنون با که نشین و چه بنوش / که تو خود دانی اگر زیرک و عاقل باشی
- (۴) علم چندان که بیش تر خوانی / چون عمل در تو نیست نادانی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. نمی رویم ← تبدیل «ن» به «ز» (ابدال در مصوت)

۱۰۷- نوع صفت بیانی در کدام گزینه متفاوت با دیگر گزینه‌ها است؟

- (۱) به نیک و به بد مرد آموزگار / نیچند سر از گردش روزگار
- (۲) دیشب که دلم ز تاب هجران می سوخت / اشکم همه در دیده گریان می سوخت
- (۳) ناگاه به باغ تو خزانی بفرستند / خرسند کن از خود دل رنجیده ما را
- (۴) و این چه کوری است که در چار راه شرع / با صد هزار رهبر بیننده ره گمی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. دل رنجیده: صفت مفعولی

در بقیه گزینه‌ها صفت‌های موجود فاعلی هستند: آموزگار، گریان، بیننده.

۱۰۸- در متن زیر به ترتیب چند واژه «وندی»، «مرکب» و «وندی-مرکب» دیده می‌شود؟

«بهمن‌ماه، در هیئت یک ماه شکوهمند، آرام و نرم از یال چند کوه بلند و رنگارنگ و برف‌گیر فرود آمد و در محوطهٔ آفتابی انقلاب، ابدی شد و ما در سایهٔ خورشیدی‌ترین مرد قرن به بارِ عام رحمت الهی راه یافتیم و صبح روشن و دلارام و مالمال آزادی را به تماشا ایستادیم.»

(۱) پنج، سه، یک (۲) شش، سه، یک (۳) پنج، دو، دو (۴) شش، سه، دو

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. وندی: شکوهمند، آفتابی، ابدی، خورشیدی‌ترین، الهی، آزادی
مرکب: بهمن‌ماه، برف‌گیر، دلارام
وندی-مرکب: رنگارنگ - مالمال

۱۰۹- در کدام گزینه دو واژه وجود دارد که تحول معنایی یافته‌اند؟

(۱) شوخی که به دیده بود دائم جایش / رفت از نظرم سرو قد رعنائش
(۲) سوگند خورده‌ام به سر زلف آن پسر / کز مهر او نتابم و عهدش برم به سر
(۳) به نظاره فرو ماندند تا دیر / نمی‌گشت از تماشا چشمشان سیر
(۴) ای بسا صید که بی‌دام به فتراک زدیم / در بغل تیر و کمان کشتهٔ نخچیر شدیم

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «شوخی» و «رعنا» در این گزینه واژگانی هستند که تحول معنایی یافته‌اند:
شوخی: چرک - طنز و بذله‌گو / رعنا: خوش قدوقامت، زیبا - زن احمق و نادان
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۲): سوگند: قسم - گوگرد

گزینه (۳): تماشا: دیدن - گشت‌وگذار، تفریح و تفرّج

گزینه (۴): واژهٔ دربردارندهٔ تحول معنایی وجود ندارد. (واژگان «فتراک» و «نخچیر» واژگانی هستند که متروک شده‌اند.)

۱۱۰- معنی چند واژه در کمانک روبه‌روی آن نادرست آمده است؟

(تعب: سختی) (کَنف: اطراف) (اندیشه: اضطراب) (نقصان، کاهش یافتن) (دستوری: وزیر) (غضنفر: شیر) (خدو: آب دهان) (محضر: بارگاه) (آورد: نبردگاه)

(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. چهار واژه نادرست معنی شده است:

کنف: طرف، کناره / دستوری: رخصت، اجازه دادن / محضر: استشهادنامه / آورد: نبرد، جنگ

۱۱۱- معنی واژه‌های «رشحه، سمند، دژم، یکایک» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(۱) قطره، اسب سفید، خشمگین، ناگهان (۲) چکیده، اسب زرد، خشم، تک‌تک
(۳) تراوش کرده، اسب زرد، خشمگین، ناگهان (۴) چکیده، اسب سفید، خشمگین، یگانه

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۱۱۲- بیت «چيست بهتر ز خيره جوشيدن/ پرده‌ای بر گناه پوشيدن» با کدام بیت زیر ارتباط مفهومی دارد؟

(۱) یکی محضر اکنون ببايد نوشت/ که جز تخم نیکی، سپهد نکشت

(۲) بر آن محضر اژدها ناگريز/ گواهی نوشتند برنا و پير

(۳) هم آن گه یکايک ز درگاه شاه/ برآمد خروشيدن دادخواه

(۴) بدو گفت مهتر به روی دژم/ که بر گوی تا از که دیدی ستم

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. معنای بیت صورت سؤال: بهترین راه برای پنهان کردن گناهی که از ما سرزده، این است که تظاهر کنیم و خود را از بروز آن عصبانی جلوه دهیم (انگار که هیچ نقشی در بروز آن نداشته‌ایم!) در بیت گزینه‌ی ۴ نیز، ضحاک - که خود عامل کشتن جوانان از جمله فرزندان کاوه بود - خود را از ستمی که بر کاوه رفته، بی‌خبر جلوه می‌دهد و تظاهر می‌کند که از این همه ستم و بیدار خشمگین است و به دنبال مسبب آن می‌گردد!

۱۱۳- ویژگی مورد نظر شاعر در مورد «صدف»، در بیت زیر و بیت کدام گزینه یکی است؟

«گه به دهان، برزده کف چون صدف/ گاه چو تیری که رود بر هدف»

(۱) بحر می‌جوشد و جز باد ندارد در کف/ صدف آورده به کف درّ و قراری دارد

(۲) به ملکی که نور ضمیرش رسید/ صدف‌سان شود خانه بی‌گچ سپید

(۳) به خود سر فرو برده همچون صدف/ نه مانند دریا برآورده کف

(۴) کنم ز سنگ، بنا، خانه‌ای به رنگ صدف/ حمایت گهر آبدار خویش کنم

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

دقت داشته باشید که در بیت صورت سؤال، چشمه به صدف تشبیه نشده است، بلکه کف‌های حاصل از امواج و تلاطم جویبار، در سپیدی به صدف مانند شده است. در بیت گزینه‌ی ۲ هم، سفیدی صدف مطرح است. «رنگ» در گزینه‌ی ۴ به معنای طرح است.

۱۱۴- عبارت «جنگ روس با ما، جنگ میان ارتش دو کشور نبود، این جنگ، جنگ بین دو زمان متفاوت بود» با همهی

بیت‌های زیر، به جز .....، تناسب مفهومی دارد.

(۱) پادشاهان نصیحتم بشنو/ مملکت را به دست روس مده

(۲) گر کار به فکر و علم برآید/ از فکر و علم برگ و بر چه داری؟

(۳) شور نشور است در جهان و تو در خواب/ گیرم خواب تو مرگ است! تا کی و تا چند؟

(۴) رو غم آینده خور، گذشته رها کن/ کی بود آینده با گذشته برابر؟

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

منظور نویسنده‌ی عبارت صورت سؤال این است که علت شکست سپاه ایران از سپاه روس، عقب‌ماندگی ایرانیان از نظر علمی و فناوری و همراه‌نشدن با جریان پیشرفت جهانی بوده است. در بیت‌های ۲ تا ۴ نیز بیدار شدن از خواب، همراه شدن با قافله‌ی علم و رو به سوی آینده داشتن، مطرح است.

۱۱۵- مفهوم کنایی جمله‌ی «صورتک به رو نداشت» در کدام بیت زیر دیده می‌شود؟

۱) بر نمی‌دارد دورنگی سیرت روشن‌دلان/ در رگ موجش همان خون است رنگ خون آب

۲) چهره‌ی آن شاهد زربفت پوش/ از نقاب پرنیان آمد برون

۳) حجاب چهره‌ی جان می‌شود غبار تنم/ خوشاد دمی که از این چهره پرده برفکنم

۴) می‌توان با صورتک‌ها رخنه‌ی دیوار پوشاند/ می‌توان همچون عروسک‌های کوکی بود

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

«صورتک (نقاب) به رو داشتن» کنایه از دورنگی و تظاهر است. در بیت گزینه‌ی ۱، مانند جمله‌ی صورت سؤال، دوری از دورنگی و تظاهر بیان شده است.

۱۱۶- «تنگ‌دستی و درویشی» از کدام بیت برداشت نمی‌شود؟

۱) جامه‌ی ما روز تاب آفتاب/ شب نهالین (بالش) و لحاف از ماهتاب

۲) قرص مه را قرص نان پنداشته/ دست سوی آسمان برداشته

۳) گر یکی کفش از دو تنگ آید تو را/ هر دو جفتش کار ناید مر تو را

۴) نانمان نه، نان خورشمان درد و رشک/ کوزه‌مان نه، آبمان از دیده اشک

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: روز و شب، لباس و رخت‌خوابی جز نور خورشید و ماه نداریم ← اوج فقر و تنگ‌دستی

گزینه ۲: دست‌ها را به سوی آسمان می‌بریم چرا که قرص ماه (بدر ماه) شبیه قرص نان است و ما نیازمند نان هستیم!

گزینه ۳: اگر یک لنگه از دو لنگه‌ی یک کفش، تنگ باشد، آن لنگه‌ی دیگر هم به کار نمی‌آید!

گزینه ۴: نانی برای خوردن نداریم و خورشمان درد و رنج است. کوزه‌ای نداریم و آبمان اشک دیدگانمان است.

۱۱۷- میان بیت و عبارت کدام گزینه، تناسب مفهومی برقرار نیست؟

۱) شما را اگر توان نباشد که کار خود به عشق درآمیزید، پیوسته بار وظیفه‌ای را بی‌رغبت به دوش کشید.

نگردد جمع با عادت عبادت/ عبادت می‌کنی بگذر ز عادت

۲) روح را خاک نتوان مبدل به غبار سازد، زیرا هر دم به تلاش است تا فراتر رود

چشم را از خاک اندر، نور افزون می‌شود/ روح را از خاک اندر، راح و ریحان می‌رسد.

۳) بگذار بر پشت زین خود معتبر بمانم/ تو در کلبه و خیمه‌ی خود بازمان

تو راه راحت جان گیر و من مقام مصاف/ تو جای امن و امان گیر و من طریق خطر

۴) با کسی رودر بایستی نداشت، رک و راست بود و عیناً عیب دیگران را پیش چشمشان می‌گفت.

گفتشان بس بددرون و دشمنید/ تا نگویم رازها تان، تن‌زنید (انکار می‌نمایید)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: در هر دو مورد: عمل کردن از روی عادت و وظیفه، بدون عشق و انگیزه‌ی واقعی، نکوهش شده است.

گزینه ۲: متن بر جاودانگی روح و تعلقش به عالم غلوی تأکید دارد اما بیت، از ارزشمندی خاک کوی دوست

می‌گوید.

گزینه ۳: در هر دو مورد، زندگی سرافرازانه به زندگی محافظه‌کارانه ترجیح داده شده است.

گزینه ۴: در هر دو مورد، به بیان بی‌پرده‌ی عیب‌های دیگران اشاره شده است.

۱۱۸- مفهوم کدام بیت‌ها با بیت زیر همخوانی دارد؟

«کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید/ قضا همی بردش تا به سوی دانه و دام»
(آ) مرغ دل باز هوادار کمان‌برویی ست / ای کبوتر نگران باش که شاهین آمد
(ب) دیدی آن فهقه‌هی کبک خرامان حافظ/ که ز سرپنجه‌ی شاهین قضا غافل بود
(پ) چون قضا آید نیننی غیر پوست/ دشمنان را بازنشناسی ز دوست
(ت) هر آن که گردش گیتی به کین او برخاست/ به غیر مصلحتش رهبری کند ایام
(ث) یار دارد سر آزدن حافظ یاران/ شاهبازی به شکار مگسی می‌آید

(۱) آ، ب، پ (۲) آ، ب، ث (۳) ب، پ، ت (۴) ب، ت، ث

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

در هر سه بیت، مانند بیت صورت سؤال، بر این مفهوم تأکید شده است که از سرنوشت بد و محتوم، گریزی نیست.

۱۱۹- پاره‌ی مشخص‌شده در کدام بیت، با ضرب‌المثل پایین بیت، تناسب مفهومی دارد؟

(۱) پس سلیمان گفت ای هدهد رواست/ کز تو در اول قده این دُرد خاست؟ (سالی که نکوست از بهارش پیداست)
(۲) چون نمایی مستی‌ای خورده تو دوغ؟ / پیش من لافی زنی آن‌گه دروغ! (هنوز دهانت بوی شیر می‌دهد)
(۳) زشتی خط زشتی نقاش نیست / بلکه از وی زشت را بنمودنی ست (از کوزه همان برون تراود که در اوست)
(۴) هیچ عاشق خود نباشد وصل جو / که نه معشوقش بود جویای او (دوری و دوستی)

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

این که در همان قده اول که ساقی پر می‌کند، ته‌مانده‌ی شراب ریخته شود، نشانه‌ی این است که در کار ساقی خللی وجود دارد و این از همان ابتدا آشکار است. ← سالی که نکوست از بهارش پیداست!

۱۲۰- بیت «از عمر من آنچه هست بر جای/ بستان و بر عمر لیلی افزای» با کدام بیت زیر تناسب معنایی دارد؟

(۱) گر جهان را پر دُر مکنون کنم/ روزی تو چون نباشد چون کنم؟
(۲) تو که در جان و دلم جا می‌کنی/ زین قدر، از من تبرا می‌کنی؟
(۳) گر ز درویشی دلم از صبر جُست/ بهر خویشم نیست آن، بهر تو است
(۴) خویش من و لّله که بهر خویش تو/ هر زمان خواهد که میرد پیش تو

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

معنای بیت ۱: اگر بتوانم جهان را پر از مرواریدهای پوشیده در صدف بکنم، نمی‌توانم حتی یکی از آنها را نصیب تو کنم، اگر روزی‌ات نباشد (هر کسی به اندازه‌ی قسمت و روزی مقدرش بهره می‌برد).
معنای بیت ۲: تو که در دل و جانم جا داری، چرا به خاطر چیز مختصری از من دوری می‌گزینی؟
معنای بیت ۳: اگر از شدت فقر اختیارم را از دست دادم، به خاطر تو بوده است نه خودم
معنای بیت ۴: وجود من به خاطر وجود تو هر لحظه آرزو دارد ک فدا شود.

۱۲۱- در بررسی زبانی عبارت زیر، کدام گزینه اطلاعات نادرستی ارائه می‌کند؟

«دشمن حیرت‌زده است که چگونه ممکن است کسی از مرگ نهراسد؟! کجا از مرگ می‌هراسد آن کس که به جاودانگی روح خویش در جوار رحمت حق آگاه است؟»

- (۱) دو جمله‌ی مرگب (غیرساده) در آن وجود دارد. (۲) دو جمله‌ی پایه در آن وجود دارد.
(۳) سه جمله‌ی پیرو در آن وجود دارد. (۴) سه جمله‌ی ساده در آن وجود دارد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

(۱) دشمن حیرت‌زده است (جمله‌ی پایه یا هسته) که چگونه ممکن است (جمله‌ی پیرو یا وابسته) [که] کسی از مرگ نهراسد (جمله‌ی پیرو یا وابسته): بر روی هم یک جمله‌ی مرگب (غیر ساده)

(۲) کجا از مرگ می‌هراسد آن کس (جمله‌ی پایه یا هسته) که به جاودانگی روح خویش در جوار رحمت حق آگاه است (جمله‌ی پیرو یا وابسته): بر روی هم یک جمله‌ی مرگب (غیر ساده)

۱۲۲- در متن‌های زیر کدام‌یک از زمان‌های فعل به کار گرفته نشده است؟

- به این زندگی آن قدرها دل نمی‌بست که پیشامد ناگوار را فاجعه بینگارد.
- هنوز ذهن من برای دریافت لطایف غزل آماده نبود و خاله‌ام نیز به آن علاقه‌ی چندانی نشان نمی‌داد.
- هیچ حفره‌ای از حفره‌های زندگی ایرانی نیست که از جانب او شناخته نباشد.

- (۱) ماضی بعید و ماضی التزامی (۲) ماضی ساده و مضارع التزامی
(۳) مضارع اخباری و مضارع التزامی (۴) ماضی التزامی و مضارع التزامی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

نمی‌بست: ماضی استمراری // بینگارد: مضارع التزامی // نبود: ماضی ساده («آماده» مسند است.) // نشان نمی‌داد: ماضی استمراری // نیست (نمی‌باشد): مضارع اخباری // نباشد: مضارع التزامی («شناخته» مسند است.)

۱۲۳- نقش «ضمیر پیوسته» در کدام گزینه درست مشخص نشده است؟

- (۱) نام تو چون بر زبان می‌آیدم / آب حیوان در دهان می‌آیدم (مضاف‌الیه)
(۲) همش با کودکی فرهنگ پیران / همش با کودکی طبع امیران (متمم)
(۳) روی بالا کرد و گفت ای عندلیب / از بیان حال خودمان ده نصیب (مضاف‌الیه)
(۴) جسم و جان و هر چه هستم آنِ توست / حکم و فرمان جملگی فرمان توست (متمم)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: نام تو چون بر زبانم می‌آید. ← مضاف‌الیه

گزینه ۲: هم با وجود کودکی، فرهنگ پیران برای او است، هم با وجود کودکی، طبع امیران برای او است. ← متمم

گزینه ۳: از بیان حال خود به ما نصیب ده (متمم)

گزینه ۴: جسم و جان و هر چه برای من هست، آنِ توست ← متمم

۱۲۴- در کدام گزینه حذف شناسه‌ی فعل به قرینه‌ی لفظی رخ داده است؟

- ۱) با ادب گفتند: ما از دوستان/ بهر پرسش آمدیم این‌جا به جان
- ۲) نی نشان دوستان شد سرخوشی/ در بلا و آفت و محنت کشی
- ۳) خلق را تاب جنون او نبود/ آتش او ریش‌هاشان می‌ربود
- ۴) چون که در ریش عوام آتش فتاد/ بند کردندش به زندانی نهاد

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

[عوام] بند کردندش (او را در بند کردند) و به زندانی نهادند (شناسه‌ی

۱۲۵- واژه‌ی نخست کدام بیت، نقش دستوری «مضاف‌الیه» دارد؟

- ۱) یکی از دوستان مخلص را/ مگر آواز من رسید به گوش
- ۲) صدای سم سمند سپیده می‌آید/ یلی که سینه‌ی ظلمت دریده می‌آید
- ۳) گرت هواست که معشوق نگسلد پیوند/ نگاه‌دار سر رشته تا نگه دارد
- ۴) دردی‌ست غیر مردن کان را دوا نباشد/ پس من چگونه گویم کاین درد را دوا کن

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

باید به کاربرد «را» در گزینه‌ی یک توجه شود که از نوع «بدل از کسره» (فک اضافه) است:

مگر آواز من به گوش یکی از دوستان مخلص رسید ← «یکی» مضاف‌الیه است برای «گوش».

۱۲۶- در کدام بیت «هم اضافه‌ی تشبیهی هم اضافه‌ی استعاری» وجود دارد؟

- ۱) محراب ابرویت بنما تا سحر گهی/ دست دعا برآرم و در گردن آرمت
- ۲) این دست دهر ریشه‌ی پیوند من برید/ از خاک میهن و شده آن خاک بر سرم
- ۳) از خون جوانان وطن لاله دمیده/ از ماتم سرو قدشان سرو خمیده
- ۴) دست و بازوی تو چوگان بلند اقبالی‌ست/ گوی توفیق ز میدان بر با بسم الله

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: «محراب ابرو» اضافه‌ی تشبیهی است. دست دعا (دست به نشانه‌ی دعا) اضافه‌ی اقترانی است.

گزینه ۲: «دست دهر» اضافه‌ی استعاری است. «ریشه‌ی پیوند» اضافه‌ی تشبیهی است (عرق و پیوند انسان به وطن،

مشابه ریشه‌ی درخت است).

گزینه ۳: «سرو قد» اضافه‌ی تشبیهی است.

گزینه‌ی ۴: «گوی توفیق» اضافه‌ی تشبیهی است.

۱۲۷- در بیت «ای بار خدایی که ز دریای کف تو/ دریای محیط ار چه بزرگ است کناری است» کدام آرایه‌های ادبی آفریده شده است؟

- (۱) تشبیه، جناس همسان، مجاز، تضاد
(۲) ایهام تناسب، تشبیه، متناقض‌نما، تضاد
(۳) تناسب، استعاره، کنایه، ایهام تناسب
(۴) متناقض‌نما، ایهام، جناس همسان، کنایه

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

کف (مجاز از دست) از لحاظ بخشندگی به دریا تشبیه شده است. دریای محیط (اقیانوس) به ساحل خشک تشبیه شده است. در اینجا ساحل و اقیانوس (از نظر پربابی و بی‌آبی) مقابل و متضاد هم واقع شده‌اند، بنابراین تشبیه دو امر متضاد، پدیدآورنده‌ی آرایه‌ی متناقض‌نما (پارادوکس) است. («کف» در کنار دریا، ایهام تناسب دارد اما فاقد ایهام است.)

۱۲۸- در همی بیت‌های زیر به جز ..... از تشبیه برای خلق کنایه بهره گرفته شده است.

- (۱) چو بید بر سر ایمان خویش می‌لرزم/ که دل به دست کمان‌برویی ست کافرکیش
(۲) آمد سوی کعبه سینه پر جوش/ چون کعبه نهاد حلقه در گوش
(۳) غمی چو کوه گران بر تن چو کاه من است/ اسیر کوه گران این تن چو کاه من است
(۴) آفتاب بی‌زوال عارض او از شکوه/ همچو صبح از سینه‌چاکان می‌کند آینه را

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: تشبیه: شاعر به بید تشبیه شده است. ← وجه شبه: لرزیدن ← «لرزیدن» در اینجا کنایه از ترسیدن است.
گزینه ۲: تشبیه: مجنون به کعبه تشبیه شده است. ← وجه شبه: حلقه در گوش کردن ← «حلقه در گوش کردن» کنایه از بندگی است.

گزینه ۳: تشبیه: «غم به کوه» و «تن به کاه» تشبیه شده است. ← وجه شبه (به ترتیب): سنگین بودن، لاغر بودن ← منظور همین است و وجه شبه کنایه از مقصود دیگری نیست.

گزینه ۴: آینه به صبح تشبیه شده است. ← وجه شبه: سینه چاک بودن ← «سینه چاک بودن» کنایه از شور عاشقی داشتن است.

۱۲۹- هر دو آرایه‌ی نوشته‌شده در برابر کدام بیت، در آن بیت وجود دارد؟

- (۱) در دور جمال تو ز عالم/ هر طفل که زاد بی‌دل آمد (حسن تعلیل، اغراق)
(۲) رفت از بر من گرچه رهش با مژه رفتم/ ره رفتن او بنگر و ره رفتن ما را (کنایه، جناس همسان)
(۳) خون هزار زاغ بریزم به بوم خویش/ آید به جلوه باز چو طاووس انقلاب (تضاد، ایهام تناسب)
(۴) فضای تنگ قفس نیست در خور پرواز/ پریدنی به میان هوا هوس دارم (ایهام تناسب، تضمین)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه ۱: شاعر می‌گوید حتی نوزادان هم عاشق زیبایی تو می‌شوند ← اغراق است اما حسن تعلیل ندارد.

گزینه ۲: به تلفظ درست «رُفتم» (جاروب کردم) و «ره رُفتن ما» باید دقت شود ← «رُفتم راه با مژه» کنایه از شدت عشق و احترام است اما جناس همسان در بیت وجود ندارد.

گزینه ۳: «زاغ» با «طاووس» در تضاد است. «باز» در معنی «دوباره» آمده است اما به دلیل حضور «زاغ»، «بوم» (جغد) و «طاووس»، معنای باز شکاری (عقاب) هم به ذهن تداعی می‌شود ← ایهام تناسب دارد.

گزینه ۴: «هوا» ایهام تناسب دارد: (۱) هوا و آسمان (۲) هوس و آرزو که به دلیل حضور «هوس» در بیت، به ذهن تداعی می‌شود. اما «تضمین» در بیت دیده نمی‌شود.

۱۳۰- پدیدآورنده‌ی چند اثر در کمانک روبه‌روی آن درست نیامده است؟

- مزار شاعر (فرانسوا کوپه)، دیوان غربی - شرقی (لئون تولستوی)، سه دیدار (جلال آل احمد)، پیوند زیتون بر شاخ ترنج (نزار قبانی)، کاغذ رز (غلام‌حسین یوسفی)، پیامبر و دیوانه (عبدالحسین وجدانی)
(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

- (۱) دیوان غربی - شرقی: گوته
(۲) سه دیدار: نادر ابراهیمی
(۳) پیوند زیتون بر شاخ ترنج: موسوی گرمارودی
(۴) پیامبر و دیوانه: جبران خلیل جبران

۱۳۱- در بیت‌های زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

- «اصلشان بد بود آن اهل سبا/ می‌رمیدندی ز اسباب لقا
دادشان چندان ضیاء و باغ و راغ/ از چپ و از راست از بهر فراق
آن نزار میوه ره را می‌گرفت/ از پُری میوه رهرو در شگفت»
(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

املائی ۱- ضیاع، ۲- فراغ، ۳- نثار، نادرست آمده است.

۱۳۲- در گروه‌ها و عبارت‌های زیر، چند غلط املائی وجود دارد؟

- (اهمیت شیر آقوز در استخوان‌بندی کودک)، (صرع، طاعون، صرصام و سایر خصمان حیات)، (حکم غایبی قاضی بر غرامت غازیان)، (وقیعت جمعی قُلدر فرعون‌مآب قَدّاره‌کش)
(۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

املائی ۱- آغوز، ۲- استخوان و ۳- سرسام، نادرست آمده است.

۱۳۳- در کدام بیت غلط املايي دیده می‌شود؟

- (۱) از آن گفته است عیسی گاه اسرا/ که آهنگ پدر دارم به بالا
  - (۲) تا کند هور جهان افروزی/ هیچ روزی نبود بی‌روزی
  - (۳) دیدی آن ترک ختا دشمن جان بود مرا/ گر چه عمری به خطا دوست خطابش کردم
  - (۴) مصلحت دید من آن است که یاران همه کار/ بگزارند و خم طره‌ی یاری گیرند
- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. با توجه به معنای کلی بیت که توصیه به عاشق و رها کردن امور مادی است، «بگذارند» (در معنی رها کردن) شکل صحیح فعل است.

۱۳۴- چند خانه از خانه‌های جدول زیر به درستی پر نشده است؟

واژه	معنا	نمونه (شاهد)
مثال	فرمان	مثال ده که نروید ز سینه خار غمی / مثال ده که کند ابر غم گهرباری
دم	نفس	بپیچیده بر گردنم ازدها / مرا از دم ازدها کن رها
بر	سینه	گفتم ای ترک در این خانه مرا / کودکانند چو گل‌های به بر

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.
«گل‌های به بر» یعنی گل‌های بارور و شکفته، لذا در این بیت «بر» در معنای «بار و محصول» آمده است نه سینه و آغوش.

۱۳۵- معنای چند واژه در کمانک روبه‌روی آن واژه، درست نیامده است؟

- معاملت (دادوستد)، خنیده (پر آوازه)، سودا (هوس)، جمله (سراسر)، تفریط (زیاده‌روی در کاری)، هلله (زاری به آواز بلند)، جیب (گریبان)، تیمار (دیوانه)، تازیک (غیر عرب)، توش (اندوخته)
- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

- (۱) تفریط: کوتاهی کردن در امری
- (۲) هلله: فریاد از سر شادمانی، جوش و خروش
- (۳) تیمار: غم‌خواری و مراقبت
- (۴) تازیک: غیر ترک، فارسی‌زبانان (و عرب‌زبانان)

۱۳۶- در بیت «از آن چرم که آهنگران پشت‌پای/ بیوشند هنگام زخم درای» معنای واژه‌ی «درای» در زنجیره‌ی سخن با

استفاده از کدام رابطه، قابل درک است؟

(۱) ترادف (۲) تناسب (۳) تضمّن (۴) تضاد

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

«درای» در معنای «پتک» با «آهنگران» و «زخم» (ضربه) تناسب دارد و معنایش مشخص می‌شود.

۱۳۷- مفهوم «بی‌تعلقی و عدم وابستگی» از همهی ابیات دریافت می‌شود؛ به‌جز:

- ۱) آبروی خود به خاک تیره یکسان کرده‌اند / هر چه جز همّت‌گذاری از در دل‌ها کنند
- ۲) به زیر پای کسی کز سر جهان خیزد / فلک چو سبزه‌ی خوابیده بی‌سپر گردد
- ۳) پاک اگر شویند دست از چرک دنیا خاکیان / دست در یک کاسه با خورشید چون عیسی کنند
- ۴) آن‌چه می‌خواهند از دنیا به ایشان رو نهد / رو به دنیا کردگان گر پشت بر دنیا کنند

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در ابیات گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ به‌ترتیب وجود اصطلاحات «از سر جهان خاستن»، «دست شستن از چرک دنیا» و «پشت بر دنیا کردن» بیانگر «بی‌تعلقی و عدم وابستگی» یا «وارستگی» است. مفهوم بیت گزینه‌ی ۱: لزوم طلب همّت (نفس و دعای پیر و توجه مرشد) برای رسیدن به مقصود

۱۳۸- مفهوم آیه‌ی «تُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَ تُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ» از کدام بیت، دریافت می‌شود؟

- ۱) خدای، کار چو بر بنده‌ای فرو بندد / به هر چه رنج برد در دسر بیفزاید
- ۲) صائب به گناه دو جهان از کرم او / نومید نگردی که خداوند کریم است
- ۳) بلند آن سر، که او خواهد بلندش / نژند آن دل، که او خواهد نژندش
- ۴) عزّت شاه و گدا زیر زمین یکسان است / می‌کند خاک برای همه کس جا خالی

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم آیه: خداوند عزیز می‌کند هرکس را که بخواهد و ذلیل می‌کند هرکس را که بخواهد. در گزینه‌ی ۳ نیز آمده است که همه‌ی کم و زیاد شدن‌ها به دست خداست و اوست که هرکس را بخواهد عزیز و یا خوار و زیون می‌کند.

۱۳۹- مفهوم بیت زیر از کدام بیت، دریافت می‌شود؟

- «از سر تعمیر دل بگذر که معماران عشق / روز اول، رنگ این ویرانه، ویران ریختند»
- ۱) عافیت می‌طلبی رو سر خود گیر که عشق / قهرمانی است که از دار بود چو گانش
  - ۲) دل خواست تا برآید با عشق و برنیامد / مردانه رفته باشی با عشق اگر برآیی
  - ۳) نه مرد عشق او بودی دلا گفتیم و نشنیدی / طریق عشق ورزیدی و حال خویشتن دیدی
  - ۴) خانه از پای بست ویران است / خواجه در بند نقش ایوان است

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و بیت گزینه‌ی ۱: سرانجام عشق، ویرانی و نابودی است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۲: عدم امکان غلبه بر عشق (ناتوانی دل در برابر کشش‌های عشق)

گزینه‌ی ۳: هر کسی قابلیت عشق‌ورزی ندارد.

گزینه‌ی ۴: ویران بودن چیزی از اساس و ریشه و به فکر اصلاح ظاهری بودن.

۱۴۰- همهی ابیات به استثنای بیت ..... فاقد جمله‌ی وابسته‌اند.

- ۱) بهار آمد و گلزار نور باران شد / چمن ز عشق رخ یار لاله افشان شد
- ۲) برقی از منزل لیلی بدرخشید سحر / وه که با خرمن مجنون دل‌افگار چه کرد
- ۳) ارغوان جام عقیقی به سمن خواهد داد / چشم نرگس به شقایق نگران خواهد شد
- ۴) زین پیش دلاورا کسی چون تو شگفت / حیثیت مرگ را به بازی نگرفت.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «برقی از منزل لیلی بدرخشید سحر» هسته / «وه که با خرمن مجنون دل‌افگار چه کرد»

وابسته

۱۴۱- در عبارت «این اندوه وحشی و سیاهی پر بیم بر سراپرده‌ی سوختگان هم حکومت داشت؛ آن‌ها هم جز این‌که در آن سنگلاخ‌ها و خارها، کودکان از دست رفته را جست‌وجو کنند یا برای اطفال از عطش سوخته، قطره‌ی آبی بیابند، دیگر رمقی نداشتند»، به ترتیب، چند ترکیب وصفی و چند ترکیب اضافی وجود دارد؟

(۱) هفت - دو (۲) هفت - سه (۳) هشت - دو (۴) هشت - سه

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

ترکیب‌های وصفی: این اندوه، اندوه وحشی، این سیاهی، سیاهی پر بیم، آن سنگلاخ‌ها، آن خارها، کودکان از دست رفته، اطفال از عطش سوخته (۸ ترکیب وصفی)
ترکیب‌های اضافی: سراپرده‌ی سوختگان، قطره‌ی آب (۲ ترکیب اضافی)

۱۴۲- ترتیب توالی آرایه‌های «تضاد - جناس تام - استعاره - ایهام» در کدام گزینه، درست است؟

(الف) باران اشکم می‌دود وز ابرم آتش می‌جهد / با پختگان گو این سخن، سوزش نباشد خام را
(ب) گر چه سر عربده و جنگ داشت / تنگ شکر در دهن تنگ داشت
(ج) صبا ای کاش می‌گفتی بدان آهوی مشکین مو / که بعد از رام گردیدن خطا کاریست رم کردن
(د) ای دمت عیسی، دم از دوری مزین / من غلام آن‌که دوراندیش نیست

(۱) الف - ب - ج - د (۲) ب - ج - د - الف (۳) ج - د - الف - ب (۴) د - الف - ب - ج

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

(الف) پخته و خام = تضاد

(ب) «تنگ شکر»: بار شکر و «تنگ» دوم: کوچک = جناس تام

(ج) «آهوی مشکین مو» استعاره از «معشوق»

(د) ایهام: «دوراندیش» دو معنا دارد: (۱) عاقبت‌نگر (۲) در فکر و اندیشه‌ی دور شدن

۱۴۳- در چند بیت از ابیات زیر رکنی از ارکان «تشبیه» نادرست مشخص شده است؟

(الف) هوای باغ محبت به غایتی گرم است / که هیچ سبزه ندیده است روی شب‌نم را (مشبه‌به: هوا)
(ب) تا کی فروشم آخر بی‌سود گوهر مهر / هر چند گفته باشم من دوستم زیان را (مشبه‌به: گوهر)
(ج) شربت ناز را کند، تلخ به کام دلبران / عرفی اگر بیان کند، چاشنی نیاز را (مشبه‌به: شربت)
(د) دام تزویری که گسترديم بهر صید خلق / کرد ما را پایبند و خود شدیم آخر شکار (مشبه‌به: دام)

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

(الف) نادرست است. در بیت «محبت» به «باغ» تشبیه شده است، «هوا» مشبه‌به هیچ تشبیهی نیست. باغ ← مشبه‌به

(ب) درست است. تشبیه «مهر» به «گوهر» در بیت وجود دارد، یعنی «گوهر» مشبه‌به است.

(ج) درست است. تشبیه «ناز» به «شربت» در بیت هست، یعنی «شربت» مشبه‌به است.

(د) نادرست است. در بیت «تزویر» به «دام» مانند شده است، یعنی «دام» مشبه‌به است نه مشبه.

۱۴۴- در کدام گزینه غلط املائی یافت می‌شود؟

- (۱) بهر یک شهوت از حرام و حلال / چه کنی خانه پر ز وزر و وبال؟
  - (۲) به هر سو دست شوقی بود، بستی / به هر جا خاطری دیدی، شکستی
  - (۳) و آن‌گاه دین وعده یک یک گذارده / چون رایت کرم به فلک برافراشته است
  - (۴) توان و توش ره مرد چیست، یاری زن / حطام و ثروت زن چیست، مهر فرزندان
- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گذارده ← گزارده

۱۴۵- در ابیات زیر مجموعاً چند غلط املائی وجود دارد؟

- «چو هست قرب حقیقی چه غم ز بُعد مزار / نظر به غربت یار است نی به قرب دیار
رسید عمر به پایانو داستان فراق / ز حد گذشت و به پایان نمی‌رسد طومار
بکش جفای رقیب ار حبیب می‌خواهی / کنار گل نبری گر کنی کناره ز خوار
چه هجر و وصل مساوی است در حقیقت عشق / اگر ز هجر بسوزی بساز و وصل انگار»
- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

بیت اول: شاعر می‌گوید: وقتی در حقیقت، قرب و نزدیکی هست، چه اندوهی از بعد (دوری) است؟ نظر ما به قرب (نزدیکی) یار است و نه نزدیکی دیار.
بیت سوم: شاعر می‌گوید: اگر از خار (تیغ گل) دوری کنی، به گل نمی‌رسی.

۱۴۶- در کدام گزینه معنای بعضی از واژگان نادرست است؟

- (۱) (آماس: ورم)، (پالیز: باغ)، (شاب: جوان)
- (۲) (مفاتیح: کلیدها)، (آغوز: اولین شیری که یک ماده به نوزادش می‌دهد)، (حجره: اتاق)
- (۳) (مسرت: شادی)، (انعطاف: نرمش)، (بی‌شائبه: خالص)
- (۴) (سبک‌سری: فرومایگی)، (جنان: بهشت)، (توازن: برابری)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. سبک‌سری: سهل‌انگاری و بی‌مسئولیتی / جنان (جمع جنت): بهشت‌ها، باغ‌ها، فردوس‌ها

۱۴۷- مفهوم همه‌ی گزینه‌ها به‌جز گزینه‌ی ..... با مفهوم بیت زیر قرابت دارد.

«به آن‌چه می‌گذرد دل منه که دجله بسی / پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد»

- (۱) هیچ هنرپیشه‌ی آزادمرد / در غم دنیا غم دنیا نخورد
- (۲) آن همه ناز و تنعم که خزان می‌فرمود / عاقبت در قدم باد بهار آخر شد
- (۳) نشان عهد و وفا نیست در تبسم گل / بنال بلبل بی‌دل که جای فریاد است
- (۴) خوش خلعتی است جسم ولی استوار نیست / خوش حالتی است عمر ولی پایدار نیست

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک بین صورت سؤال و سایر گزینه‌ها، مفهوم ناپایداری جهان است و این‌که هیچ چیز ثابت و پایدار نیست.

مفهوم گزینه‌ی ۲ بیان پایان‌پذیری دوران درد و رنج حاصل از ظلم و ستم روزگار است که در پی آن فرارسیدن دوران امید و آرامش است.

۱۴۸- کدام ابیات دارای مفهوم نزدیک هستند؟

- (الف) دست طمع چو پیش کسان می‌کنیم دراز / پل بسته‌ای که بگذری از آبروی خویش
(ب) به چشم بستن از انصاف نگذری زنهار! / به پل نمی‌گذرد هیچ‌کس ز آب حیا
(ج) بی‌فنا ممکن مدان بیدل گذشتن زین محیط / بستن مژگان شود پل تا نگاهی بگذرد
(د) تا دم حاجت مبادا بگذری از آبرو / اندکی آگاه باش از چشم بستن پل میند
- (۱) الف، ج (۲) ب، ج (۳) د، ج (۴) د، الف

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

مفهوم نزدیک الف و د: حفظ آبرو با وجود تنگدستی

مفهوم بیت ب: رعایت عدل و انصاف

مفهوم بیت ج: مرگ، مانند پل است.

۱۴۹- عبارت «او نیز مانند مادرم توکلی داشت که به او مقاومت و استحکام اراده می‌بخشید.» با کدام بیت تناسب معنایی

ندارد؟

- (۱) آن‌که عزمش کوه را کاهی شمرد / با توکل دست و پای خود سپرد
(۲) هرکس بر قدر همت اعتباری کرده‌اند / ما توکل کرده‌ایم از اعتبار آسوده‌ایم
(۳) که گرچه مرغ توکل کند به دانه و آب / به دست خود ز برای خود آشیانه کند
(۴) چون به توکل شدم اندیشه‌سنج / سینه‌ی خاکیم برون داد گنج

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه‌های ۱، ۲ و ۴، «توکل کردن به خدا» است. اما گزینه‌ی ۳ اتکا به خود را توصیه می‌کند.

۱۵۰- در چند بیت نقش تبعی به کار رفته است؟

- (الف) دشمن گر آستین گل افشاندت به روی / از تیر چرخ و سنگ فلاخن بتر بود
(ب) کنون که گشت زمین‌گیر حیرت، آغوشم / ازین چه سود که بر خاکم آن نهال گذشت؟
(ج) قرار می‌برد از خلق سوگواری ما / به این قرار اگر مانده بی‌قراری ما
(د) چند پرهیزی از این پرهیز، چند؟ / از چنین پرهیز، پرهیز ای غلام!
(ه) اگر چه خضر بود ساقی و می آب حیات / نمی‌توان ز لب خشک چون سفال گذشت
- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در بیت الف نقش تبعی «معطوف» به کار رفته است: (چرخ و سنگ) در بیت د واژه‌ی «چند» نقش تبعی تکرار دارد.

۱۵۱- در همهی گزینه‌ها «وابسته‌ی پیشین» وجود دارد به جز ..... .

- ۱) دلی که رامش جوید نباید آن دانش / سری که بالش جوید نباید او افسر
- ۲) کی به خاطر آرد از دیرینه صید خویشتن / آن پری‌رو را که هر ساعت شکاری تازه است
- ۳) دوش از این غصه نخفتم که رفیقی می‌گفت / حافظار مست بود جای شکایت باشد
- ۴) از آن شنعت این پند برداشتم / دگر دیده نادیده انگاشتم

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۱، «آن» وابسته‌ی پیشین نیست. بلکه خود، نقش پذیرفته و به عنوان ضمیر، نهاد جمله است. (آن دانش نباید). تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۲: هر ساعت / آن پری رو

گزینه‌ی ۳: این غصه

گزینه‌ی ۴: این پند

۱۵۲- ترتیب آرایه‌های «پارادوکس، استعاره، مجاز، تشبیه، حس آمیزی» در کدام گزینه درست است؟

- الف) کام‌جویان را ز ناکامی چشیدن چاره نیست / بر زمستان صبر باید طالب نوروز را
- ب) چشمم از جنبش مژگان به شمار نفس است / جلوه‌ات برد ازین آینه حیرانی را
- ج) خلق بر وضع جنون محو نظر دوختن است / آن‌قدر چاک مزین جامه‌ی عریانی را
- د) تو خود به جوشن و برگستوان نه محتاجی / که روز معرکه بر خود زره کنی مو را
- ه) سر بنه گر سر میدان ارادت داری / ناگزیرست که گویی بود این میدان را

۱) ج، ب، ه، د، الف   ۲) الف، د، ب، ج، ه   ۳) الف، ج، ب، د، ه   ۴) ج، د، ه، ب، الف

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

ج) پارادوکس: جامه‌ی عریابی / ب) استعاره: «آینه» استعاره از چشم / ه) مجاز: سر مجاز از قصد و نیت / د) تشبیه: تشبیه مو به زره / الف) حس آمیزی: ناکامی چشیدن (آمیختن حس با مفهومی انتزاعی)

۱۵۳- در کدام گزینه‌ی آرایه‌ی «تناقض» به کار نرفته است؟

- ۱) داروی مشتاق چیست؟ زهر ز دست نگار / مرهم عشاق چیست؟ زخم ز بازوی دوست
- ۲) آن‌که لعلش عین آب زندگانی یافتیم / در رهش مردن حیات جاودانی یافتیم
- ۳) دولت فقر خدایا به من ارزانی دار / کاین کرامت سبب حشمت و تمکین من است
- ۴) آن دم که با تو باشم، یک سال هست روزی / و آن دم که بی‌تو باشم، یک لحظه هست سالی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. گزینه‌ی ۴: در این بیت آرایه‌های تضاد و اغراق مشخص است و پارادوکس دیده نمی‌شود. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: مرهم بودن زخم و دارو بودن زهر

گزینه‌ی ۲: مردن در راه معشوق، زندگی جاودانه است.

گزینه‌ی ۳: دولت بودن فقر

۱۵۴- «اسرارالتوحید» نوشته‌ی کیست و به نظم است یا نثر؟

۱) جامی، نظم   ۲) نجم‌الدین رازی، نثر   ۳) محمدبن منور، نثر   ۴) ابوسعید ابوالخیر، نثر

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اسرارالتوحید نوشته‌ی محمدبن منور و به نثر است.

۱۵۵- در کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

- ۱) قضا چون سایه از دنباله‌ی اعمال می‌آید / گناه لغزش خود را چرا کس بر قضا بندد؟
- ۲) قضا را دست‌پیچ خود کند در کجروی نادان / گناه خویشتن را کور داریم بر عصا بندد
- ۳) دل از قضا به دست رضا داده‌ایم ما / عمری است تا رضا به قضا داده‌ایم ما
- ۴) به زخم تیر قضا بیخ کافران بر کند / چو دید روی علی را و حال پیغمبر

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۴ «غزا» به معنای «جنگ» به جای «قضا» به معنای «سرنوشت» درست است.

۱۵۶- معنای واژگان ذکر شده در کمانک در چند مورد نادرست آمده است؟

- (متقارب: همراه)، (صباح: زیبایی)، (تلیس: نیرنگ‌سازی)، (چاشتگاه: سحرگاه)، (متأللی: والا)، (کافی: لایق)، (شایق: آرزومند)، (تشریح: طریقت)، (توقیع کردن: امضا کردن)، (وبال: گناه)
- ۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. متقارب: نزدیک به هم، در کنار هم / چاشتگاه: هنگام چاشت، نزدیک ظهر / متأللی: درخشان، تابان / تشریح: شریعت، مقابل طریقت و عرفان

۱۵۷- همهی گزینه‌ها به‌جز گزینه‌ی ..... با عبارت زیر قرابت مفهومی دارند.

«و نگویم که مرا سخت دربیاست نیست اما چون به آن‌چه دارم و اندک است قانعم، وزر و وبال این چه به کار آید؟»

- ۱) گنج عزت کنج عزلت بود آن‌را دل چو یافت / دیگرش از بی‌نیازی حاجت گنجینه نیست
- ۲) عزیز من در درویشی و قناعت زن / که خواری از طمع و عزت از قناعت زاد
- ۳) دلا به عزت قناعت بساز و عزت نفس / که بار منت احسان هر گدا، خوش نیست
- ۴) جامی ز خون رزق چو یک نان کفایت است / آزاده بار منت دونان چرا کشد

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک عبارت صورت سوال و بیت‌های گزینه‌های ۲، ۳، ۴ توصیه به قناعت و پرهیز از طمع و زیاده‌خواهی و عواقب ناخوشایند آن است، اما در بیت گزینه‌ی ۱، شاعر «گوشه‌گیری و انزوا» را موجب عزت و بی‌نیازی می‌داند.

۱۵۸- مفاهیم «رهایی‌ناپذیری از عشق - نصیحت‌ناپذیری عاشق - جاودانگی عشق» به‌ترتیب در کدام بیت‌ها ذکر شده است؟

- الف) مرا مگوی که سعدی طریق عشق رها کن / سخن چه فایده گفتن، چو پند می‌ننوشم
ب) نگاه من به تو و دیگران به خود مشغول / معاشران ز می و عارفان ز ساقی مست
ج) از صدای سخن عشق ندیدم خوش‌تر / یادگاری که در این گنبد دوار بماند
د) گفتم کرانه گیرم از آشوب عشق او / وین بحر را چو نیک بدیدم کران نبود
ه) دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند / از گوشه‌ی بامی که پریدیم، پریدیم

- ۱) د - الف - ج (۲) ب - د - ج (۳) ه - الف - د (۴) ب - د - ه

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم هر بیت در زیر آمده است:

الف: نصیحت‌ناپذیری عاشق / ب: مستی عشق / ج: جاودانگی عشق / د: رهایی‌ناپذیری از عشق / ه: دلزدگی عاشق

۱۵۹- در کدام بیت «نقش تبعی» یافت می‌شود؟

- ۱) حال چوگان، چون نمی‌دانی که چیست / ای نصیحت‌گو به ترک گوی گوی
  - ۲) تو خود وصال دگر بودی ای نسیم وصال / خطا نگر که دل امید در وفای تو بست
  - ۳) حریف، عهد موذت شکست و من نشکستم / خلیل، بیخ ارادت برید و من نبریدم
  - ۴) با پری‌رویان، به خلوت روی در روی آوری / خویش را دیوانه سازی و پری‌خوانی کنی
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در گزینه‌ی ۲، «خود» بدل برای «تو» است.

۱۶۰- در کدام گزینه هر دو نوع پیوند (وابسته‌ساز و هم‌پایه‌ساز) وجود دارد؟

- ۱) دلم از وحشت زندان سکندر بگرفت / رخت بر بندم و تا ملک سلیمان بروم
- ۲) رند و دردی‌کش و مستم چه توان کرد چو هستم / بر من ای اهل نظر عیب مگیرید که مستم
- ۳) گدای میکده‌ام لیک وقت مستی بین / که ناز بر فلک و حکم بر ستاره کنم
- ۴) تا ز میخانه و می نام و نشان خواهد بود / سر ما خاک ره پیر مغان خواهد بود

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پیوند وابسته‌ساز: که

پیوند هم‌پایه‌ساز: لیک

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: پیوند هم‌پایه‌ساز: و («تا» حرف اضافه است نه پیوند وابسته‌ساز)

گزینه‌ی ۲: پیوند وابسته‌ساز: چو و که («و» حرف عطف است نه پیوند هم‌پایه‌ساز)

گزینه‌ی ۴: پیوند وابسته‌ساز: تا («و» حرف عطف است نه پیوند هم‌پایه‌ساز)

۱۶۱- با توجه به بیت «آمد بهار و لاله شد از ژاله پُر ز می / ساقی پیاله گیر به شادی روی وی» آرایه‌ها در کدام گزینه صحیح آمده است؟

- ۱) تضاد، مراعات‌نظیر، استعاره
- ۲) مراعات‌نظیر، تشبیه، کنایه
- ۳) ایهام، کنایه، جناس
- ۴) جناس، تضاد، تشبیه

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. «بهار، لاله، ژاله» و «می، پیاله و ساقی» مراعات‌نظیر / «لاله از ژاله پر می‌شد» ← منظور: «ژاله مانند می است» تشبیه / «پیاله‌گیر» کنایه از «شراب بنوش»

۱۶۲- کدام بیت «جناس تام» ندارد؟

- ۱) دعاگوی تو بسیارند و سلمان از همه کم تر / ولی چون این دعاگویت بود کم تر دعاگویی
- ۲) چرا امروز کارم را به فردا می دهی وعده / پس از امروز پنداری نخواهد بود فردایی
- ۳) هرکه سودای سر زلف تو دارد در سر / این خیال است که سر در سر سودا نکند
- ۴) که گفت حافظ از اندیشه‌ی تو آمد باز / من این نگفتم آن کس که گفت بهتان گفت

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

گزینه‌ی ۱: دعاگویان تو بسیارند و سلمان (سلمان ساوجی، شاعر) از همه کم تر است. ولی مثل این دعاگو برای تو کم تر دعاگویی هست.

در بیت بین دو «کم تر» به معانی «پست تر، بی ارزش» و «نادرتر» جناس تام وجود دارد.

گزینه‌ی ۲: چرا امروز کارم را به فردا وعده می دهی؟ فرض کن که پس از امروز فردایی نخواهد بود. بیت تکرار دارد نه جناس تام.

گزینه‌ی ۳: هر کسی که سودای سر زلف تو را در سر دارد، خیالی بیش نیست که سرش را در راه سودایش از دست ندهد. بین «سر»های مختلف بیت جناس تام (همسان) بارز است.

گزینه‌ی ۴: که (چه کسی) گفت حافظ از اندیشه‌ی تو باز آمد؟ من این نگفتم آن کس که گفت، بهتان گفت (تهمت زد). بین دو «که» در بیت جناس تام وجود دارد. «که» اول: ضمیر در معنی چه کسی و «که» دوم: حرف ربط

۱۶۳- در همهی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی ..... غلط املایی به چشم می خورد.

- ۱) غریو از جهان خواست کان شاخ گل / به آن تازگی پا ز دنیا کشید
- ۲) به کام دوستان باد دائم دشمنان تو / به گاه سور در ماتم به وقت شادی اندر غم
- ۳) مستهقان کرم مستان حق اند ای پسر / زان چو بحر از رحمت حق سینه‌شان پر دُر شده
- ۴) این علت جان بین همی، علت زدای عالمی / صرصام وی را هر دمی درمان نو پرداخته

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. غلط‌های املایی سایر ابیات و شکل درست آن‌ها:

گزینه‌ی ۱: خواست ← خاست

گزینه‌ی ۳: مستهقان ← مستحقان

گزینه‌ی ۴: صرصام ← سرسام

۱۶۴- در کدام عبارت غلط املایی وجود دارد؟

- (۱) چون مرد دانا و توانا باشد حمل بار گران قالباً او را رنجور نگرداند، و صاحب‌همت روشن‌رأی را کسب کم نیاید، و عاقل را تنهایی و غربت زیان ندارد.
- (۲) من به نزدیک شما دیوانه‌ام و شما به نزدیک من هشیار. جنون من از شدت محبت است و صحت شما از غایت غفلت. پس خداوند اندر دیوانگی من زیادت کناد تا قربیم در قرب زیادت شود و در هشیاری شما زیادت کناد تا بُعدتان بر بُعد زیادت گردد.
- (۳) هر که به خدای تعالی بسنده کند سرش به صلاح شود، و هر که از مناهی وی بپرهیزد سیرتش نیکو گردد و هر که غذای خود نگاه دارد نفسش ریاضت یابد.
- (۴) و آن‌که غفلت بر احوال وی غالب و عجز در افعال وی ظاهر، حیران و سرگردان و مدهوش و پای‌کشان، چپ و راست می‌رفت و در فراز و نشیب می‌دوید تا گرفتار شد.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. واژه‌ی «غالباً» در معنای «معمولاً، عموماً» در گزینه‌ی ۱ نادرست نوشته شده است. در عبارت گزینه‌ی ۳ می‌خوانیم «هرکس به خدای تعالی بسنده کند، سرش به صلاح شود»، یعنی به درستی می‌رسد.

۱۶۵- معنی چند واژه در کمانک مقابل آن نادرست آمده است؟

«حضرت (آستانه)، اصناف (گونه‌ها)، مشعشع (تابان)، غنا (توانگری)، نشتر (تیغ جراحی)، طوع (فرمان دادن)، تلبیس (نیرنگ‌سازی)، جلّت (مهربانی)»

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. واژه‌هایی که نادرست معنا شده‌اند: طوع: فرمانبرداری، اطاعت، فرمانبری / جلّت: بزرگ است.

۱۶۶- معنی واژه‌های «فروغ، سیماب‌گون، اهریمن، عافیت، ثمر» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(۱) افروز، جیوه، شیطان، تندرستی، دارایی
(۲) پرتو، به رنگ جیوه، شیطان، صحت، بار
(۳) روشنی، جیوه‌ای، ابلیس، رستگار، افسانه
(۴) تابش، مثل جیوه، کافر، پارسا، حکایت

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. فروغ: روشنی، پرتو / سیماب‌گون: به رنگ جیوه، جیوه‌ای / اهریمن: شیطان / عافیت: تندرستی، صحت / ثمر: میوه، بار

۱۶۷- کدام گزینه با بیت «در ره عشق وطن از سر جان خاسته‌ایم / تا در این ره چه کند همت مردانه‌ی ما» قرابت مفهومی دارد؟

- (۱) هر آن کس که خون خورد عمری چون من / از او باید آموخت، عشق وطن
(۲) کجا به فکر وطن مرغ مانده در قفس است / که کرده ترک وطن خو گرفته با آزار
(۳) به جان دوست دارد کس این آب و خاک / که خونس بود چون می‌ناب، پاک
(۴) بذل جان در ره ناموس وطن چیزی نیست / بی‌وطن خانه و ملک و سر و تن چیزی نیست
- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک بیت صورت سوال و گزینه‌ی ۴ جان فدا کردن در راه وطن است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: در راه عشق وطن، خون دل می‌خورم.

گزینه‌ی ۲: مرغ مانده در قفس، وطن را فراموش می‌کند.

گزینه‌ی ۳: کسی که خون و نژاد پاک دارد، وطن خود را دوست می‌دارد.

۱۶۸- مفهوم کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) بر دوش من افکند فلک بار امانت / زان چرخ‌زنان است که این بار ندارد
- (۲) باری که سنگ سرمه کند کوه قاف را / از دوش آسمان و زمین برگرفته‌ایم
- (۳) طریق اهل دل این است کاین امانت جان / که دوست داد به من، من به دست بسپارم
- (۴) ما ظلومیم و جهول از احتمال بار یار / گرچه رسواییم یا رب نی تو رسوا کرده‌ای

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در گزینه‌های دیگر به آیهی امانت اشاره دارد که خداوند در قرآن می‌فرماید بار امانت عشق الهی را آسمان‌ها و زمین و کوه‌ها نپذیرفتند و تنها انسان، حمل آن را قبول کرد، ولی در گزینه‌ی ۳ شاعر معتقد است جان، امانتی است که روزی به خداوند می‌سپاریم.

۱۶۹- در همهی ابیات به‌جز ..... گروه قیدی یافت می‌شود.

- (۱) روز باران نتوان بار سفر بست و لیک / پیش طوفان سرشکم چه محل باران را؟
- (۲) حلقه‌ی گوش شما را تا بود مه مشتری / مشتری حلقه در گوش شما
- (۳) می‌زد کلاله بر گل و هر لحظه می‌شکست / بر من به عشوه گوشه‌ی بادام نیم‌خواب
- (۴) اشک از آن روی ز ما رفت و کناری بگرفت / کآب او دم به دم از رهگذر ما می‌ریخت

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه‌ی ۲ گروه قیدی وجود ندارد:

تا	مه	مشتری حلقه در گوش شما	بود
نهاد	مسند	فعل	

گروه قیدی در سایر ابیات:

گزینه‌ی ۱: روز باران / گزینه‌ی ۳: هر لحظه / گزینه‌ی ۴: دم به دم

۱۷۰- در متن زیر به ترتیب چند «ترکیب وصفی» و چند «ترکیب اضافی» به کار رفته است؟

«این آرزو تا مدتی موضوع شوخی دوستان گردید و هریک شروع به لطیفه‌پرانی کردند. یکی می‌گفت درست است که تو خیلی باهوش و صاحب ذوق و قریحه هستی و البته ادبیات نیز وسیله‌ی شهرت است، ولی این شهرت، زندگی مادی انسان را تأمین نمی‌کند.»

- (۱) پنج - شش   (۲) هفت - پنج   (۳) چهار - شش   (۴) شش - پنج

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ترکیب وصفی: این آرزو - هریک - این شهرت - زندگی مادی

ترکیب اضافی: موضوع شوخی - شوخی دوستان - صاحب ذوق - صاحب قریحه - وسیله‌ی شهرت - زندگی انسان

- ۱۷۱- آرایه‌های «تشبیه، تشخیص، کنایه و جناس» به‌ترتیب در کدام ابیات آمده است؟
- (الف) گر از بنفشه و سنبل وفا طلب دارند / معین است که سوداست عندلیبان را
 (ب) نشد از گوش دلم زمزمه‌ی نغمه‌ی چنگ / تا عنان دل شیدا بشد از چنگ، مرا
 (ج) به جام باده چراغ دلم منور کن / که شمع شادی‌ام از تندباد غم بنشست
 (د) ای دل نگفتمت که سر از سنبلش میبچ / کافتی در آن کمند چو خواجه در اضطراب
- (۱) ب، ج، الف، د (۲) ج، الف، ب، د (۳) د، ب، الف، ج (۴) ب، د، ج، الف

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

(الف) وفا داشتن بنفشه، سنبل، سودایی بودن عندلیبان: تشخیص

(ب) «عنان دل از چنگ شدن» کنایه از «بی‌اختیار شدن دل»

(ج) چراغ دل، شمع شادی، تندباد غم: تشبیه (اضافه‌ی تشبیهی)

(د) «سر» و «در» جناس

۱۷۲- آرایه‌های مقابل کدام بیت تماماً درست است؟

- (۱) گفتی اندر خواب بینی بعد از این روی مرا / ماه من در چشم عاشق آب هست و خواب نیست (تضاد، تشخیص)
 (۲) نهان می‌گشت روی روشن روز / به زیر دامن شب در سیاهی (حس‌آمیزی، تضاد)
 (۳) حجاب چهره‌ی جان می‌شود غبار تنم / خوشا دمی که از آن چهره پرده برفکنم (کنایه، تشبیه)
 (۴) گرت ز دست برآید چو نخل باش کریم / ورت ز دست نیاید چو سرو باش آزاد (تشخیص، حسن تعلیل)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پرده برفکندن کنایه از آشکار کردن و در این جا به معنی «رها ساختن جان» به کار رفته

است. / «غبار تن» اضافه‌ی تشبیهی است، شاعر تن خود را در پوشاندگی و ناپاکی به غبار تشبیه کرده است و در

مصراع اول تن به حجاب تشبیه شده است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: تضاد: هست و نیست / تشخیص در بیت دیده نمی‌شود.

گزینه‌ی ۲: تضاد: بین روز و شب / حس‌آمیزی در بیت دیده نمی‌شود.

گزینه‌ی ۴: تشخیص: کریم بودن نخل، آزاد بودن سرو / حسن تعلیل در بیت دیده نمی‌شود.

۱۷۳- املا‌ی کدام بیت نادرست است؟

- (۱) غربت تو باز هستم کرد در صحرای آنس / شربت تو باز مستم کرد در باغ صفا
 (۲) آن خواجه که در قالب اقبال روان اوست / نزد عقلا تحفه‌ی اسرار نهان اوست
 (۳) پس راست بدار قول و فعلت را / خیره منشین به یک سو از محمل
 (۴) دلم خزانه‌ی اسرار بود و دست قضا / درش بیست و کلیدش به دلستانی داد

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. واژه‌ی «قربت» نادرست نوشته شده است.

۱۷۴- در همهی ابیات به جز ..... غلط املایی وجود دارد.

- (۱) قلندران حقیقت به نیم جو نخرند / قبای اطلس آن کس که از هنر آری ست
(۲) گناهت را کند تسبیح و طاعات / که در توبه پذیری بی‌نذیر است
(۳) قامتش خم گشت و نگذارد قدم در راه راست / راستی صائب عجب غفلت سرشتی بوده است
(۴) به تراوت، رخ تو رشک گل سیراب است / به تبسم، دهند غیرت تنگ شکر است
- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. کلمات با املائی نادرست در سایر گزینه‌ها:
گزینه‌ی ۱: عاری / گزینه‌ی ۲: نظیر / گزینه‌ی ۴: طراوت

۱۷۵- معنی چند واژه نادرست است؟

- (روضه: گلزار) / (حمیت: غیرت) / (ادبار: بدبختی) / (دغل: ناراست) / (دون‌همت: زشت) / (افگار: مجروح) /
(حشم: خدمتکاران) / (همت: عزم و اراده) / (فروماندن: متحیر شدن) / (شوریده‌رنگ: آشفته‌حال) / (دلدار: عاشق)
- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) یک
- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. (دون‌همت: کوتاه همت) / (دلدار: معشوق)

۱۷۶- کدام دو گروه از واژه‌ها کاملاً درست معنا شده است؟

- (الف) (مساعدت: همیاری) - (آماس: ورم) - (نکبت‌بار: شوم)
(ب) (یالیز: جالیز) - (تشریح: طریقت و عرفان) - (سبک‌سری: سهل‌انگاری)
(پ) (شاب: برنا) - (صباح: زیبایی) - (کراهیت: ناپسندی)
(ت) (فرط: بسیار) - (گیوه: نوعی کفش) - (اعزاز: گرامیداشت)
- (۱) الف - ب (۲) الف - پ (۳) پ - ت (۴) ب - پ
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. موارد نادرست: (تشریح: شریعت، مقابل طریقت و عرفان) / (فرط: بسیاری)

۱۷۷- مفهوم کدام گزینه با مفهوم بیت زیر تناسب دارد؟

«نیست جانم محرم اسرار عشق / هر که را در جان غم جانانه نیست»

- (۱) رمز اسرار خدا را نتوان گفت به کس / مگر آن یار که او محرم و مرهم باشد
(۲) کدام دانه فرو رفت در زمین که نرست / چرا به دانه انسانیت این گمان باشد
(۳) عاشق که شد که یار به حالش نظر نکرد / ای خواجه درد نیست وگرنه طیب هست
(۴) گر تو را خاطر ما نیست خیالت بفرست / تا شبی محرم اسرار نهانم باشد
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک بیت صورت سؤال و گزینه «۱» این است که «هرکسی ظرفیت پذیرش غم عشق را ندارد».

۱۷۸- کدام گزینه با بیت «ارباب حاجتیم و زبان سؤال نیست / در حضرت کریم، تمنا چه حاجت است؟» تناسب معنایی دارد؟

- (۱) آن شد که بار منت ملاح بردمی / گوهر چو دست داد به دریا چه حاجت است
- (۲) محتاج قصه نیست گرت قصد خون ماست / چو رخت از آن توست به یغما چه حاجت است
- (۳) ای عاشق گدا چو لب روح بخش یار / می داندت وظیفه، تقاضا چه حاجت است
- (۴) ای عافیت تمنا مگذار ز خاکساری / این شیوه یادگارست از روزگار طفلی

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک صورت سؤالو گزینه «۳»: در نزد معشوق، نیازی به بیان کردن خواسته‌ها نیست و او خود به آن‌ها آگاه است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: پس از برطرف شدن نیاز، احتیاجی به لوازم آن باقی نمی‌ماند.

گزینه «۲»: جان من (عاشق) متعلق به توست و برای گرفتن آن نیازی به توضیح و بحث نداری

گزینه «۴»: توصیه به تواضع و فروتنی

۱۷۹- کدام رباعی با بقیه تناسب معنایی ندارد؟

- (۱) دهقان قضا بسی چو ما کشت و درود / غم خوردن بیهوده نمی‌دآرد سود
پر کن قدح می به کفم در نه زود / تا با خورم که بودنی‌ها همه بود
- (۲) از بودنی ای دوست چه داری تیمار / وز فکرت بیهوده دل و جان افگار
خرم بزنی و جهان به شادی گذران / تدبیر نه با تو کرده‌اند اول کار
- (۳) بر من قلم قضا چو بی من رانند / پس نیک و بدش ز من چرا می‌دانند
دی بی من و امروز چو دی بی من و تو / فردا به چه حجتم به داور خوانند
- (۴) عصیان خلایق ار چه صحرا صحراست / در پیش عنایت تو یک برگ گیاست
هر چند گناه ماست کشتی کشتی / غم نیست که رحمت تو دریا دریاست

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک هر سه گزینه «تسلیم در برابر قضا و قدر الهی» است، ولی گزینه «۴» اشاره دارد به رحمت الهی و غفار الذنوب بودن خدا

۱۸۰- کدام بیت با عبارت زیر تناسب معنایی ندارد؟

«شیخ گفت: یا عبدالکریم، حکایت نویس مباش، چنان باش که از تو حکایت کنند!»

- (۱) چنان زی که ذکرت به تحسین کنند / چو مردی نه بر گور نفرین کنند
- (۲) نیامد کس اندر جهان کاو بماند / مگر آن کز او نام نیکنو بماند
- (۳) ظالم بمرود و قاعده زشت از او بماند / عادل برفت و نام نکو یادگار کرد
- (۴) معشوق چون نقاب ز رخ در نمی‌کشد / هرکس حکایتی به تصور چرا کند

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک صورت سؤال و گزینه‌های «۱»، «۲»، و «۳» «بقای نام نیک و خصلت پسندیده» است. در حالی که در گزینه «۴» در توصیف معشوق است.

۱۸۱- مفهوم بیت زیر، از کدام بیت دریافت می‌شود؟

«از سر تعمیر دل بگذر که معماران عشق / روز اول، رنگ این ویرانه، ویران ریختند»

- (۱) بی‌درد و غم عشق، گرامی نشود دل / از گرد یتیمی پی تعمیر گهر باش
- (۲) سر می‌رود به یاد ز افشای راز عشق / صائب نهفته دار گهرهای راز را
- (۳) مکن تقصیر در تعمیر دل تا دسترس داری / که هر کس هر چه دارد از برای دیگری دارد
- (۴) در میحط عشق سرها رفت بر باد فنا / غیر موج تیغ از این دریا بخاری برنخواست

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه «۴» سرانجام عشق ویرانی و نابودی است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: گرامی شدن دل به واسطه درد و غم عشق

گزینه «۲»: تأکید بر نهفته داشتن راز عشق

گزینه «۳»: در تعمیر دل کوتاهی نکن

۱۸۲- مفهوم کلی عبارت «هر عصب به منبع بی‌شائبه ایمان وصل بود که خوب و بد را به عنوان مشیت الهی می‌پذیرفت» با

کدام بیت زیر قرابت دارد؟

- (۱) چنان از طرح وضع ناپسند خود گریزانم / که دستم دهد از خویش هم سازم جدا خود را
- (۲) گر این وضع است می‌ترسم که با چندین وفاداری / شود لازم که پیشت وانمایم بی‌وفا خود را
- (۳) چو از اظهار عشقم خویش را بیگانه می‌داری / نمی‌بایست کرد اول به این حرف آشنا خود را
- (۴) آنچه سعی است من اندر طلبت بنمایم / این قدر هست که تغییر قضا نتوان کرد

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بیت صورت سؤال و گزینه «۴» درباره پذیرفتن تقدیر و سرنوشت است.

۱۸۳- مفهوم کدام بیت با بیت «ما به فلک بوده‌ایم یار ملک بوده‌ایم / باز همان جا رویم، جمله که آن شهر ماست» قرابت

دارد؟

- (۱) منه دل بر سرای عمر سعدی / که بنیادش نه بنیادست محکم
- (۲) اگر دانی که دنیا غم نیرزد / به روی دوستان خوش باش و خرم
- (۳) غنیمت دان اگر دانی که هر روز / ز عمر مانده روزی می‌شود کم
- (۴) بال بگشا و صفیراز شجر طوبی زن / حیف باشد چو تو مرغی که اسیر قفسی

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بیت گزینه «۴» مانند بیت صورت سؤال درباره بازگشت به سوی خداوند و ترک جهان محدود مادی است.

۱۸۴- نقش واژه‌های مشخص شده در عبارت زیر کدام است؟

«خویشان و پیوستگان، بسیار نگران و بی‌قرار بودند و «سلطان ولد»، فرزند مولانا، هر دم بی‌تابانه به بالین پدر می‌آمد و باز از اتاق بیرون میرفت. مولانا در آن حال آخرین غزل عمر خود را سرود.»

- (۱) معطوف، بدل، مضاف‌الیه، مفعول
(۲) معطوف، مضاف‌الیه، مضاف‌الیه، مفعول
(۳) معطوف، بدل، متمم، مفعول
(۴) معطوف، مضاف‌الیه، متمم، مفعول

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بی‌قرار: معطوف است، چون بعد از حرف عطف «و» آمده است.
فرزند مولانا: بدل است، چون واژه قبل از خود را توضیح می‌دهد.
پدر، مضاف‌الیه، چون اسمی است که بعد از اسم کسره‌دار آمده است.
آخرین: هسته گروهی اسمی پیش از نشانه مفعولی «را» و مفعول است.

۱۸۵- نقش کلمات مشخص شده در بیت زیر، در کدام گزینه درست آمده است؟

«خوبان پارسی‌گو، بخشنندگان عمرند / ساقی بده بشارت رندان پارسا را»

- (۱) مضاف‌الیه - مسند - منادا - مضاف‌الیه
(۲) صفت - نهاد - مفعول - متمم
(۳) مسند - نهاد - مفعول - صفت
(۴) صفت - مسند - منادا - صفت

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. پارسی‌گو ← صفت
بخشنندگان ← مسند
ساقی ← منادا
پارسا ← صفت

۱۸۶- نقش ضمیرهای مشخص شده در همه گزینه‌ها یکسان است، به جز .....

(۱) آن شد ای خواجه که در صومعه بازم بینی / کار ما با رخ ساقی و لب جام افتاد

(۲) بنده آصف عهدم دلم از راه مبر / که اگر دم زخم از چرخ بخواهد کینم

(۳) چنین که صومعه آلوده شد ز خون دلم / گرم به باده بشوید حق به دست شماست

(۴) آن یار نازنینم زارم گذاشت بازم / شکرانه جان بیازم گر آورند بازش

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ضمیر «م» در گزینه «۲» نقش مضاف‌الیه دارد: دل من را از راه مبر. مفعول مضاف‌الیه

در سایر گزینه‌ها: «م» نقش مفعول دارد:

گزینه «۱»: در صومعه بازم بینی = در صومعه باز مرا ببینی.

گزینه «۳»: گرم به باده بشوید = اگر به باده مرا بشوید.

گزینه «۴»: زارم گذاشت = مرا زار گذاشت.

۱۸۷- در کدام گزینه نقش دستوری ضمیر پیوسته با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) وز سخن گفتنش چنان مستم / که ندانم جواب گفتارش
- (۲) هر لحظه تو را با دگران گفت و شنودی / وز دور من خسته به حسرت نگرانت
- (۳) غریق بحر مودت ملامتش مکنید / که دست و پا بزند هر که در میان ماند
- (۴) گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید / چون عشق حرم باشد سهل است بیابانها

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. گزینه «۱»: از سخن گفتن او آنچه‌ان مستم که جواب گفتار او را نمی‌دانم (مضاف‌الیه).

گزینه «۲»: از دور، به حسرت، من خسته نگران تو هستم (مضاف‌الیه)

گزینه «۳»: «ش» در ملامتش دارای نقش مفعولی است و مرجع آن نیز واژه غریق است که در گروه اسمی «غریق بحر مودت» به کار رفته است که می‌توانست به جای ضمیر «ش» پذیرای نقش مفعولی باشد، غریق بحر مودت - او - را ملامت نکنید.

گزینه «۴»: اگر در طلبیدن تو ما را رنجی برسد شایسته است. (مضاف‌الیه)

۱۸۸- در همه گزینه‌ها نقش تبعی وجود دارد، به جز .....

- (۱) بنشن با وزیر خویش خرد / رفتنت را نکو بکن تقدیر
- (۲) و خود چه لعبتی ای شهسوار شیرین کار / که در برابر چشمی و غایب از نظری
- (۳) ای صبا گر به جوانان چمن باز رسی / خدمت ما برسان سرو و گل و ریحان را
- (۴) من دیوانه چو زلف تو رها می‌کردم / هیچ لایق‌ترم از حلقه زنجیر نبود

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «خرد» بدل از «وزیر خویش» است.

گزینه «۲»: «خود» بدل از «تو» است.

گزینه «۳»: «گل» و «ریحان» معطوف هستند.

۱۸۹- آرایه‌های «تشبیه، ایهام تناسب، تناقض، کنایه، اسلوب معادله» به ترتیب در کدام بیت‌ها دیده می‌شود؟

- (الف) گر آه و ناله داری در ملک عشق باب است / بد یمن شادمانی، چون خانه حباب است
  - (ب) چشمت به خون عاشق گر تشنه است سهل است / چیزی که می‌توان خواست از دوستان شراب است
  - (ج) با بار منت خضر آب بقا سبک نیست / آبی که خوشگوار است از چشمه سراب است
  - (د) تو پادشاه حسنی مشمار بوسه بر ما / زیرا که عیب شاهان دانستن حساب است
  - (ه) محنت چو گشت عادت، جور فلک چه باشد؟ / چون تن به بند دادی، زنجیر موج آب است
- (۱) ه الف، ج، د، ب (۲) د، ب، الف، ج، ه (۳) ب، ج، الف، د، ه (۴) ج، الف، ب، د، ه

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. بیت «ها»: زنجیر به موج آب تشبیه شده است.

بیت «الف»: «باب» یعنی «رایج» اما به معنی «در» با خانه ایهام تناسب دارد.

بیت «ج» آب خوردن از چشمه سراب تناقض است.

بیت «د» مصراع دوم کنایه از «تضای اندازه نگرفتن محبت‌های معشوق» است.

بیت «ب» اسلوب معادله دارد چون مصراع اول مثال و مصراع دوم حکم کلی است. این بیت تشبیه ندارد.

۱۹۰- کدام گزینه در مورد آرایه‌های بیت «گر نیست مرا در حرم تنگ شکر، بار / سامان به سر دست زدن هم‌چو مگس هست» درست است؟

- (۱) استعاره، تشبیه، تشخیص، اسلوب معادله
(۲) ایهام تناسب، تشبیه، تشخیص، استعاره
(۳) ایهام، ایهام تناسب، کنایه، استعاره
(۴) تضاد، تشبیه، اسلوب معادله، ایهام تناسب
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. حرم تنگ شکر: استعاره از دهان معشوق / من (شاعر) به مگس تشبیه شده است / دست بر سر زدن مگس: استعاره، تشخیص
بار: ایهام تناسب: ۱- در معنی بار (محموله) با شکر تناسب دارد، ۲- اجازه دادن برای شرفیابی
تنگ: ایهام تناسب: ۱- متناسب با بار شکر ۲- کوچک در معنی «تنگیاب» (آنچه به دشواری به دست آید)

۱۹۱- هر دو آرایه مقابل کدام بیت درست است؟

- (۱) گرفتش جام زرین دست سیمین / چنان چون دست خسرو دست شیرین (ایهام، تلمیح)
(۲) سایه میخانه صائب از سر ما کم مباد / هر که پیر آید به این منزل، جوان آید برون (کنایه، پارادوکس)
(۳) هر کجا نقاش نقش قامت و لعلش کشید / جلو طوبی نگر، سرچشمه کوثر بین (استعاره، تشبیه)
(۴) هزار سال پس از مرگ من چو باز آیی / ز خاک نعره بر آرم که مرحبا ای دوست (مجاز، تضمین)
- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. استعاره: «لعل» استعاره از «لب»
تشبیه: قامت یار مانند طوبی (درخت بهشتی) و لعل (لب) او همچون سرچشمه کوثر است.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۱»: تلمیح: اشاره به داستان خسرو و شیرین / ایهام ندارد. (شیرین به معنای معشوقه خسرو آمده است).
گزینه «۲»: کنایه: کم نشدن سایه از سر ما / پارادوکس ندارد و «پیر» و «جوان» تضاد دارند.
گزینه «۴»: مجاز: «خاک» مجاز از «گور» / تضمین ندارد.

۱۹۲- شاعر در همه ابیات به جز بیت ..... از آرایه «متناقض‌نما» بهره جسته است.

- (۱) بسوز محتشم از آفتاب نقد و بساز / که روز هجر، شب وصل در قفا دارد
(۲) تا سر افرازم به داغ بندگی کرده است عشق / هست در زیر نگین ملک سلیمانی مرا
(۳) من آن هشیار سرمستم که نبود بی قدح دستم / نگویم نیستم، هستم، بلی هم این و هم آنم
(۴) سراندازی سرافرازم، تهی دستی جهان‌بازم / سبکسازای گران سیرم، سبک‌رو حی گرانجانم
- گزینه ۱ پاسخ صحیح است. گزینه «۱»: واژه‌های «روز» با «شب» و «هجر» با «وصل» تضاد دارند.
بررسی سایر گزینه‌ها:
گزینه «۲»: عشق با داغ بندگی شاعر را سرافراز نموده است. همین امر «متناقض‌نما» ایجاد کرده است.
گزینه «۳»: ترکیب «هشیار سرمستم» تناقض ایجاد کرده است.
گزینه «۴»: سراندازی سرافراز و ... تناقض ایجاد کرده‌اند.

۱۹۳- «مرصادالعباد من المبدأ الی المعاد» از کیست و مطالب آن چگونه تدوین شده است؟

- (۱) نجم‌الدین رازی، نثر همراه با نظم
(۲) نجم‌الدین رازی، نظم
(۳) سنای، نثر همراه با نظم
(۴) سنایی، نظم

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. این کتاب، اثر نجم‌الدین رازی و در ردیف آثار منشور است، اما در ساختار نوشتاری آن از نظم هم استفاده شده است.

۱۹۴- در کدام گزینه غلط املائی وجود دارد؟

- (۱) جانی که تو را یافت به قالب چه نشیند / مرغی که تو را شد ز نشیمن چه نویسد
(۲) خنده‌ها دارد ز روزن خانه معماریت / تا چه بر قالب زند بهر تو غالب‌کاریت
(۳) تا لب نانی به دست آرم چه خون‌ها می‌خورم / دست کوتاه را تنور رزق چاه بیژن است
(۴) به پیش دل ما همه روشن است / که بر آن همه غالب این یک تن است

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. املائی صحیح مصراع:
تا چه بر قالب زند بهر تو قالب‌کاریت

۱۹۵- معانی مقابل تمام واژگان درست است، به‌جز:

- (۱) پالیز: باغ، جالیز
(۲) تمگن: توانگری، ثروت
(۳) صباحت: زیبایی، جمال
(۴) شاب: شیخ، پیر

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. شباب، جوان، برنا

۱۹۶- معنای صحیح واژگان «مُشْتَبِه - متعصّب - طوع - غایت - تعبیه کردن»، به‌ترتیب در کدام گزینه ذکر شده است؟

- (۱) اشتباه‌کننده - غیرتمند - گردن‌بند - نهایی - ساختن
(۲) اشتباه‌شده - خشمگین - توانایی - فرجام - جاسازی کردن
(۳) اشتباه‌کننده - غیرتمند - فرمان‌برداری - فرجام - جاسازی کردن
(۴) اشتباه‌شده - خشمگین - گردن‌بند - نهایی - تهیه کردن

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. معنای درست واژه‌های صورت سؤال «اشتباه‌کننده، غیرتمند، فرمان‌برداری، فرجام، جاسازی کردن» است.

۱۹۷- مفهوم نهایی کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- ۱) گر برود جان ما در طلب وصل دوست / حیف نباشد که دوست، دوست تر از جان ماست
  - ۲) خاطرش باز آمد و دل ماند در بندش مرا / خاطر او باد با جا، گر دل من ماند ماند
  - ۳) این که با ما ستمت کم نشود باکی نیست / کوشش ما همه این است که افزون نشود
  - ۴) بشکست اگر دل من به فدای چشم مست / سر خم می سلامت، شکند اگر سبویی
- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در این گزینه شاعر معتقد است از این که ستم تو کم نمی شود ترس ندارم بلکه تلاش می کنم که بیش تر نشود، اما پیام نهایی گزینه های دیگر ترجیح معشوق بر عاشق است.
- تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: اگر جان ما فدای دوست شود، مهم نیست زیرا که دوست از جان ما ارزشمندتر است.

گزینه «۲»: خاطره او آمد اما دل من در بند او ماند، هم بر جا ماندن یاد اوست هر چند دل من در بند بماند.

گزینه «۴»: اگر دل من شکست، مهم نیست، فدای چشم مست تو، زیرا سلامتی تو مهم تر از آن است.

۱۹۸- مفهوم کدام گزینه با بیت «گر چه ز شراب عشق مستم / عاشق تر از این کنم که هستم» تناسب دارد؟

- ۱) گرچه شده ام چو مویش از غم / یک موی نخواهم از سرش کم
  - ۲) من قوت ز عشق می پذیرم / گر میرد عشق، من بمیرم
  - ۳) عشقی که چنین به جای خود باد / چندان که بود یکی به صد باد
  - ۴) گرچه ز غمش چو شمع سوزم / هم بی غم او مباد روزم
- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پیام مشترک صورت سؤال و گزینه «۳» دعا برای افزون شدن عشق است.
- تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: وفادرای مجنون

گزینه «۲»: وابستگی هستی مجنون به عشق

گزینه «۴»: دعای مجنون برای ماندگاری آتش عشق در دل او.

۱۹۹- مفهوم عبارت «چون این حکایت ها را می شنیدم و می خواندم لبریز می شدم از فرط هیجان لگه میددویدم» با کدام گزینه متناسب است؟

- ۱) ما چه خود را در سخن آعشته ایم / کز حکایت ما حکایت گشته ایم
  - ۲) آدمی فربه شود از راه گوش / جانور فربه شود از حلق و نوش
  - ۳) صد حکایت بشنود مدهوش حرص / در نیابد نکته ای در گوش حرص
  - ۴) آدمی را فربهی هست از خیال / گر خیالاتش بود صاحب جمال
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. پیام مشترک عبارت صورت سؤال و گزینه «۲» به هیجان آمدن از راه شنیدن مطالب ارزشمند است.
- تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: حکایت گفتن بسیار باعث شده خود ما هم حکایتی شویم.

گزینه «۳»: حریص، حکایت ها را می شنود اما پند نمی گیرد.

گزینه «۴»: دعای مجنون برای ماندگاری آتش عشق در دل او.

۲۰۰- مفهوم کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- ۱) برو بند قفس بشکن که بازان را قفس نبود / تو در بند قفس ماندی چه، باز دست سلطانی
- ۲) طاووس باغ قدسم، نی بوم این خرابه / آن جاست جلوه گاهم، این جا گه کار دارم
- ۳) تو کدام شاهبازی که ندانمت نشیمن / چه کنم که مرغ فکرت نرسد به آشیانت
- ۴) سایه پرورد بهشتم از چه گشتم صید خاک / تیره بختی بین کجا بودم، کجا افتاده‌ام

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. پیام مشترک گزینه‌های دیگر این است که اصل وجود انسان از عالم بالاست و او در این جهان به غریبی افتاده است اما شاعر در گزینه «۳» خطاب به محبوب خود می‌گوید نمی‌دانم اقامتگاه تو کجاست و نمی‌توانم تو را توصیف کنم. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: قفس تن را بشکن و روح خود را به مقام اصلی برسان.

گزینه «۲»: من طاووس باغ بهشتم و در این جهان خاکی کاری ندارم.

گزینه «۴»: جایگاه اصلی من بهشت است و در این خاک تیره اسیر شده‌ام.

۲۰۱- کدام گزینه با مفهوم بیت «ما به فلک بوده‌ایم، یار ملک بوده‌ایم / باز همان جا رویم جمله که آن شهر ماست» قرابت ندارد؟

- ۱) صحبت یار عزیز حاصل دور بقاست / یک دمه دیدار دوست هر دو جهانش بهاست
- ۲) آن جا روم، آن جا روم، بال بدم بال روم / باز رهان، باز رهان، کاین جا به زنه‌ار آمدم
- ۳) سلیم سوی دریا روم، روحم سوی بالا روم / لعلم به گوهرها روم یا تاج باشم یا نگین
- ۴) روح در جسم محال است بماند «صائب» / طایر قدس کجا با قفسی می‌سازد

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. پیام مشترک بیت صورت سؤال و گزینه‌های دیگر «بازگشت به اصل» است اما در گزینه «۱» شاعر هم‌نشینی معشوق را ارزشمند می‌داند.

۲۰۲- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) جذبه عشق نیچد به ملائک «صائب» / این کمندی است که در گردن انسان باشد
  - ۲) آدمی کار ز غم عشق مرا منع کند / گر فرشته است، در این وسوسه شیطان من است
  - ۳) عشق از برای زینت انسان پدید شد / محروم از این شرف به یقین دان، فرشته‌اند
  - ۴) بیا که در دل تنگ من از خزینه عشق / امانتی است که روح‌الامین نبوده امینش
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم مشترک ابیات مرتبط: عشق، امانت الهی است که تنها به انسان واگذار شده است. فرشتگان و دیگر موجودات از آن بی‌بهره‌اند. مفهوم بیت گزینه «۲»: نکوهش افرادی که عشق را منع می‌کنند.

۲۰۳- کدام بیت با مفهوم عبارت «مرد باید در میان بازار مشغول تواند بود، چنان که یک لحظه از حق تعالی غایب نشود.» تناسب دارد؟

- ۱) میان خلق، با خلق آشنا نمی‌گردد / که در دریاست آب گوهر و داخل نمی‌گردد
- ۲) چه زئار مغ بر میانست چه دل / که در پوشی از بهر پندار خلق
- ۳) خواه اطلس بیوشی و خواهی دل / با خدا باش در میانه خلق
- ۴) عبادت به اخلاص نیت نکوست / وگرنه چه آید ز بی‌مغز پوست؟

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفهوم عبارت صورت سؤال نکوهش زهد منفی است و این که آدمی زندگی عادی داشته باشد و از یاد خدا غافل نباشد، ستوده شده است که این معنی در گزینه «۳» نیز دیده می‌شود. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: توصیه به گوشه‌گیری از مردم

گزینه «۲»: نکوهش تظاهر و ریاکاری

گزینه «۴»: توصیه به داشتن نیت پاک و اخلاص

۲۰۴- نقش دستوری ضمیر ش «در کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- ۱) دیدمش خرم و خندان قبح باده به دست / واندر آن آینه صدگونه تماشا می‌کرد
- ۲) جوانمرد و صاحب خرد دیدمش / به مردانگی فوق خود دیدمش
- ۳) گفتم بینمش مگرم درد اشتیاق / ساکن شود بدیدم و مشتاق تر شدم
- ۴) گفتمش سلسله زلف بتان از پی چیست؟ / گفت: حافظ گله‌ای از دل شیدا می‌کرد

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. «ش» در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» نقش مفعولی دارد، اما در گزینه «۴» نقش متممی دارد (به او گفتم).

۲۰۵- در همه ابیات به استثنای ..... جمله مرکب دیده می‌شود.

- ۱) در هوایت زورقی بر خشک می‌رانم ولیک / جانم از طوفان غم در قعر بحری ز آخرست
- ۲) گوهر شهوار خواهی بر لب بحر آرمت / دامن گل بایدت سوی گلستانم برم
- ۳) بگذر ای یار و در این واقعه مگذار مرا / چون شدم صید تو برگیر و نگه‌دار مرا
- ۴) سوی دیرم نگذارند که غیرم دانند / و سوی کعبه شوم راهب دیرم خوانند

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. «ولیک» از حروف ربط همپایه‌ساز است و جمله مرکب نمی‌سازد. بنابراین در بیت «۱»: دو جمله ساده دیده می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: در این بیت حرف ربط «اگر» حذف شده، «گوهر شهوار خواهی» و «دامن گل بایدت» جملات وابسته و «بر لب بحر آرمت» و «سوی گلستانم برم» جملات هسته هستند، بنابراین هر مصراع دارای یک جمله مرکب است. گزینه «۳»: در مصراع دوم «چون حرف ربط وابسته‌ساز است که جمله مرکب ساخته، «شدم صید» جمله وابسته و «تو برگیر» هسته آن است.

گزینه «۴»: حروف «که» و «اگر (وز: و اگر)» از حروف ربط وابسته‌سازند که دو جمله مرکب ساخته‌اند. «سوی دیرم نگذارند» و «راهب دیرم خوانند» جملات هسته و «غیرم دانند» و «سوی کعبه شوم» جملات وابسته‌اند.

۲۰۶- کدام گزینه به شیوه عادی بیان شده است؟

- (۱) روشنی طلعت تو ماه ندارد / پیش تو گل رونق گیاه ندارد
  - (۲) گوشه ابروی توست منزل جانم / خوشتر از این گوشه پادشاه ندارد
  - (۳) نی من تنها کشم تطاول زلفت / کیست که او داغ آن سیاه ندارد
  - (۴) خون خور و خامش نشین که آن دل نازک / طاقت فریاد دادخواه ندارد
- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بازگردانی گزینه‌های دیگر:
- گزینه «۱»: ماه روشنی طلعت تو (را) ندارد، گل پیش تو رونق گیاه ندارد.
- گزینه «۲»: منزل جانم گوشه ابروی توست، پادشاه گوشه خوش‌تر از این ندارد.
- گزینه «۳»: نی من تنها تطاول زلفت کشم، آن که داغ آن سیاه ندارد، کیست.

۲۰۷- در همه گزینه‌ها نقش تبعی «بدل» وجود دارد به جز:

- (۱) ما فقیران تهی دست ز خود بی‌خبریم / جز سوی حق دل ما جانب دیگر نکشد
  - (۲) من خود چه خطر دارم تابنده نباشم / چون شاخ خرابات بود ماه خرابات
  - (۳) چون تو سایه باشی و او آفتاب / پیش او خود را هویدا چون کنی
  - (۴) چو تو خود کنی اختر خویش را بد / مدار از فلک چشم نیک‌اختری را
- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه «۳»: «خود» مفعول است.

بررسی نقش تبعی «بدل» در سایر گزینه‌ها:

- گزینه «۱»: فقیران تهی دست ← بدل نهاد
- گزینه «۲»: خود ← بدل نهاد
- گزینه «۴»: خود ← بدل نهاد

۲۰۸- آرایه مقابل کدام بیت درست نیست؟

- (۱) گرم چون قلم تیغ بر سر زند / نیچم سر از خط فرمان او (تشبیه، کنایه)
  - (۲) پنهان ز دیده‌ها و همه دیده‌ها از اوست / آن آشکار صنعت پنهام آرزوست (تضاد، تکرار)
  - (۳) چه مهره باخت ندانم سپهر دشمن خوی / که دور کرد به دستان ز دوستان ما را (تلمیح، جناس)
  - (۴) چمن پیرا اگر چشمش بر آن سرو روان افتد / دگر بر چشمه نشانند ز خچلت سرو بستان را (مراعات نظیر، استعاره)
- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه «۳»: تلمیح وجود ندارد. «دستان و دوستان» جناس دارند.
- تشریح گزینه‌های دیگر:

- گزینه «۱»: چون قلم، تشبیه / سر از خط فرمان کسی بیچیدن: کنایه از «نافرمانی کردن»
- گزینه «۲»: پنهان و آشکار: تضاد / تکرار «پنهان» و «دیده‌ها»
- گزینه «۴»: «سرو روان»: استعاره از «معشوق» / چمن، سرو، چشمه: مراعات نظیر

۲۰۹- آرایه‌های بیت زیر در کدام بیت تماماً درست است؟

«دانه‌های خال او دام راه آدم گشت / حلقه‌های موی او مار حلق شیطان شد»

(۱) تشبیه، استعاره، مراعات‌نظیر، تناسب (۲) جناس، واج‌آرایی، ایهام، تلمیح

(۳) جناس، تلمیح، واج‌آرایی، تشبیه (۴) تشبیه، حسن‌تعلیل، استعاره، مراعات‌نظیر

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. جناس: حلقه و حلق / تلمیح: اشاره دارد به داستان فریب خوردن حضرت آدم از شیطان / واج‌آرایی: تکرار واج‌های «د، ا»

تشبیه: دانه‌های خال، دانه‌های خال دام راه شد، حلقه‌های موی مار شد

۲۱۰- در کدام گزینه یکی از آرایه‌های مقابل آن نادرست است؟

(۱) از شراب عشق رنگی نیست موجودات را / عالمی قالب تهی کردند و این مینا پرست (تشبیه، مجاز)

(۲) مسنج ای بلبل شوریده عشق خویش را با من / که بوید گل تو را مست و مرا دیوانه می‌سازد. (تشخیص، ایهام)

(۳) از وصف حُسن آن مه گر عاقلی حذر کن / کاین‌جا ز ذکر لیلی، مجنون شود نظامی (استعاره، تلمیح)

(۴) جهد دارد کز طرب بر آسمان پرّ ز مهد / گر بخوانی مدح او در گوش طفل شیرخوار (جناس، مراعات‌نظیر)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. تشخیص: ای بلبل شوریده / ایهام: ندارد
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تشبیه: شراب عشق / مجاز: عالمی (مردمی)

گزینه «۳»: استعاره: «مه» استعاره از معشوق / تلمیح: به داستان لیلی و مجنون نظامی اشاره شده است.

گزینه «۴»: جناس: جهد و مهد / مراعات‌نظیر: طفل شیرخوار و مهد

۲۱۱- در کدام گزینه آرایه «پارادوکس» وجود ندارد؟

(۱) جمع کن به احسانی حافظ پریشان را / ای شکنج گیسویت مجمع پریشانی

(۲) از این سدّ روان در دیده‌شام / ز هر موجی هزاران نیش می‌رفت

(۳) من ملک بودم و فردوس برین جایم بود / آدم آورد در این دیر خراب‌آبادم

(۴) آنکه چون بنده به هر موی اسیری دارد / کی رهایی دهد از بند، گرفتاران را؟

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در بیت گزینه «۴»: متناقض‌نما وجود ندارد و فقط بین «گرفتار» و «رهایی» «تضاد» هست.

شاعر در این بیت می‌گوید: معشوق، گرفتاران زیادی دارد و قصد رها کردن هیچ کدام را نیز ندارد.

متناقض‌نما در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جمع بودن در عین پریشانی

گزینه «۲»: سد در مقابل روان (جاری) بودن

گزینه «۳»: (خراب آباد) خراب بودن آباد ← آبادی خراب، یعنی آبادی آن هم خراب است و مقصود، دنیا است.

۲۱۲- در کدام بیت غلط املایی وجود دارد؟

- (۱) عقوبت محال است اگر بت پرست / به فرمان ایزد پرستند صنم
  - (۲) زلف طرّار تو زان پس حيله‌ها انگيخته است / تا به افسون و حيل دزديده از رضوان تو را
  - (۳) وی ز شعر من و شعار تو فاش / سهل ناممتنع چو سحر مبین
  - (۴) یکی کشتی از دانش و عظم باید / چنین بحر پر وحشت بی کران را
- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. واژه «عزم» نادرست نوشته شده است.

۲۱۳- املای کدام بیت، کاملاً درست است؟

- (۱) سلاح بنده شرمنده بعد از این جنگ است / که جای بنده در این ده خرابه‌ها تنگ است
  - (۲) خیزند به دعوی و کنند اصرار / برگفته ناصواب و نامتقن
  - (۳) ولیکن چه چاره؟ که از دار غربت / سوی دوست شرح صفر می‌فرستم
  - (۴) چه مایع خون جگر خورد تا که گشت امروز / به دهر شهره علی‌رغم دشمنان ادب
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است. واژه «صلاح» در گزینه «۱» واژه «سفر» در گزینه «۳» و واژه «مایه» در گزینه «۴» با املای نادرست نوشته شده‌اند.

۲۱۴- در کدام گزینه غلط املایی وجود ندارد؟

- (۱) مرد آن است که چون ضرورتی پیش آید مهمل بندد و چون قمر عرصه مشارق و مغارب بپیماید تا آن‌گاه مهیّا کند.
  - (۲) کدام اعجاز ازین فراتر، که اگر مخلوق خاستی که این معانی در عبارت آرد، بسی کاغذ مستغرق گشتی و حق سخن گزارده نشدی
  - (۳) و چندان که اندک وقوفی افتاد و فضیلت آن بشناختم به رغبت صادق و حرص غالب در تعلّم آن می‌کوشیدم، تا بدان صنعت شهرتی یافتم.
  - (۴) و چون پادشان اسرار خویش را مستور داشت، در دل‌های عوام محیب بود و دست حوادث مواهب زمانه از وی نتواند روفت
- گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تشریح گزینه‌های دیگر:
- گزینه «۱»: محمل
- گزینه «۲»: خواستی
- گزینه «۴»: مهیب

۲۱۵- کار برد معنایی واژه «اتفاق» در کدام بیت با ابیات دیگر متفاوت است؟

- (۱) با هر کسی به مذهب خود باید اتفاق / شرط است یا موافقت جمع یا فراق
  - (۲) پرکنندگی ازنفاق خیزد / پیروزی از اتفاق خیزد
  - (۳) حُسنّت به اتفاق ملاحظت جهان گرفت / آری به اتفاق جهان می‌توان گرفت
  - (۴) ولیکن اتفاق آسمانی / کند تدبیرهای مرد باطل
- گزینه ۴ پاسخ صحیح است. واژه «اتفاق» در گزینه «۴» به معنای «حادثه» و در سایر گزینه‌ها به معنی «موافقت و همراهی» است.

۲۱۶- هر دو واژه کدام گزینه، درست معنی شده است؟

- (الف) تشریح: شریعت، مقابل طریقت و عرفان
(ب) استحقاق: طلب حق و کمک کردن
(پ) آماس: ورم، تورم
(ت) زهد: تهیدستی و فقر
- (۱) الف، ت (۲) ب، پ (۳) ث، ت (۴) الف، پ

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. استحقاق: سزاواری، شایستگی / نفایس: جمع نفیسه، چیزهای نفیس و گرانبها / زهد: پارسایی، پرهیزگاری

۲۱۷- مفهوم مقابل کدام گزینه تماماً غلط است؟

- (۱) ای شرر از هم‌رهان غافل مباش / فرصت ما نیز باری بیش نیست (گرمابخشی به دیگران، بی‌توجهی به زمان)
(۲) آرزوهای دو عالم دستگاه / از کف خاکم غباری بیش نیست (فانی بودن دنیا، مرگ زودرس)
(۳) عمری گذشت در غم هجران دوست / مرغم درون آتش و ماهی برون آب (بی‌قراری عاشق، رنج عاشق)
(۴) نه در ایوان قریش و هم را بار / نه با چون و چرایش عقل را کار (ناتوانی عقل، عدم شناخت)
- گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

مفهوم بیت یک: اغتمام فرصت / کوتاهی عمر و زندگی / توجه به دیگران است.
مفهوم بیت دو: ناپایداری و بی‌ارزشی مادیات است (مرگ زودرس مفهوم این بیت نیست).
مفهوم بیت سه: بی‌قراری عاشق - دوری عاشق از معشوق است.
مفهوم بیت چهار: هر دو صحیح است.

۲۱۸- از مفهوم کدام بیت «بی‌قراری عاشق» دریافت می‌شود؟

- (۱) بود عشقم به جای جان شیرین / چو عشق از سر رود مرگم همین است
(۲) تنی سهل است کردن از تنی دور / دل از دل دور کردن نیست مقذور
(۳) اینک که من از روی تو دورم یا رب / هر کس که به رویت نگردد کور بود
(۴) در دام غمت چو مرغ وحشی / می‌پیچم و سخت می‌شود دام
- گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

مفهوم گزینه‌ها به ترتیب: عشق مایه‌ی حیات است - بی‌قراری عاشق - حسادت / نفرین عاشق - رهایی نداشتن از عشق.

۲۱۹- همهی ابیات زیر به غیر از بیت ..... با یکدیگر ارتباط معنایی دارند:

- (۱) رسد آدمی به جایی که به جز خدا نبیند / بنگر که تا چه حد است مکان آدمیت
(۲) ترانه‌های جهان اگر چه مختلف رنگند / چو تو ز پرده درآیی همه یک آهنگند
(۳) بدان مقام رسید اتحاد من با دوست / که باز می‌شناسم که این منم یا دوست
(۴) بر ورق از هر درخت آیات حق را دفتری است / آن کس خواند که او را چشم و گوش دیگر است
- گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

گزینه‌ی یک، دو، چهار به وحدت وجود اشاره دارند - گزینه‌ی سه به اتحاد عاشق و معشوق / فنا فی الله اشاره دارد.

۲۲۰- بیت زیر با کدام بیت قرابت مفهومی دارد؟

«از شب‌نم عشق خاک آدم گل شد/ صد فتنه و شور در جهان حاصل شد»

- (۱) امانت داشتن کاری عظیم است/ دل سنگین کوه از وی دو نیم است
  - (۲) فرمان عشق و عقل به یک جای نشوند/ غوغا بود دو پاد شد اندر ولایتی
  - (۳) دست از مس وجود چو مردان ره بشوی/ تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی
  - (۴) از دم صبح ازل تا آخر شام ابد/ دوستی و مهر بر یک عهد و یک میثاق بود
- گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

مفهوم گزینه‌ها به ترتیب: بار امانت الهی - تقابل عشق و عقل - ترک تعلقات - خلقت انسان با عشق (بیت مورد نظر هم بر آفرینش انسان با عشق در ازل اشاره دارد).

۲۲۱- مفاهیم «حمایت، پیروزی، بی‌تحرکی، شهادت» به ترتیب از کدام ابیات دریافت می‌شود؟

- (الف) از چنبر نقش رسته بودند آنها/ بت‌ها همه را شکسته بودند آنها
  - (ب) باید به مژگان زُفت گرد از طور سینین/ باید به سینه‌ی رفت زین جا تا فلسطین
  - (ج) از آنها که خورشید فریادشان/ دمید از گلوی سحر زادشان
  - (د) ز نخدان فرو برد چندی به جیب/ که بخشنده روزی فرستد ز غیب
- (۱) د، ج، الف، ب (۲) ب، الف، د، ج (۳) ب، ج، د، الف (۴) د، الف، ب، ج

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

مفهوم ابیات به ترتیب: شهادت (الف) - حمایت (ب) - پیروزی (ج) - بی‌تحرکی (د)

۲۲۲- همهی گزینه‌ها مفهوم یکسان دارند، به جز:

- (الف) ما ز دریاییم و دریا می‌رویم/ ما ز بالاییم و بالا می‌رویم
  - (ب) در آن دریای خون در قرص خورشید/ غروب آفتاب خویشتن دید
  - (ج) ما به فلک بوده‌ایم، یار ملک بوده‌ایم/ باز همان جا رویم، جمله که آن شهر ماست
  - (د) ببین لایه‌هایی که در باغ ماست/ خموشند و فریادشان تا خداست
  - (ه) به خوناب شفق در دامن شام/ به خون آلوده ایران کهن دید
  - (و) بیا عاشقی را رعایت کنیم/ ز یاران عاشق حکایت کنیم
- (۱) و - د (۲) ج - د (۳) ب - ه (۴) ج - الف

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

مفاهیم گزینه‌ها: گزینه‌ی یک: هر دو به شهادت و شهدا اشاره دارند - گزینه‌ی دو: مورد ج: به اینکه جایگاه ما عالم بالاست، مورد د: حفظ اسرار - گزینه‌ی سه: نابودی ایران مورد نظر است - گزینه‌ی چهار: جایگاه ما عالم بالاست.

۲۲۳- در تمام گزینه‌ها به جز ..... حذف فعل به قرینه‌ی معنایی وجود دارد:

- (۱) عمر دهقان شد و قضا غربال/ نرخ ما، نرخ گندم و کاهی است
- (۲) با شب و روز، عمر می‌گذرد/ چه تفاوت که سال یا ماهی است
- (۳) بری، ذاتش از تهمت ضدّ و جنس/ غنی، ملکش از طاعت جنّ و انس
- (۴) چه عجب گر که سود خود خواهد/ همچو ما نفس نیز خودخواهی است

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

توضیح گزینه‌ها: در گزینه‌ی یک حذف فعل اسنادی (شد) به قرینه‌ی لفظی است. گزینه‌ی دو: چه تفاوت (دارد) حذف معنایی.

گزینه‌ی سه: ..... پری و غنی (است) حذف معنایی - گزینه‌ی چهار: چه عجب (است) حذف فعل اسنادی: معنایی

۲۲۴- کدام گزینه فاقد نقش تبعی است؟

- (۱) من خود به چشم خویشتن دیدم که جانم می‌رود
- (۲) بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا
- (۳) هر نفس آواز عشق می‌رسد از چپ و راست
- (۴) برای من مگری و مگو دریغ دریغ!

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

توضیح گزینه‌ها: در گزینه‌ی یک نقش تبعی بدل موجود است - در گزینه‌ی دو واو ربط بین کلمات موجود است (افعال حذف لفظی شده‌اند) در گزینه‌ی سه واو عطف (نقش تبعی) وجود دارد. در گزینه‌ی چهار: نقش تبعی تکرار وجود دارد.

۲۲۵- در کدام گزینه، رابطه‌ی معنایی واژه‌ها به ترتیب «تضاد، تضمّن، مترادف» است؟

- (۱) جان و تن، ابر و باریدن تند و شدید
- (۲) شمع و پروانه، گل سوسن، ندیمان و مطربان
- (۳) شیر و روباه، سیر و گیاه، خیمه و شرع
- (۴) ابر و باد، مادر و فرزند، فرمان و مثال

گزینه ۱ پاسخ صحیح است.

توضیح گزینه‌ها به ترتیب:

(جان و تن: تضاد - ابر و باریدن: تضمّن - تند و شدید: مترادف)

(شمع و پروانه: تناسب - گل سوسن: تضمّن - ندیمان و مطربان: تناسب) (شیر و روباه: تناسب، تضاد) (با توجه به درس اول کتاب) (سیر و گیاه: تضمّن - خیمه و شرع: تناسب) (ابر و باد: تناسب - مادر و فرزند: تضمّن - فرمان و مثال: مترادف)

۲۲۶- نوع صفت‌های کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) خریدار، پرستار، فرمانبردار، خواستار
- (۲) توانگر، خندان، گویا، درخشنده
- (۳) آفریدگار، آموزگار، سازگار، آمرزگار
- (۴) پرورده، شکسته، کشیده، گفته

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

توضیح آن که هر سه گزینه‌ی یک تا سه: صفت فاعلی هستند و گزینه‌ی چهار: صفت مفعولی است.

۲۲۷- نقش واژه‌های مشخص شده در بیت زیر به ترتیب کدام است؟

«برداشته دل ز کار او بخت/ درماند پدر به کار او سخت»

- (۱) صفت مفعولی، مفعول، متمم، صفت بیانی
(۲) فعل، مفعول، مضاف‌الیه، صفت بیانی
(۳) فعل، نهاد، مضاف‌الیه، قید
(۴) صفت مفعولی، نهاد، متمم، قید

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

نقش واژه‌ها در بیت:

<u>سخت</u>	<u>درماند</u>	<u>پدر</u>	<u>به کار او</u>	<u>بخت</u>	<u>دل</u>	<u>برداشته</u>
قید	فعل	نهاد	مضاف‌الیه	نهاد	مضاف‌الیه	ماضی بعید
			متمم	متمم		(حذف فعل معین)

۲۲۸- از دیدگاه نگارشی کدام گزینه درست است؟

- (۱) فقط مطالبی که ترتیب زمانی یا روابط علی و معلولی دارند با نمودار درختی خلاصه می‌شوند.
(۲) برای دسته‌بندی مطالب و به یاد سپردن آنها به شکل خلاصه از نمودار درختی استفاده می‌شود.
(۳) مطالبی که به زیر شاخه‌های گوناگون تقسیم‌بندی می‌شوند، یا روابط علی و معلولی و یا ترتیب زمانی دارند با نقشه‌ی مفهومی خلاصه می‌شوند.
(۴) برای نوشتن خلاصه‌ی تاریخ ادبیات درس‌ها از نمودار درختی استفاده می‌شود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

توضیح گزینه‌ها: گزینه‌ی یک: (کلمه‌ی فقط زاید است) گزینه‌ی دو: برای دسته‌بندی مطالب و به یاد سپردن آنها از رسم نمودار استفاده می‌شود.

گزینه‌ی چهار: برای نوشتن خلاصه‌ی تاریخ ادبیات درس‌ها از جدول استفاده می‌شود. [توجه: نقشه‌ی مفهومی یا نمودار درختی یا چارت یکی از روش‌های خلاصه کردن است (روش‌ها: نمودار، جدول و نقشه مفهومی)]

۲۲۹- آرایه‌های مقابل همه‌ی ابیات، کاملاً درست است، به جز:

- ۱) جای خنده است سخن گفتن شیرین پیشت/ کآب شیرین چو بخندی برود از شکر (ایهام تناسب، حس آمیزی)
- ۲) آسمان نیز به صد دیده تو را می‌طلبد/ ورنه اندر گفش، این شعله‌ی تابان از چیست؟ (مجاز، حسن تعلیل)
- ۳) چشم دارم که من خسته‌ی دل سوخته/ به نم چشم گهربار قلم یاد کنی (استعاره، کنایه)
- ۴) به بوی کنار تو شدم غرق و امید است/ از موج سرشکم که رساند به کنارم (ایهام، مجاز)

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

توضیح آرایه‌ها: گزینه‌ی یک: سخن گفتن شیرین: حس آمیزی دارد - شکر: ایهام تناسب:

۱- شکر خوراکی که استعاره از لب یار است.

۲- معشوقه خسرو پرویز (با شیرین متناسب)

در بیت مراعات نظیر - تکرار - واج آرایی وجود دارد.

گزینه‌ی دو: حسن تعلیل (علت اینکه در آسمان خورشید قرار دارد، جستجوی یار است) جان‌بخشی بر آسمان - اغراق در مصراع اول - صد دیده استعاره از ستاره‌ها - کفش: مجازاً دستش - شعله‌ی تابان مجازاً خورشید - صد: مجازاً تعداد زیاد - مراعات نظیر در بیت وجود دارد.

گزینه‌ی سه: کنایه‌های چشم داشتن: توقع داشتن - دل سوخته: شاعر - نیم چشم قلم: استعاره از نوشته‌ها - قلم جان‌بخشی دارد.

گزینه‌ی چهار: بوی: ایهام (عطر و رایحه - امید و آرزو) - موج سرشک: تشبیه - (مجاز در بیت وجود ندارد) - جناس همسان بین کنار (مصراع اول به معنی آغوش - مصراع دوم به معنی ساحل) - مراعات نظیر در مصراع دوم وجود دارد.

۲۳۰- در همه‌ی گزینه‌ها به جز گزینه‌ی ..... هر سه آرایه‌ی «تشبیه، استعاره و جناس» تماماً به کار رفته است:

۱) دایم از تنگدلی سر به گریبان باشد/ هر که چون غنچه در این باغ به زر پردازد

۲) جهان گشاده ثنای تو را چو تیر، دهان/ زمانه بسته رضای تو را چو نیزه، کمر

۳) تا برفتی ز بزم در نظرم قامت تو/ راست مانند سهی سرو روان بر لب جوست

۴) درآ در گلشن باقی برآ بر بام، کآن ساقی/ ز پنهان خانه‌ی غیبی پیام آورد مستان را

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

توضیح گزینه‌ها: گزینه‌ی یک: تشبیه دارد (هر که به زر پردازد: مشبه) (غنچه: مشبه به) جناس بین (سر و زر) - غنچه: جان‌بخشی دارد (چون سر به گریبان دارد)

گزینه‌ی دو: جهان و زمانه: جان‌بخشی دارند - (مشبه نیز هستند - تیر و نیزه: مشبه به) پس تشبیه داریم اما جناس در بیت وجود ندارد.

گزینه‌ی سه: تشبیه (قامت تو: مشبه) (سهی سرو: مشبه به) - سهی سرو روان: تشخیص دارد - جناس بین (در و بر) گزینه‌ی چهار: گلشن و بام استعاره از عالم بالا (ملکوت) - تشبیه: پنهان خانه‌ی غیبی - جناس بین (باقی و ساقی) (در و بر)

بزرگترین کانال دهمی ها

@Disoniha10

برای دانلود رایگان شامل : گام به گام، نمونه سوال، جزوه، فیلم آموزشی، آزمون موسسات

و...

روی اینجا کلیک کنید

برای عضویت در کانال دهمی ها

اینجا کلیک کنید:

[T.me/@Disoniha10](https://t.me/@Disoniha10)